

Pihlajalinna

2017

Sisältö

Pihlajalinna lyhyesti.....	1
Hallituksen puheenjohtajalta	2
Toimitusjohtajalta	3
Toimintaympäristö.....	4
Liiketoiminta ja strategia.....	8
Segmentit	10

Vastuullisuus.....	12
Hoidon laatu ja turvallisuus.....	13
Taloudellinen vastuu	15
Verojalanjälki.....	16
Vastuu henkilöstöstä.....	17
Tietoturva.....	19

Yhteisyyhtiöiden paikallinen vaikutus	20
Hallitus	24
Johtoryhmä.....	25
Tilikausi 2017	
Hallituksen toimintakertomus	26
Tilinpäätös	45
Tietoa osakkeenomistajille	92

LIIKEVAIHTO
424,0
milj. euroa
(2016: 399,1)
↑ 6 %

LIIKEVOITTO (EBIT)
19,1
milj. euroa
(2016: 15,1)
↑ 26 %

KÄYTTÖKATE
(EBITDA)
33,3
milj. euroa
(2016: 27,9)
↑ 19 %

Pihlajalinnan vuosi 2017

NETTOVELKA/EBITDA
1,0
31.12.2017
(31.12.2016: 0,8)
tavoite alle 3

OSAKEKOHTAINEN TULOS
0,46
euroa
(2016: 0,39)
↑ 18 %

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ
4 753
31.12.2017
(31.12.2016: 4 407)
↑ 8 %

Keskeisiä tapahtumia 2017

2.1. Pihlajalinna ostaa Itä-Suomen Lääkäritalo Oy:n Kuopiosta.

11.2. Pihlajalinna ilmoittaa laajentuvansa valtakunnallisesti ja siirtävänsä kaikki lääkärikeskuksensa Pihlajalinna-brändin alle.

3.4. Pihlajalinnan tekoälyavusteinen etälääkäri-sovellus käyttöön.

29.5. Pihlajalinnasta Forssan, Humppilan ja Ypäjän sote-palveluiden kumppani.

16.6. Markkinaoikeus kumoaa Hattulan sote-palveluiden hankintapäätöksen.

27.6. Pihlajalinnan ja Tervolan neuvottelut yhteisyrityksestä päättyvät tuloksettomina.

6.7. Pihlajalinna ostaa kuvantamisyrietykset Kuopiosta ja Joensuusta.

3.8. Pihlajalinna ostaa Caritas Lääkärit Oy:n Oulusta.

21.8. Forssa kumoaa sote-palvelujen järjestämistä koskevan hankintapäätöksen.

21.11. Pihlajalinna täsmentää strategiaansa, julkistaa uudistetut arvot ja kertoo suunnittelevansa uutta toimintarakennetta.

4.12. Pihlajalinna ostaa Paraisten Lääkärikeskuksen.

11.12. Pihlajalinnan toimitusjohtaja vaihtuu.

19.12. Pihlajalinna ilmoittaa ostavansa lääkärikeskukset Salosta ja Somerolta.

Pihlajalinna lyhyesti

Pihlajalinna on yksi Suomen johtavista sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajista. Yhtiön asiakkaita ovat yksityishenkilöt, yritykset, vakuutusyhtiöt ja julkisyhteisöt kuten kunnat ja kuntayhtymät.

PIHLAJALINNA

- Markkinajohtaja Suomen sote-ulkoistuksissa
- Yhtiö maksaa kaikki veronsa Suomeen
- Pääkonttori Tampereella Kehräsaassa

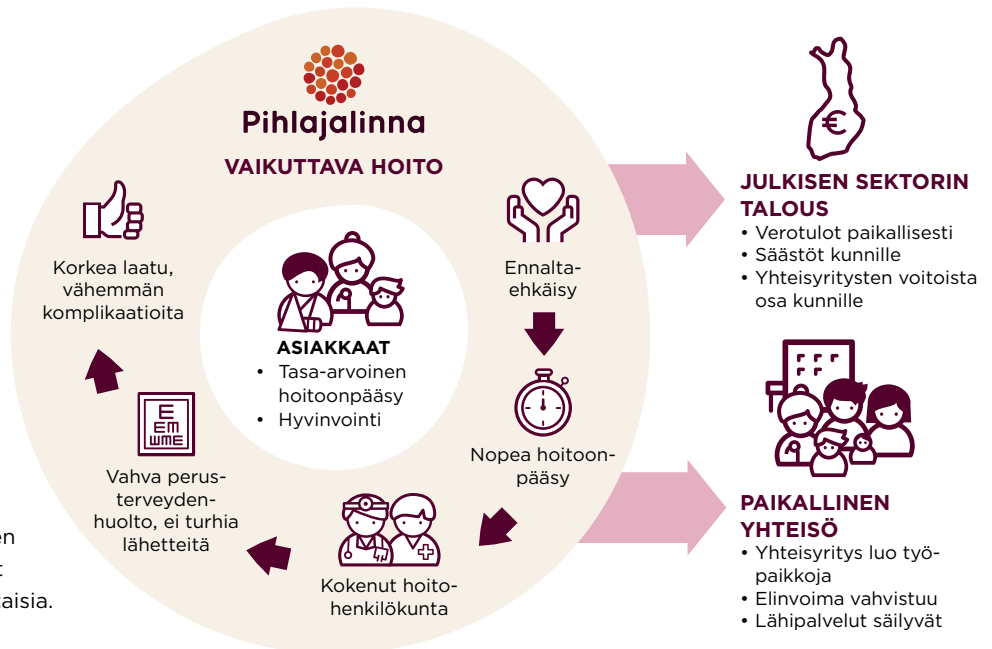
- Laaja palveluvalikoima yksityisen ja julkisen sektorin asiakkaille
- Vahva maantieteellinen asema Pirkanmaalla, Etelä-Pohjanmaalla, Keski-Suomessa ja pääkaupunkiseudulla
- Tavoitteena kasvaa Suomen suurimmaksi sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajaksi
- Listautui Helsingin pörssin päälistalle 2015

PIHLAJALINNAN TOIMIPISTEET 2017

- Lääkärikeskus, sairaala, hammasklinikka, työterveyspiste
- Kuntaulkoistus
- Asumispalvelut

Pihlajalinnan malli

Pihlajalinnan toimintamalli ja sen yhteiskunnalliset vaikutukset kiteytyvät tapaamme toimia kuntien kanssa yhteistyössä. Kun Pihlajalinnan ja kunnan yhteisyhtiö vastaa kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottamisesta pitkällä sopimuksella, yhtiöllä on vahva kannustin terveyden edistämiseen ja vaikutustaviin toimintamalleihin. Pihlajalinnan liikevaihdosta noin 60 prosenttia tulee kuntien sote-palvelujen kokonaisulkoistuksista. Sopimukset ovat keskimäärin 10+5 vuoden mittaisia.

Pihlajalinnan segmentit ja palvelualueet 2017

LÄÄKÄRIKESKUKSET JA ERIKOISSAIRAANHOITO

Lääkärikeskukset

Leikkaus-toiminta ja julkinen erikoissairaanhoito

Työterveys-huolto

Suun-terveydenhoito

PERUSTERVEYDEN- JA SOSIAALIHUOLLON PALVELUT

Sosiaali- ja terveydenhuollon ulkoistukset

Muut liiketoiminnot

Hallituksen puheenjohtajalta

Epävarmuus suunnitellun sosiaali- ja terveyshuollon rakenneuudistuksen muodosta ja toteutumisesta leimasi kulunutta vuotta. Uudistuksen aikataulu on venynyt, mutta sen tarve ei ole poistunut – päinvastoin.

Suomen väestön ikääntyminen ja talouden kestävyysvaje tarkoittavat sitä, että sote-palveluja pitää alkaa tuottaa tehokkaammin. Jos emme yhteiskuntana pysty siihen, tuloksena on entistä pahempi eriarvoisuus esimerkiksi hoitoon pääsyssä.

Pihlajalinnan kokemuksen mukaan parhaisiin lopputuloksiin päästään, kun yhdistetään yksityisten ja julkisten tuottajien parhaat puolet. Olemme kehittäneet tutkitusti vaikuttavia innovatiivisia ratkaisuja, jotka ovat

hyödynnettävissä myös laajemmassa mittakaavassa. Siksi uskomme, että kumppanuus kanssamme tuo tulevaisuudessakin lisäarvoa julkisille toimijoille.

Julkisen ja yksityisen yhteistyötä tullaan tarvitsemaan esimerkiksi erikoissairaanhoidossa. Julkista erikoissairaanhoitoa keskitetään uuden terveydenhuoltolain perusteella jo vuonna 2018 voimakkaasti entistä harvempiin yksiköihin. Siksi uskomme, että yrityksillä tulee olemaan tärkeä rooli julkisten toimijoiden kumppanina myös erikoissairaanhoidossa. Tästä Pihlajalinnalla on jo monipuolista kokemusta.

Nykyisen sote-lakiesityksen mukaan perustason sote-palveluihin eli esimerkiksi nykyisenkaltaisiin terveyskeskus-

palveluihin tulee valinnanvapaus ja tuottajien välinen kilpailu. Molemmat ovat itsessään arvokkaita asioita. Käytännössä valinnanvapaus ja kilpailu yhdessä johtavat siihen, että ihmiset pääsevät lääkäriin apua tarvitessaan ja hoidon laatu paranee.

Olen vakuuttunut siitä, että jos pysytymme luopumaan julkisen ja yksityisen vastakkainasettelusta ja kääntämään tilanteen positiiviseksi kilpailuksi, sekä asiakkaat että yhteiskunta voittavat.

MIKKO WIRÉN

Hallituksen puheenjohtaja

Toimitusjohtajalta

Pihlajalinnan kasvu oli aiempaa mallillisempaa vuonna 2017, kun kunnat odottivat tietoa sote-uudistuksen lopullisesta muodosta. Tämä antoi meille mahdollisuuden keskittyä nykyiseen liiketoimintaamme ja valmistautua sote-uudistukseen.

Kerroimme alkuvuodesta 2017 suunnitelmastamme laajentua yli kymmenele uudelle paikkakunnalle ensisijaisesti avaamalla kokonaan uusia toimipisteitä. Samalla kerroimme, että siirrymme käyttämään yhtä brändiä, Pihlajalinnaa. Brändiuudistus vietiin suunnitelman mukaisesti läpi, ja uudistettu brändi lanseerattiin syksyllä 2017. Ensimmäiset uuden konseptimme mukaiset lääkäriasemat avattiin vuodenvaihteessa Turkuun ja Ouluun.

Ennen suunniteltua sote-uudistuksen alkua aiomme laajentua viiteen uuteen maakuntakeskukseen ja tiivistää verkostoamme pääkaupunkiseudulla.

Pihlajalinna on hyvin valmistautunut vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin, kävi sote-uudistuksen miten tahansa. Olemme ottaneet isoja askeleita esimerkiksi digipalveluissamme. Keväällä 2017 esittelimme Suomen ensimmäisen tekoälyavusteisen etälääkäripalvelun.

Olemme lisäksi valmistelleet siirtymistä aluepohjaiseen organisaatioon. Uskomme, että uudessa rakenteessa pystymme palvelemaan asiakkaitamme entistä paremmin ja monipuolisemmin. Tavoittemme on myös parantaa Pihlajalinnan sisäistä yhteistyötä saman alueen eri yksiköiden välillä.

Vuoden 2018 aloitimme laajentamalla uudelle alueelle eli hyvinvointipalveluihin ostamalla Forever-liikuntakeskusketjun. Tulevaisuudessa hyvinvoinnin edistäminen on entistä tärkeämpää, kun liiketoimintamalli on menossa kohti kiinteähintaisia palveluja.

Pihlajalinnan tehtävä on auttaa suomalaista elämään parempaa elämää. Uskomme, että yhdistämällä hyvinvointipalvelut, terveydenhuollon ja sosiaalipalvelut pystymme luomaan vaikuttavan kokonaisuuden, joka antaa meille erinomaiset mahdollisuudet toteuttaa tehtävämme.

JONI AALTONEN

Toimitusjohtaja

ARVO: ENNAKKOLUULOTTOMUUS

Tekoäly auttaa sekä asiakasta että lääkäriä

Pihlajalinnat toiminnassa ennakkoluulottomuus näkyy muun muassa digitaalisten palveluiden, kuten etälääkärisovelluksen, kehityksessä. Digiratkaisuissa ei ole tyydytty tekemään samaa kuin muut, vaan kehitystiimi hakee jatkuvasti uusia ja parempia tapoja palvella asiakkaita. Huhtikuussa 2017 Pihlajalinnat otti käyttöön tekoälyavusteisen etälääkärisovelluksen. Se oli ensimmäinen kerta, kun tekoäly tuotiin terveydenhuollossa suomalaisille kuluttajille.

”Tekoälyn käytön tarkoituksena on ennen kaikkea helpottaa potilaiden arkea ohjaamalla heidät nopeasti ja vaivattomasti oikeaan hoitoon”, sanoo **Wille Komulainen** (kuvassa oikealla), Pihlajalinnat digitaalisten palvelujen ylläpitäjä. Hän ja digitaalisten palvelujen kehitysjohtaja **Juho Koponen** määrittelevät, mihin suuntaan Pihlajalinnat etälääkärisovellusta viedään.

SOVELLUS OHJAA ASIAKASTA

Pihlajalinnat sovelluksessa asiakas keskustele ensin tekoälyn kanssa, ja tekoäly kysyy tarvittavat esitiedot oireista. Tämän jälkeen lääkäri ottaa ohjat ja keskustele asiakkaan kanssa. Chat-viestittelyn lisäksi voi ottaa videoyhteyden ja lähettää valokuvia.

”Haluaamme, että digitaalisuus on luonteva osa koko hoitoketjua. Sovellus voi kertoa potilaalle, mitä seuraavaksi tapahtuu eli se toimii kompassina – potilaan ei itse tarvitse miettiä, mitä hänen pitikään seuraavaksi tehdä. Se on myös helppo tapa ottaa yhteyttä, kun ei tarvitse varata aikaa ja lähteä lääkärin luokse”, sanoo Juho Koponen.

Tekoäly ja uudet toimintamallit herättävät ennakkoluuloja. Sekä asiakkailta että terveydenhuollon ammattilaisilla on vanhoihin malleihin perustuvia käsityksiä siitä, miten asiat pitää hoitaa. ”Kun aloitimme etälääkäripalvelut, osa lääkäreistä oli epäileväisiä: pystyykö tekoäly kysymään oikeat kysymykset ja voiko siihen luottaa? Kokeiltuaan heidän on vaikea kuvitella, että asiat hoidettaisiin toisin. Nyt meiltä kysellään, olisiko tarvetta uusille etälääkäreille”, Komulainen kertoo.

HYVÄ RENKI, HUONO ISÄNTÄ

”Tämä vaatii asiakkailtakin uuden ajattelutavan. Enää ei vain varata aikaa tietylle lääkärille, vaan sovellus ohjaa oireiden perusteella oikeaan paikkaan”, Koponen sanoo.

Tekoäly on hyvä renki, mutta huono isäntä, muistuttaa Komulainen. Sitä kannattaa käyttää etenkin rutiinomaisiin tehtäviin, jotka vaativat huolellisuutta. Kone muistuttaa kysyä jokaisen esitietokysymyksen ja kirjaa esitiedot automaattisesti. Tämä parantaa myös terveydenhuollon ammattilaisen oikeusturvaa. Lääkäri kuitenkin vastaa aina diagnoosin tekemisestä.

Pihlajalinnat liiketoimintamalli tukee digitaalista kehitystä paremmin kuin perinteinen yksityinen malli, joka perustuu suoriteperusteiseen hinnoitteluun. Pihlajalinnat liikevaihdosta suurin osa tulee kiinteähintaisista palveluista, jolloin digitaaliset palvelut parantavat tulosta sen sijaan että ne söisivät sitä.

”Pihlajalinnat mallissa kaikilla on yhteinen intressi kehittää palveluja, niin meillä, kunnilla, työterveysasiakkailta kuin vakuutusyhtiöilläkin”, sanoo Komulainen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Uudistuva työnjako kasvattaa markkinaa

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarve kasvaa Suomessa muun muassa väestön ikääntymisen vuoksi (ks. sivu 9).

Taloudellisten paineiden vuoksi julkinen sektori keskittää palvelutuotantoa ja verovaroin tarjottujen palveluiden valikoima tulee supistumaan. Tämä tarjoaa yksityisille palveluntuottajille mahdollisuuden vahvistaa osuuttaan sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa, joissa yksityisten osuus on nykyisin verrattain pieni.

Suunterveydenhoidossa yksityisillä on pidemmät perinteet ja isompi markkinaosuus, koska suunterveydenhoidon julkinen palvelu on ollut suppeaa ja saatavuus heikkoa.

PIHLAJALINNA HYVISSÄ ASEMISSA

Pihlajalinna on hyvin asemoitunut ennen mahdollista sote-uudistusta. Yhtiö tuottaa sote-palveluja hyvin laaja-alaisesti, joten se pystyy tarjoamaan ehyen ja vaikuttavan hoitoketjun sekä yksittäisille ihmisille että järjestäjänä toimivalle maakunnalle.

Lisäksi sillä on kuntaulkoistusten selvänä markkinajohtajana vahvin kokemus ja osaaminen kiinteillä hinnoilla toimimisesta. Tämä kokemus on olennainen menestyksen edellytys tulevassa sote-mallissa, jossa palveluntuottajat saavat pääosin kiinteän hinnan palveluistaan. Niille ei siis enää makseta

yksittäisistä suoritteista kuten lääkärikäynnistä tai magneettikuvan ottamisesta.

Pihlajalinna uskoo, että sote-uudistuksen vaatimat lait hyväksytään eduskunnassa kesäkuussa 2018.

Jos sote-uudistus ei toteudu, Pihlajalinna voi jatkaa julkisen sektorin kumppanina nykymalleilla eli esimerkiksi yhteisyritysten kautta tuotettavilla kokonaisulkoistuksilla.

SOTE-UUDISTUS ETENEE

Sosiaali- ja terveyspalvelujen rakenneuudistuksen valmistelu eteni vuoden 2017 aikana, vaikka sen toteutumisajankohta lykkääntyi. Maakuntien on tarkoi-

tus aloittaa toimintansa vuonna 2019, ja sote-palvelujen järjestämistä vastuu siirtyisi niille 1.1.2020. Sote-palvelujen valinnanvapaus tulisi voimaan vaiheittain vuodesta 2020 eteenpäin. Kun valinnanvapaus lisääntyy, yksityiset yritykset alkavat tuottaa yhä enemmän julkisilla varoilla tuotettavia sote-palveluja. Aluksi nämä palvelut keskittyvät etenkin perusterveydenhuoltoon ja hoivapalveluihin.

VALTA MAAKUNNILLE

Maakunnat ovat suunnitellussa uudessa mallissa avainasemassa siinä, miten yksityisen ja julkisen työnjako kehittyy ja miten palveluntuottajia ohjataan ja palkitaan. Maakunnat määrittelevät esimerkiksi hinnan, jonka sote-keskukset saavat yksittäisen ihmisen hoitamisesta. Ne voivat myös kannustaa yksityisiä tuottajia esimerkiksi palveluiden integraatioon ja sairauksien ennaltaehkäisyyn.

Maakunnilla ei ole verotusoikeutta, joten niiden on tultava toimeen valtion jakamalla rahalla ja asiakasmaksuilla. Tämä ohjaa maakuntia käyttämään entistä tehokkaampia tapoja järjestää ja tuottaa sote-palveluita.

Maakunnat tekevät linjaukset myös siitä, missä määrin yksityisiä toimijoita käytetään erikoissairaanhoidon palvelujen tuottamisessa. Pihlajalinna uskoo, että maakunnat käyttävät yksityisiä palveluntuottajia myös erikoissairaanhoidossa, joko kumppaneina tai tarvittaessa maakunnan palvelutuotannon

täydentäjinä. Tähän suuntaan ohjaa jo vuoden 2018 alussa voimaan tullut terveydenhuoltolaki, joka keskittää leikkauksia voimakkaasti.

MARKKINA KASVAA

Sosiaali- ja terveyspalvelujen kokonaismarkkina on kasvanut maltillisesti viime vuosina. Yksityisten yritysten markkinan kasvu syntyykin etupäässä julkisten ja yksityisten tuottajien työnjaon uudistumisesta.

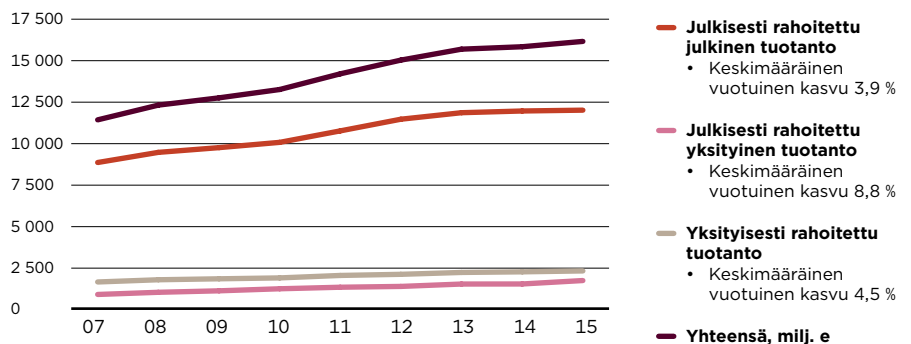
Yksityisten tuottajien markkina on kasvanut muuta markkinaa nopeammin jo viime vuosien ajan, ja sote-uudistus tulee arvioiden mukaan yli kaksinkertaistamaan soveltuvan markkinan koon.

Nykyisin yksityiset tuottavat terveyspalveluja noin 4,2 miljardilla eurolla.

Tästä noin 2,4 miljardia on yksityisesti rahoitettua yksityistä tuotantoa. Tähän sisältyvät esimerkiksi vakuutussten korvaamat leikkaukset, työterveyshuolto ja suunterveydenhoito. Loput on julkisesti rahoitettua yksityistä tuotantoa kuten esimerkiksi kuntien sote-palveluiden ulkoistukset.

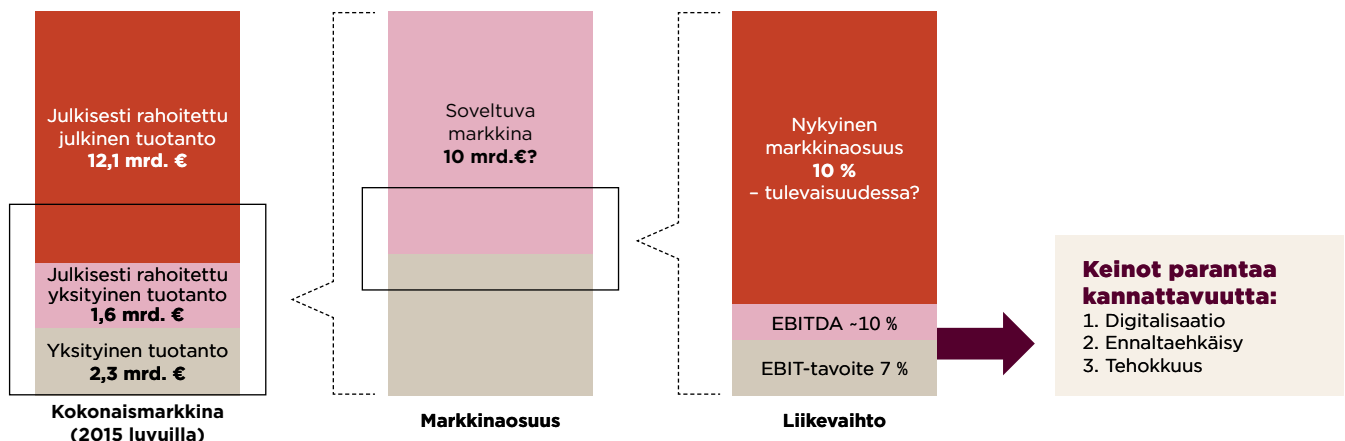
Sosiaali- ja terveyspalvelujen ulkoistamista on pyritty hillitsemään kokonaisulkoistuksia rajoittavalla väliaikaisella lailla. Kunnat ovat siitä huolimatta pyrkineet varmistamaan lähipalvelunsa asukkaalleen erilaisilla kumppanuuksilla yksityisten tuottajien kanssa. Niillä on myös voimakkaita paineita hillitä sote-menojensa kasvua siihen asti, kunnes vastuu mahdollisesti siirtyy maakunnille vuonna 2020.

TERVEYDENHUOLLON PALVELUJEN MARKKINA SUOMESSA* milj. euroa

*Sisältää ikääntyneiden ja vammaisten pitkäaikaishoidon.
Lähde: THL: Terveystuotannon menot ja rahoitus 2015, Pihlajalinna

SUUNNITELLUN SOTE-UUDISTUKSEN LUOMA MARKKINAPOTENTIAALI 2022

ARVO: ENERGISYYS

Hyvä henki näkyy asiakkaille

Pihlajalinnassa energisyys on osa palvelukulttuuria. Energisyyden ilmentyminen palvelussa ja kohtaamisissa on asiakaskokemusjohtaja **Jutta Tikkanen** mielestä yhä tärkeämpää.

”Näemme työssämme inhimillisen elämän monet puolet, joihin ei aina ole vakiovastauksia. Energisyys on vastuunottoa, virtausta ja ratkaisukeskeisyyttä. Siinä on mukana keveyttä ja myönteistä asennetta, sillä me olemme töissä asiakkaitamme varten.”

Asiakaskokemusta on viime vuoden aikana kehitetty Pihlajalinnassa määrätietoisesti.

”Pihlajalinna on palveluyritys, ja olemme jokainen palvelutehtävässä suomalaisten paremman elämän edistämiseksi”, kertoo Tikkanen.

ENERGISYYS VOI OLLA MALTITIA

Asiakaskokemuksen perusta on korkealaatuisessa sosiaali- ja terveystyön osaamisessa, mutta siihen vaikuttaa moni asia. ”Lopulta onnistuminen on kuitenkin kiinni siitä, miten me pihlajalinnalaiset toimimme asiakkaan kanssa ja millainen kumppani olemme”, Tikkanen tiivistää.

Tikkanen ajatuksiin energisyydestä yhtyy myös Helsingin Munkkivuorella sijaitsevan Pihlajalinna Dextran sihteerin **Katriina Salmi** (kuvassa).

”Energisyys asiakaspalvelussa on tärkeää, sillä energinen ihminen on aikaansaava ja oma-aloitteinen. Tarttuu toimeen eikä luovuta helposti. Energisyys ei tarkoita häsläämistä, vaan mielestäni energisyyteen liittyy myös maltti ja itsehillintä. Hyvä energia voi olla rauhallisuutta”, miettii Salmi.

Munkkivuoren asiakaspalvelutiimissä on hyvä henki, ja se näkyy Salmen mielestä asiakkaillekin. Hyvää asiakaspalvelua onkin pohdittu tiimissä paljon.

”Oman sihteerityöparini **Marja Helinin** kanssa olemme kiinnittäneet huomiota kommunikointiin ja tiedon kulkuun. Meillä on käytännöt, miten kerromme tehdyt ja kesken olevat asiat aamu- ja iltavuoron välillä. Perjantaisin meillä on aina yhteinen tsekkaus, jossa käymme läpi kesken olevat asiat.”

KONTAKTI ASIAKKAASEEN

Tiimissä on myös sovittu siitä, miten asiakas otetaan vastaan. ”Kun asiakas astuu ovesta sisään, otamme häneen jonkun kontaktin, vaikka edellinen tilanne olisi vielä kesken. Kontakti voi olla katse tai nyökkäys, jotain mikä kertoo asiakkaalle, että hänet on huomattu.”

”Kun kaikissa toimipisteissä palvelun henki on samanlainen ja toimintatavat yhteiset, asiakkaan kynnys käyttää Pihlajalinnaa uudelleen varmasti madaltuu”, Salmi pohtii. ”Yksittäinen ihminen voi vaikuttaa asiakkaan kokemukseen paljon, ja ehkä nimenomaan juuri se viimeinen ihminen, jonka asiakas meillä kohtaa.”

Hyvä asiakaspalvelu on Salmesta ammattitaitoista ja henkilökohtaista. ”Asiakaspalvelijan pitää olla johdonmukainen ja tehokas, joustava ja järkevä. Joissain tilanteissa pitää olla myös luja, esimerkiksi tietosuojan varmistamiseksi”, hän kertoo. ”Pitää olla myös kunnioittava, ystävällinen ja vastuullinen sekä tietysti tuntee ylpeyttä omasta työstään.”

LIIKETOIMINTA JA STRATEGIA

Sairauksien hoidosta hyvinvointiin

Pihlajalinnan liiketoiminta lähtee sen tehtävästä: autamme suomalaista elämään parempaa elämää. Jotta Pihlajalinna voi täyttää tehtävänsä, se laajenee uusille paikkakunnille ja kasvattaa palveluvalikoimaansa. Näin se voi vastata ihmisten tarpeisiin tarjoamalla helposti saatavilla olevia lähipalveluita.

Vuonna 2017 valmisteltiin Turun, Oulun ja Seinäjoen täyden palvelun lääkärikeskusten avaamista, ja uusille paikkakunnille laajeneminen jatkuu. Vuosina 2018–2019 Pihlajalinna laajenee vielä viiteen uuteen maakuntakeskukseen ja vahvistaa selvästi pääkaupunkiseudun toimipisteverkostoa. Uusien toimipisteiden perustamisen lisäksi yhtiö tekee jatkossakin strategisia yritysostoja. Pihlajalinnan sairaalaverkosto valmistuu kevään 2018 aikana. Leikkausyksiköt sijaitsevat Helsingissä (2), Tampereella, Turussa, Oulussa, Kuopiossa, Joensuussa, Seinäjoella, Jämsässä, Hämeenlinnassa ja Ähtärissä.

Pihlajalinna laajentaa lääkärikeskusverkoston lisäksi edelleen myös kuvantamisyksiköiden ja hammasklinikoitten verkostoa ennen sote-uudistusta. Vuonna 2017 yhtiö osti kuvantamisyrietykset Kuopiosta ja Joensuusta. Pihlajalinna uskoo, että magneettikuvantaminen arkipäiväistyy, ja volyymien kasvamisessa hinnat laskevat.

VAIKUTTAVAMPAA HOITOA

Pihlajalinna laajentaa palveluvalikoimaansa ja osaamistaan sairauksien hoidosta hyvinvointipalveluihin ja ennaltaehkäisyyn. Yhtiö osti Forever-liikuntakeskusketjun helmikuussa 2018. Tästä hyötyy ennen kaikkea asiakas, mutta se auttaa myös Pihlajalinnaa tuottamaan palvelut entistä tehokkaampina ja vaikuttavampina kokonaisuuksina.

Liikuntakeskustoiminta täydentää erinomaisesti esimerkiksi ennaltaehkäisevää toimintaa työterveyshuollossa ja kuntoutumista erikoissairanhoidon toimenpiteiden jälkeen.

Laajan palveluvalikoiman ansiosta yhtiö pystyy kasvamaan erilaisissa toi-

mintaympäristöissä ja hajauttamaan riskejä. Pihlajalinna tavoittelee merkittävää roolia niin vakuutuspuolella, ihmisten itse maksamissa kuin julkisestikin rahoitettavissa palveluissa.

DIGIKEHITYS JATKUU

Pihlajalinna kehittää voimakkaasti digitaalisia palvelujaan. Digipalveluiden kehitys tukee erityisen hyvin juuri kiinteähintaista liiketoimintaa, jota Pihlajalinnan toiminta suurimmaksi osaksi on. Kiinteähintaisessa mallissa palveluntuottajalla, tilaajalla ja asiakkaalla on parhaimmillaan sama tavoite: pitää ihmiset terveinä ja toimintakykyisinä.

Pihlajalinna otti Suomessa ensimmäisenä käyttöön keinoälyavusteisen etälääkärisovelluksen keväällä 2017.

Kesällä ja syksyllä Pihlajalinna vei läpi brändiuudistuksen, jossa kaikki palvelut siirrettiin Pihlajalinna-nimen alle. Nimi lanseerattiin lääkärikeskuksille, sairaaloille ja hammasklinikoille Kauan eläköön elämä! -markkinointikampanjalla. Alan muista toimijoista poikkeavalla markkinoinnilla Pihlaja-

linna pyrkii parantamaan Pihlajalinnan spontaania tunnettua. Työ jatkuu vuonna 2018.

UUSI TOIMINTARAKENNE

Pihlajalinnan kahteen segmenttiin perustuva toimintarakenne ei vastaa täysin tulevaisuuden asiakastarpeita eikä suunnitellun sote-uudistuksen jälkeisen toimintaympäristön vaatimuksia. Yhtiö on kertonut suunnittelevansa toimintarakenteensa uudistamista. Suunnitelma on siirtävä liiketoimintapohjaisesta organisaatiosta aluepohjaiseen.

Pihlajalinnalla on kaksi taloudellista pitkän aikavälin tavoitetta. Nettovelan taso suhteessa käyttökatteeseen on tavoitteen mukainen. Liikevoiton (EBIT) tavoitetaso on 7 prosenttia liikevaihdosta. Vuonna 2017 liikevoitto (EBIT) oli 4,5 prosenttia liikevaihdosta. Panostukset digikehitykseen, brändin vahvistamiseen ja uusiin toimipisteisiin painavat kannattavuutta vielä 2018. Yhtiö uskoo, että investointien tulokset näkyvät tuloksessa myönteisesti jo lähitulevaisuudessa.

Näkömää
OLEMME SUOMEN
ARVOSTETUIN SOTE-YHTIÖ
VUONNA 2020

Tehtävä
AUTAMME SUOMALAISTA
ELÄMÄÄN PAREMPAA
ELÄMÄÄ

Arvot
EETTISYYS,
ENERGISYYS JA
ENNAKKOLUULOTTOMUUS

**PIHLAJALINNAN PITKÄN
AIKAVÄLIN TAVOITTEET**

**NETTOVELAN
TASO**
alle 3 x
käyttökate

**LIIKEVOITTO
(EBIT)**
yli 7 %
liikevaihdosta

Pihlajalinnan liiketoiminta 2017 ja siihen vaikuttavat tekijät

- ➔ Asiakasohjaus
- ➔ Palvelut konsernin sisällä

Pihlajalinna

PERUSTERVEYDEN- JA SOSIAALIHUOLLON PALVELUT

PALVELUT:

- sosiaali- ja terveydenhuollon ulkoistukset
- asumispalvelut
- työvoimapalvelut

ASIAKKAAT:

- julkisyhteisöt
- konsernin omat yksiköt (työvoimapalvelut)
- yksityishenkilöt (hoivapalvelut)

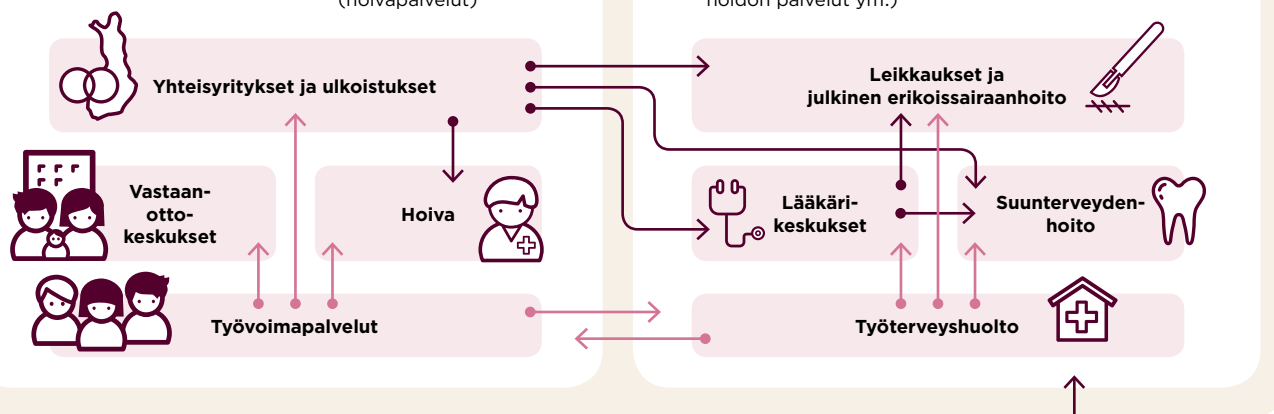
LÄÄKÄRIKESKUKSET JA ERIKOISSAIRAANHOITO

PALVELUT:

- yleis- ja erikoislääkäripalvelut (päivystys, diagnostiikka, kirurgiset palvelut, työterveys- huollon ja suunterveyden- hoidon palvelut ym.)

ASIAKKAAT:

- yksityishenkilöt
- yritykset
- vakuutusyhtiöt
- julkisyhteisöt

Yhteiskunnalliset rakenne-
muutokset, esim. sote-uudistus

Julkisen sektorin
heikko talous

Ihmisten kiinnostus omaan
terveyteen ja hyvinvointiin

Yksilöllisyys, valinnanvapaus
ja itseilmaisu

Väestön
ikäntyminen

Elintapasairaudet ja
hyvinvoinnin jakaantuminen

Vakuutus-
yhtiöt

Vapaaehtoisten vakuutusten
lisääntyminen

Liiketoiminnan kasvua vauhdittavat trendit ja megatrendit

Kansantalouden kasvun heikkous ja julkisen sektorin koko

Suomen taloustilanne on ollut vuosia heikko ja julkinen sektori on velkaantunut. Etenkin kunnat ovat joutuneet ahdinkoon, kun hoitokustannukset ovat kasvaneet ja verotulot ovat samanaikaisesti pienentyneet. Talousongelmat ovat johtaneet julkisen sektorin haluun ulkoistaa palveluita ja hakea entistä tehokkaampia tapoja tuottaa vaikuttavia palveluita.

Elintapasairaudet ja hyvinvoinnin jakaantuminen

Aiemmin sairastuttiin esimerkiksi virus- ja tartuntatauteihin, nykyään suomalaisten yleisimmät sairaudet liittyvät elintapoihin. Yleisimpiä kuolemaan johtavia tekijöitä ovat työikäisillä kasvaimet, verenkiertoelinten sairaudet sekä alkoholinkäyttö. Terveyserot ovat Suomessa suhteellisen suuria ja riippuvat esimerkiksi koulutustasosta. Kustannusten hillitsemiseksi pitää painottaa ennaltaehkäisyä ja nopeaa hoitoon pääsyä.

Vapaaehtoisten vakuutusten määrän kasvu

Vapaaehtoisten sairauskuluvakuutusten määrä on ollut viime vuosina selvässä kasvussa. Vakuutusten määrän kasvuun vaikuttavia tekijöitä ovat olleet muun muassa huoli julkisten palveluiden saatavuudesta sekä halu varmistaa nopea hoitoonpääsy. Vuoden 2017 alussa jo yli 1,1 miljoonalla suomalaisella oli vapaaehtoinen sairauskuluvakuutus. Oletamme, että vapaaehtoisten vakuutusten kysyntä jatkaa kasvuaan ainakin vuoteen 2020 asti.

Väestön ikääntyminen

Suomen väestö ikääntyy nopeimmin Euroopassa. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan Suomessa on vuonna 2020 jo lähes 1,3 miljoonaa yli 65-vuotiasta ja määrä nousee vuoteen 2030 mennessä 1,5 miljoonaan. Yli 65-vuotiaat käyttävät valtaosan sosiaali- ja terveyspalveluista, joten palveluiden kysynnän ja kustannusten odotetaan kasvavan.

Ihmisten kiinnostus omaan terveyteen ja hyvinvointiin

Suomalaiset tupakoivat keskimäärin aiempaa vähemmän, syövät terveellisemmin ja liikkuvat aiempaa enemmän vapaa-aikanaan. Hyvinvointitrendit ohjaavat myös kulutustottumuksia, esimerkiksi ravintovalintoja ja terveys- ja liikuntapalveluiden käyttöä. Nopeinta elintapojen kehitys on ollut korkeasti koulutetuilla.

Yksilöllisyys, valinnanvapaus ja itseilmaisu

Terveyspalveluilta odotetaan entistä parempaa laatua ja vaikuttavuutta. Tarve yksilöllisiin ratkaisuihin on lisääntynyt, ja teknologia on vahvistanut trendiä. Valtaosa suomalaisista haluaa lisätä valinnanvapautta sosiaali- ja terveyspalveluissa. Yhä useampi on pyrkinyt varmistamaan oman valinnanvapauden esimerkiksi sairauskuluvakuutuksella.

SEGMENTIT

Lääkärikeskukset ja erikoissairaanhoito

Lääkärikeskukset ja erikoissairaanhoito -segmentti on jaettu neljään palvelu-alueeseen: Lääkärikeskukset, Leikkaus-toiminta ja julkinen erikoissairaanhoito, Työterveyshuolto ja Suunterveydenhoito. Investoinnit digikehitykseen ja brändiuudistukseen heikensivät tilikauden tulosta, mutta yhtiö uskoo näiden panostusten näkyvän parempana kannattavuutena jo lähitulevaisuudessa. Vuonna 2017 valmisteltiin Turun, Oulun ja Seinäjoen täyden palvelun lääkärikeskusten avaamista, ja laajeneminen jatkuu 2018.

PALVELUT:

- yleis- ja erikoislääkäripalveluja kuten päivystystä, diagnostiikkaa, kirurgisia palveluita sekä työterveyshuollon ja suunterveydenhoidon palveluita

ASIAKKAAT:

- yksityishenkilöt
- yritykset
- vakuutusyhtiöt
- julkisyhteisöt

YRITYSKAUPAT 2017

- Itä-Suomen Lääkäritalo Oy
- Joen Magneetti Oy
- Sataman Röntgen Oy
- Caritas Lääkärit Oy
- Paraisten Lääkärikeskus Oy

LIIVEVAIHTO

234,1

milj. €
(215,6 milj. € 2016)
+9 %

OSUUS
KONSERNIN
LIIVEVAIHDOSTA

54 %

(53 %)

OSUUS
KONSERNIN
KÄYTTÖ-
KATTEESTA

41 %

(59 %)

KÄYTTÖKATE

13,7

milj. € (16,4)

KÄYTTÖKATE-%

5,8 %

(7,6)

LIIVEVOITTO

3,6

milj. €
(6,2)

LIIVEVOITTO-%

1,5 %

(2,9)

48

TYÖ-
TERVEYS-
ASEMAA

38

LÄÄKÄRI-
KESKUSTA

8

HAMMAS-
KLINIKKAA

6

SAIRAALAA

SEGMENTIT

Perusterveyden- ja sosiaalihuollon palvelut

Perusterveyden- ja sosiaalihuollon palvelut -segmentti on jaettu kahteen palvelualueeseen: Sosiaali- ja terveydenhuollon ulkoistuksiin ja Muihin liike-toimintoihin (ulkoistettut terveysasemat, asumispalvelut, vastaanottokeskukset ja työvoimapalvelut).

PALVELUT:

- sosiaali- ja terveydenhuollon ulkoistukset, asumispalvelut ja työvoimapalvelut

ASIAKKAAT:

- etupäässä julkisyhteisöt, mutta myös konsernin omat yksiköt (työvoimapalvelut) ja yksityishenkilöt (asumispalvelut)

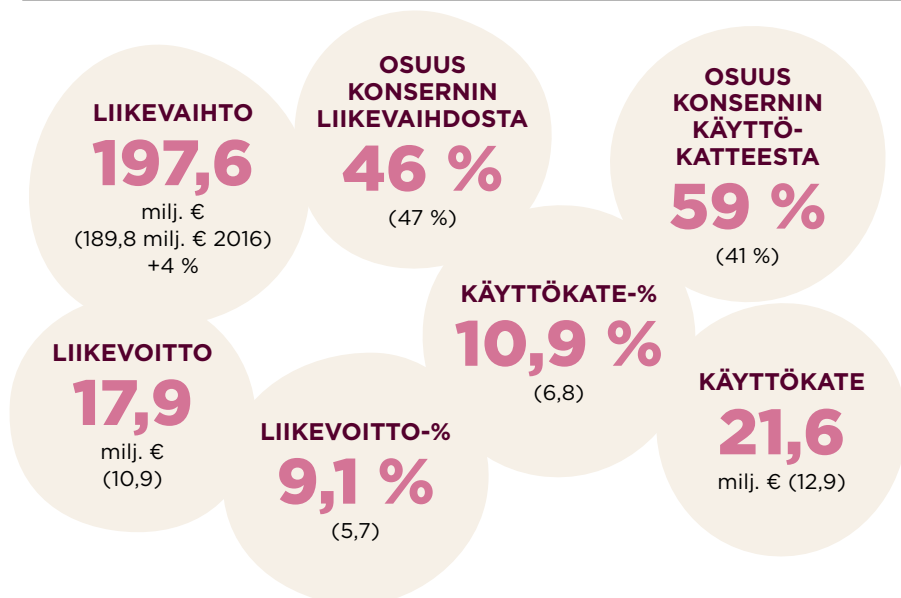
Pihlajalinna tuotti 31.12.2017 ns. kokonaisulkoistuksissa yhdeksän kunnan sosiaali- ja terveyspalveluja lukuun ottamatta viranhaltijatehtäviä. Sopimukset ovat kestoltaan pitkäaikaisia, mikä takaa hinnankorotusmekanismien kanssa vakaan kassavirran vuosiksi.

Ulkoistuspalveluja tuottavien yhteisyritysten lisäksi Pihlajalinna tuottaa julkisia ja yksityisiä erikoissairaanhoiton palveluja yhteisyritysmallilla Jokilaakson sairaalassa Jämsässä. Sairaalan toiminnasta vastaavan Jokilaakson Terveys Oy:n osakkaat ovat Pihlajalinna

(51 %), Jämsän kaupunki (39 %) ja Keski-Suomen sairaanhoitopiiri (10 %).

Pihlajalinnalla oli vuoden 2017 lopussa kolme ulkoistettua terveysasemaa, kymmenen tehostetun palveluas-

misen Ikipihlaja-kotia ja kolme vastaanottokeskusta. Lisäksi yhtiö osallistui kahteen valinnanvapauskokeiluun, Tampereella ja Jyväskylässä.

PIHLAJALINNAN YHTEISYRITYSTEN KOKONAISULKOISTUKSET

Yhteisyritys	Kunnat	Asukasluku	Liikevaihto/vuosi (2017)
Kuusiolinna Terveys Oy	Kuusiokunnat (Alavus, Ähtäri, Kuortane) ja Soini	21 800	91 milj. e
Jämsän Terveys Oy	Jämsä	21 500	74 milj. e
Mäntänvuoren Terveys Oy	Mänttä-Vilppula ja Juupajoki	12 600	42 milj. e
Kolmostien Terveys Oy	Parkano ja Kihniö	8 800	34 milj. e

Vastuullisuus

Pihlajalinnalla on vastuullinen perustehtävä: auttaa suomalaista elämään parempaa elämää. Tuhannet pihlajalinnalaiset huolehtivat osaltaan satojentuhansien suomalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista. Ilman asiakkaiden ja yhteiskunnan luottamusta yhtiö ei pysty toteuttamaan tehtäväänsä.

Siksi Pihlajalinnalle on tärkeintä taata sen tuottamien palvelujen laatu, turvallisuus ja tehokkuus, huolehtia omasta henkilöstöstä sekä varmistaa asiakkaiden tietosuoja ja -turva. Lisäksi Pihlajalinna kantaa vastuuta yhteiskunnan varojen käytöstä ja verojen maksusta Suomeen. Näistä olennaiseksi arvioituista asioista Pihlajalinna raportoi tässä vuosikertomuksessa.

YHDESSÄ SIDOSRYHMIEN KANSSA

Olemme jatkuvasti yhteydessä useimpiin sidosryhmiimme, moniin päivittäin. Sidosryhmiltä kuten asiakkailta,

henkilöstöltä ja yhteistyökumppaneilta saamme ja keräämme jatkuvasti palautetta monin eri tavoin. Näin pystymme arvioimaan omaa onnistumistamme ja tiedämme, mitkä asiat Pihlajalinnan toiminnassa ovat tärkeimpiä sidosryhmillemme.

Sidosryhmien odotuksia Pihlajalinnan vastuullisuudelle kuultiin syksyllä 2017 teemahaastatteluissa. Sidosryhmien mielestä Pihlajalinnan tärkeimmät vastuullisuusteemat ovat (tärkeysjärjestyksessä):

1. Hoidon laatu ja turvallisuus
2. Asiakastytyväisyys
3. Toiminnan tehokkuus (hoito ja ennaltaehkäisy)
4. Työntekijät
5. Suomalaisten terveys ja hyvinvointi
6. Hyvä hallinto
7. Miten säilytämme ja käsittelemme asiakastietoa
8. Läpinäkyvyys
9. Yhteiskunnan varojen käyttö ja verojen maksu Suomeen
10. Ihmisoikeudet

Pihlajalinnan tärkeimpiä sidosryhmiä

Selvitys Pihlajalinnan ei-taloudellisista tiedoista vuodelta 2017 löytyy yhtiön sijoittajasivuilta kohdasta Hallinto ja johtaminen.

<http://investors.pihlajalinna.fi/corporate-governance>

VASTUULLISUUS

Hoidon laatu ja turvallisuus aina etusijalla

Pihlajalinnan tavoite sosiaali- ja terveyspalveluja annettaessa on täyttää säädöksissä ja määräyksissä asetetut vaatimukset joka päivä kaikissa toimintayksiköissä. Kaikki terveyspalvelut ovat tieteellisesti todennettuja ja lääketieteellisesti vaikuttavia. Vaikuttavuutta pyritään parantamaan sillä, että hoitoon pääsee viiveettä. Työn perustana ovat lait ja asetukset, viranomaisohjeet, Käypä hoito -suositukset ja Pihlajalinnan omat toimintaohjeet. Laadun ja turvallisuuden varmistamiseksi Pihlajalinna käyttää omavalvontaa ja ohjeistuksia, kouluttaa henkilöstöä ja rekrytoi tarvittavia osaajia.

Pihlajalinnan sosiaali- ja terveydenhuollon laadusta vastaavat lääketieteellinen johtaja, Lait ja laatu -johtoryhmä, terveydenhuollosta vastaavat johtajat, vastaavat lääkärit ja yksiköiden vastuuhenkilöt. Johto seuraa jatkuvasti laatumittareita ja -tavoitteita, kehittää toimintaa ja puuttuu poikkeamiin.

Tuloksia, tavoitteita ja toimenpiteiden edistymistä seurataan säännöllisesti johdon katselmuksissa, johtoryhmissä sekä yksikköpalavereissa.

Vuoden 2017 aikana ISO 9001 -laatu järjestelmä laajennettiin suunnitelman mukaisesti kaikkiin Lääkärikeskukset ja erikoissairaanhoidon -segmentin yksiköihin. Myös Tampereen Kehräsaaren Omapihlaja-terveysasemalla on ISO 9001 -sertifikaatti. Sertifioinnin tarkoitus on edelleen kehittää ja parantaa yksiköiden toimintatapoja. Samalla varmistetaan, että lakisäätöiset vaatimukset ja omavalvonnan tavoitteet täyttyvät ja parannetaan riskienhallintaa.

TAVOITTEENA TYYTYVÄINEN ASIAKAS

Potilaista tulee yhä vahvemmin valtaa käyttäviä asiakkaita, kun valinnanvapaus lisääntyy sekä vakuutusten että suunnitellun sote-uudistuksen ansiosta. Pihlajalinna kehittää palveluitaan jat-

kuvasti asiakaslähtöisemmiksi ja asiakkaiden palvelupolkuja sujuvammiksi ja vaikuttavammiksi. Tavoitteena on tehdä asiakaskokemuksesta Pihlajalinnalle kilpailuetu. Vuonna 2017 yhtiö nimitti ensi kertaa asiakaskokemusjohtajan, jonka tehtävä on kehittää asiakaskokemusta kaikissa Pihlajalinnan liiketoiminnoissa.

Pihlajalinna seuraa asiakastytyväisyyttä kyselyillä, palautekanavien kautta ja kirjaamalla muilla tavoin asiakkailta tullutta palautetta. Yhtiössä on potilasasiamiehenä toimiva laatujohtaja, joka käsittelee ilmoitukset, palautteet ja poikkeamat. Palautteet tulevat joko suoraan asiakkailta, henkilökunnalta, paikallisten esimiesten kautta tai verkkosivujen kautta. Ilmoitukset, palautteet ja poikkeamat käsitellään lähtökohtaisesti paikallisesti ja tarvittaessa yhtiön johtotasolla sekä viranomaisten kanssa.

LÄÄKETIETEELLISET TUNNUSLUVUT 2017

MUISTUTUKSET*

1,75

KANTELUT*

0,55

2017 TEHDYT POTILASVAHINKOILMOITUKSET*

1,86

Vuonna 2017 ratkaistuista tapauksista Potilasvakuutuskeskus ratkaisi korvattavaksi

26 %

KOKONAISKÄYNTIMÄÄRÄ
914 048

LEIKKAUSALUEEN INFEKTIOIT**
syvät infektiot

0,15 %

* Muistutusten, kanteluiden ja potilasvahinkoilmoitusten määrä suhteessa 100 000 käyntiin. Potilasvahinkoilmoitukset sisältävät tapaukset, joissa vakuutuksenottajana on Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy tai Pihlajalinna Terveys Oy. Pihlajalinna-konsernin toimipisteissä työskentelevien ammattiharjoittajien toiminnasta tehty muistutukset, kantelut tai potilasvahinkoilmoitukset eivät välttämättä tule konsernin tietoon. Konsernin tietoon tulevat tapaukset ilmoitetaan tilastoissa. Sekä käyntimäärät että muistutukset, kantelut ja potilasvahinkoilmoitukset sisältävät Pihlajalinnan lääkärikeskukset, konsernin sairaalat, työterveysasemat ja hammaslääkärikeskukset sekä Tampereen OmaPihlaja-terveysasemat ja Hattulan terveysaseman.

** Leikkausalueen infektioprosentti on laskettu suhteessa Pihlajalinnan sairaaloiden toimenpidemääriin.

NPS-INDEKSI, SAIRAALAT
89,5 %

Keskimääräinen sairaalapalvelujen NPS-indeksi 2017, mukana Pihlajalinna Koskiklinikka, Pihlajalinna Laser Tilkka ja Pihlajalinna Dextra, 1 045 vastaajaa.

ASIAKASPALAUTE VERKKOSIVUILTA

	Prosentti- osuudet aiheittain	Nega- tiiviset	Posi- tiiviset
Teknologia- ongelmat	37 %		
Hoidon laatu	33 %	54 %	46 %
Laskutus	12 %		
Kohtaaminen	12 %	66 %	34 %
Odotusaika	7 %		

ARVO: EETTISYYS

Ikäihminen saa päättää omasta hoidostaan

Pihlajalinnan ikäihmisten hoivassa kiinnitetään erityistä huomiota ikääntyneen ja muistisairaana itsemääräämiskeuteen. Vaikka muisti ja toimintakyky olisivat heikentyneet, asiakas saa itse vaikuttaa siihen, mitä Pihlajalinnan tarjoama koti ja palvelu pitävät sisällään.

Hyvä hoito on rinnalla kulkemista ja elämää vanhan ihmisen ehdoilla. Pihlajalinnan tehostetun palveluasumisen yksiköiden kantava ajatus on, että yksikkö on asiakkaan oma koti. ”Meillä ihmiset asuvat omissa kodeissaan, eivät laitoksessa”, kertoo ikäihmisten palveluiden palvelujohtaja **Arja Laitinen** (kuvasa). Kodissa eletään oman rytmin ja jaksamisen mukaan. Aamulla saa nukkua pitkään, jos nukuttaa, ja aamupalalle voi hipsutella yöpuvussa.

SATA ASIAA ASIAKKAASTA

Pihlajalinnassa asiakkaan elämänpolku kartoitetaan heti hoitosuhteen alussa. Omahoitaja tutustuu asiakkaaseen ja ottaa hänestä selville sata asiaa. Näin saadaan selville, mikä asiakkaalle on tärkeää ja merkityksellistä. Sitteen suunnitellaan, miten arki yksikössä olisi asiakkaan itsensä näköistä.

Jokainen ihminen tarvitsee rentoutusta, huumoria, liikuntaa ja kuuntelemista. Yhdessä tekemällä elämänlaatu paranee ja levottomuus, aggressiivisuus ja kivut vähenevät. Pihlajalinnassa ikäihmisillä on harrastuksia, ei virikkeitä. Työvuoroissa on välivuorolainen, joka ei osallistu perushoittoon, vaan keskittyy täysin asiakkaiden kanssa olemiseen ja harrastamiseen. Kaikki, mitä välivuorolainen tekee, tuo lisäarvoa asiakkaan arkeen.

Laitinen kertoo, että asiakkaiden lisäksi omaiset ovat vahvasti mukana läheisensä arjessa ja sen suunnittelussa. Henkilöstön määrä eri vuoroissa määritetään asukkaiden tarpeiden ja rytmin mukaan. ”Suomalaisille on esimerkiksi tavanomaisempaa saunoa lauantaina, ei arkisena tiistaiaamuna. Siksi katsomme, että lauantai-ilta on tarpeeksi työntekijöitä, jotta asiakkaat pääsevät elämään omassa, totutussa rytmässään.”

OVET AINA AUKI VIERAILIJOILLE

Hoitajilla on omat, nimetyt kotiosastot. Asiakkaat ja omaiset ovat levollisempia, kun toiminta on pysyvää ja vaihdokset vähäisiä. Myös sijaiset sitoutuvat työhön ja tietävät aina, mitä kullekin asiakkaalle kuuluu.

Omaisiin ja läheisiin pidetään tiiviisti yhteyttä. Tiedotuslehtiset, Facebook-ryhmät, asiakasraadit, kotikokoukset ja asiakastyytyväisyyskyselyt ovat osa yksiköiden arkea. Sosiaalinen media ei ole suunniteltuja erillisiä hetkiä, vaan toiminnan on aina kestettävä lähempi tarkastelu. ”Ovemme ovat aina auki omaisille, läheisille, yhteistyökumppaneille ja vierailijoille. Toiminnan täytyy olla sisäisesti samaa kuin ulospäin annetaan ymmärtää.”

Hoitajat tekevät tärkeää työtä ikäihmisten parissa, joiden elämä on pikkuhiljaa päättymässä. Pihlajalinnalla on sitoutunut kouluttamaan sekä esimiehiä että hoitajia. ”Opiskelijoita kouluttamalla voimme vaikuttaa siihen, että tulevaisuudessa meillä on enemmän ammattitaitoisia, vanhustyöhön sitoutuneita lähihoitajia”, sanoo Laitinen.

TALOUDELLINEN VASTUU

Vastuu yhteiskunnan varojen käytöstä

Me Pihlajalinnassa uskomme, että vastuullinen sosiaali- ja terveydenhuolto on myös tehokasta. Rajallisilla resursseilla kuten verovaroilla on saatava aikaan mahdollisimman paljon hyvinvointia. Siksi Pihlajalinna kehittää jatkuvasti vaikeavampia toimintatapoja.

Pihlajalinna on ainoana suurena yksityisenä sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajana kerännyt vahvaa kokemusta laajan väestön kokonaisvastuusta. Yhtiö vastasi vuoden 2017 lopussa noin 100 000 ihmisen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista, kun otetaan huomioon sekä kokonais- että terveysasema- ja hoitokäytökset.

Pihlajalinna oli vuoden 2017 lopussa edelleen ainoa yksityinen sote-palvelujen tuottaja, joka toimii kuntien kanssa yhteisyritysmallilla. Yhtiön kehittämässä yhteisyritysmallissa Pihlajalinna perustaa kunnan tai kuntayhtymän kanssa yrityksen, josta Pihlajalinna tyypillisesti omistaa 51 prosenttia ja kunta tai kuntayhtymä 49 prosenttia.

Malli tuo yhteiskunnalle hyvää montaa eri kautta. Yhteisyrityksen toiminnan hinta kunnalle on matalampi kuin aiemman puhtaasti julkisen toiminnan. Kunta saa lisäksi suoraan oman osuutensa voi-

toista ja voi käyttää rahat haluamiinsa kohteisiin. Lisäksi yhteisyrityksen tuottaessa voittoa osa siitä kiertää verotuloina paikalliselle yhteisölle, koska yhtiöiden kotipaikat ovat niiden toimintapaikkakunnissa. Sivulla 20-23 on raportoitu yhteisyritysten taloudellisia ja toiminnallisia tuloksia.

HOIDON JA ENNALTAEHKÄISYN TEHOKKUUS

Ennaltaehkäisyn ja vaikuttavan, nopean hoidon merkitys kasvaa sosiaali- ja terveydenhuollossa jatkuvasti. Yhtenä syynä on rahoitusmallin muutos palvelukohtaisesta hinnoittelusta yhä enemmän kiinteään hinnoitteluun. Tämä on eduksi kaikille, sillä palveluntuottajilla on voimakas kannustin kehittää vaikuttavampia toimintatapoja kuten digitaalisia palveluja (ks. sivu 4).

Pihlajalinnan liiketoiminnasta suurin osa, noin 60 prosenttia, tulee kiinteähintaisesta liiketoiminnasta. Kiinteässä hinnoittelussa Pihlajalinnalle ei makseta esimerkiksi yksittäisen magneettikuvan ottamisesta, vaan siitä, että otamme vastuun ihmisen terveyspalveluista. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että yhtiölle maksetaan kus-

takin asiakkaasta vakiokorvaus vuosittain.

Pihlajalinnan kehittämä malli kunta-palveluissa (ks. sivu 1) perustuu siihen, että ennaltaehkäisyllä, nopealla ja vaikuttavalla perusterveydenhuollolla sekä viiveettä saatavilla erikoissairaanhoidon lähipalveluilla keskitytään pitämään ihmiset mahdollisimman terveisinä ja kalliin erikoissairaanhoidon tarve vähenee.

MAKSAMME KAIKKI VEROMME SUOMEEN

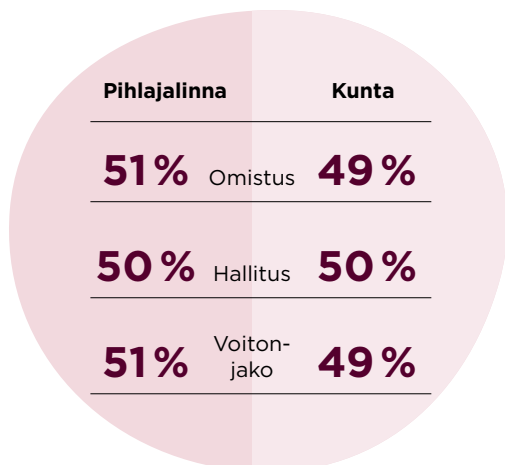
Pihlajalinna on suomalainen pörssi-yhtiö, josta valtaosa, noin 89 prosenttia on suomalaisomistuksessa. Yhtiö maksaa kaikki veronsa Suomeen. Pihlajalinnan pääkonttori on Tampereella ja sen kaikki tytäryhtiöt on rekisteröity Suomeen.

Pihlajalinnan verojalanjälki löytyy seuraavalta sivulta.

PIHLAJALINNAN OMISTUS

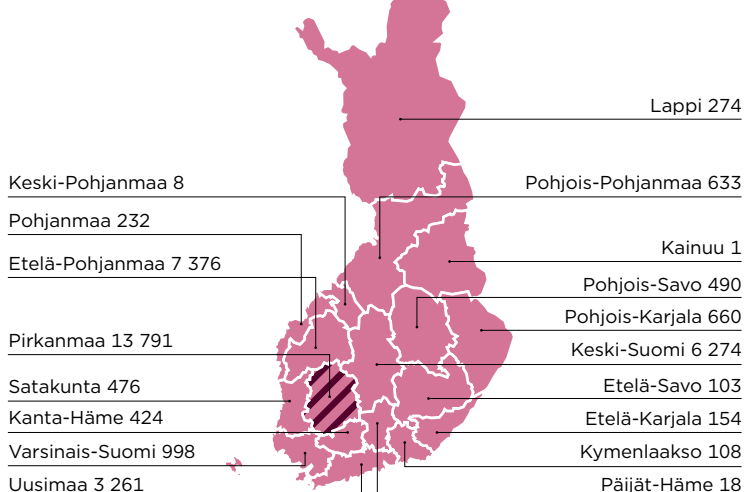
31.12.2017	OMISTUS-PROSENTTI
Ulkomaaiset	0,2 %
Hallintarekisteröidyt	10,7 %
Suomalaisomistus	89,1 %

PIHLAJALINNAN TYYPILLINEN KUNTAMALLI YHTEISYRITYKSISSÄ

PIHLAJALINNAN ENNAKONPIDÄTYKSET MAAKUNNITTAIN 2017

1 000 euroa

VEROJALANJÄLKI

Kaikki verot Suomeen

PIHLAJALINNA-KONSERNIN VEROJALANJÄLKI

Milj. euroa	2017	2016
Tilikaudelta maksettavat välittömät verot		
Tuloverot (EVL-vero)	4,3	2,5
Työnantajan eläkemaksut	25,7	24,6
Sosiaaliturvamaksut	1,6	2,9
Työnantajan työttömyysvakuutusmaksut	4,0	4,3
Tapaturmavakuutusmaksut ja ryhmähenkivakuutusmaksut	0,9	0,9
Työnantajamaksut yhteensä	32,1	32,7
Kiinteistöverot	0,1	0,0
Varainsiirtoverot	0,4	0,7
Tilikaudelta maksettavat välittömät verot yhteensä	36,8	36,0

Yhtiön kuluksi jäävä hankintojen arvonnalisävero

Arvonnalisäverot, arvio	9,0	10,4
-------------------------	-----	------

Tilikaudelta tilittettävät verot

Ennakonpidätykset	35,3	33,6
Työntekijän eläkemaksut, laskennallinen	9,5	7,7
Työntekijän työttömyysvakuutusmaksut, laskennallinen	2,3	1,5
Palkkaverot yhteensä	47,1	42,8
Arvonnalisäverot, netto	1,8	0,5
Kaudelta tilittettävät verot yhteensä	48,9	43,3

Liikevaihto, milj. euroa	424,0	399,1
Tulos ennen veroja, milj. euroa	17,4	13,7
Henkilöstö keskimäärin (FTE)	3 879	3 526
Julkiset tuet, milj. euroa	0,8	0,7

TILIKAUDELTA
MAKSETTAVAT
VÄLITTÖMÄT VEROT
YHTEENSÄ
36,8 milj. €
(36,0)

TILIKAUDELTA
TILITETTÄVÄT VEROT
YHTEENSÄ
48,9 milj. €
(43,3)

VASTUULLISUUS

Vastuu henkilöstöstä

Ammattitaitoinen, osaava ja sitoutunut henkilöstö on Pihlajalinnan liiketoiminnan kannalta ensiarvoisen tärkeä. Sosiaali- ja terveyspalvelut perustuvat luottamukseen, ja henkilöstö on avainroolissa laadukkaana ja vastuullisen palvelun toteuttamisessa. Työhyvinvoinnin, työkyvyn, rekrytoinnin ja työilmapiirin merkitys korostuu ja näkyy myös yhtiön tuloksessa, koska ihmisten merkitys asiakasarvon luomisessa on erittäin merkittävä.

Pihlajalinnalla haluaa työnantajana kehittää henkilöstön työkykyä ja hyvinvointia niin, että yhtiön kilpailukyky vahvistuu sekä työnantajana että liiketoiminnassa. Henkilöstön osaamiseen panostaminen ja hyvä esimiestyö auttavat Pihlajalinnaa saavuttamaan strategiset tavoitteensa.

Pihlajalinnalla kunnioittaa kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia ja noudattaa Suomen työolainsäädäntöä, työehtosopimuksia sekä ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa koskevaa lainsäädäntöä kaikissa toimipisteissään. Pihlajalinnalla kunnioittaa työntekijöidensä järjestäytymisoikeutta ja oikeutta työehtoneuvotteluihin. Pihlajalinnalla ei hyväksy minkäänlaista työntekijöiden tai ammatinharjoittajien syntyperään, kansallisuuteen, uskontoon, ihonväriin, sukupuoleen, ikään tai muuhun vastaavaan tekijään perustuvaa syrjintää.

LAADUKAS ESIMIESTYÖ JA JOHTAMINEN

Pihlajalinnassa esimiestyön ja johtamisen tavoite on antaa työntekijöille mahdollisuus onnistua työssään. Johtaminen on innostamista ja konkreettista tavoite- ja palauteviestintää. Laadukas esimiestyö on tärkeässä roolissa jokapäiväisen toiminnan ja laadun kehittämisessä.

Esimiestyö ja sen kehittäminen oli yksi henkilöstöhallinnon painopisteitä vuonna 2017. Esimiehille järjestettiin tutkintoon johtava JET-koulutus, jossa keskityttiin esimiehen tehtäviin ja vastuualueisiin, valmentavaan ja ratkaisukeskeiseen työotteeseen, muutostilanteiden hallintaan sekä esimiesviestintään. Pilottiryhmässä opiskeli yhteensä

HENKILÖSTÖN
MÄÄRÄ KAUDEN
LOPUSSA

4 753

(4 407)

19 henkilöä Pihlajalinnan ikäihmisten palveluista ja terveyspalveluista. Lisäksi keskiyhdöllä ja ylempälle johdolle järjestettiin ensimmäistä kertaa oma sisäinen johtajakoulutus. Koulutukseen osallistui 15 päällikköä ja johtajaa yksityis- ja kuntasektorilta.

TYÖTÄ TYÖHYVINVOINNIN KEHITTÄMISEKSI

Pihlajalinnalla pyrkii parantamaan henkilöstön työhyvinvointia muun muassa laadukkaalla esimiestyöllä, työterveys- ja huollolla ja hyvinvointihankkeilla. Vuoden 2017 aikana konsernissa esiteltiin uusi aktiivisen välittämisen malli. Mallilla sovitaan vastuut ja toimintatavat, joilla pyritään ratkaisemaan työkykyyn ja työstä suoriutumiseen liittyviä haasteita ennakoivasti ja suunnitelmallisesti. Malliin liittyvään koulutukseen kutsuttiin esimiehet ja työsuojelu- ja luottamusmiesedustus, ja osallistujia oli yli 220.

Kuntaulkoistuksissa aloitettiin kaksi hyvinvoinnin pilottihanketta Mäntänvuoren Terveydessä sekä Jämsän Terveydessä ja Jokilaakson Terveydessä. Pilottihankkeiden piirissä oli noin tuhat työntekijää. Hankkeissa järjestetään muun muassa koko henkilöstölle tietoiskuja ja tapahtumia. Lisäksi tarjotaan liikunta- ja elämäntilanteenvalmennuksia niille, joiden työkykyriski on kohonnut. Vuonna 2018 hyvinvointiohjelmat laajenevat Kuusiolinna Terveyteen ja Kolmostien Terveyteen.

HENKILÖSTÖLLÄ MAHDOLLISUUS VAIKUTTAA

Pihlajalinnalla haluaa antaa henkilöstölle mahdollisuuden vaikuttaa omaan työhönsä ja työympäristöönsä. Pihlajalinnassa käynnistettiin vuoden 2017 aikana Kimpassa-toiminta, joka on koko kon-

sernin kattava yhteistoimintaorganisaatio. Toiminnassa on mukana niin henkilöstön valitsemat Kimpassa-edustajat kuin luottamusmies- ja työsuojeluorganisaatio. Toiminnan tavoitteena on luoda yhtenäistä yrityskulttuuria, kehittää vuoropuhelua ja vastata lakien asettamiin yt-toiminnan vaatimuksiin.

ENNAKOIVA HENKILÖSTÖSUUNNITTELU JA -RESURSOINTI

Pihlajalinnassa yksikön lähiesimies vastaa henkilöstö- ja työvuorosuunnittelusta. Työvuorosuunnittelussa noudetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja työehtosopimusta sekä valvontaviranomaisen lupaa. Suunnittelun lähtökohtana ovat asiakkaiden tarpeet sekä henkilöstön tasapuolinen ja oikeudenmukainen kohtelu. Työvuoroja suunnitellaan ennakoivasti, ja suunnittelussa huomioidaan tiedossa olevat poissaolot ja osa-aikaisuudet. Poissaoloihin palkataan lähtökohtaisesti sijaiset. Jos asiakkaiden määrä on tavanomaista pienempi ja henkilöstön määrä on riittävä, sijaista ei palkata. Jos lyhytaikaiseen poissaoloon ei tarpeesta ja yrityksistä huolimatta saada sijaista, tarkistetaan myös, voidaanko sijainen saada sisäisin järjestelyin toisesta yksiköstä.

HENKILÖSTÖN
LÄHTÖVAIHTUVUUS

7,4 %

(7,2 %)

SAIRAUS-
POISSAOLOT*

7,7 %

(6,7 %)

*Sairauspoissaoloprosentti on laskettu sairauspoissaolojen osuutena suunnitellusta työajasta. Lukuun sisältyvät tapaturmien aiheuttamat sairauspoissaolot.

Ylityötilanteissa noudatetaan työehtosopimusten normeja ja työvuorototeuttamiseen merkitään vain todelliset tehdyt vuorot.

YHTENÄISET HENKILÖSTÖEDUT KAIKILLE PIHLAJALINNALAISILLE

Pihlajalinnassa valmisteltiin iso henkilöstöetujen uudistus vuoden 2017 aikana, ja uudet, yhtenäiset henkilöstöedut tulivat voimaan 1.1.2018. Yhtenäiset edut merkitsevät suurimmalle osalle pihlajalinnalaisia merkittävää parannusta aiempiin etuihin.

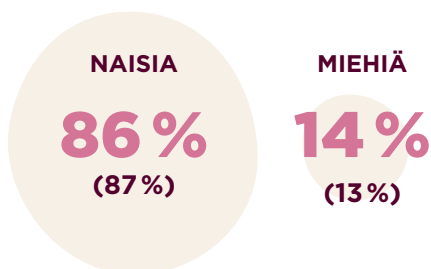
Henkilöstöetuja uudistettaessa periaatteena oli yhdenvertaiset edut kaikille pihlajalinnalaisille. Etujen tavoitteena on ennen kaikkea työntekijöiden hyvinvointi. Uusien etujen myötä Pihlajalinnan panostus henkilöstöetuihin kasvaa merkittävästi. Aiemmin edut olivat periytyneet esimerkiksi yrityskaupoista ja kuntaulkoistuksista, ja ne jakautuivat henkilöstölle hyvin epätasapuolisesti. Pihlajalinnan henkilöstöetuihin sisältyvät muun muassa laaja työterveyshuolto, vapaa-ajan tapaturmavakuutus ja liikunta- ja kulttuurietu.

JATKUVAA OSAAMISEN KEHITTÄMISTÄ

Pihlajalinnassa osaamisen kehittäminen on etenkin tiedon jakamista, kouluttamista ja työssä oppimista.

Maalikuussa 2017 avattu Pihlajalinnan oma verkko-oppimisympäristö Pihlajalinnalla Akatemia on tärkeä osa sisäistä koulutusta. Koulutusten paino-

SUKUPUOLIJAKAUMA HENKILÖSTÖSSÄ

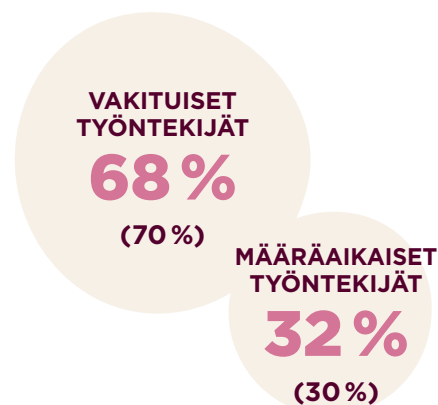

pisteinä ovat esimies- ja vuorovaikutustaitojen sekä asiakaskokemuksen kehittäminen. Akatemian sisältöjä kehitetään myös työntekijöiden toiveiden pohjalta.

Konsernissa otettiin käyttöön uusi, yhtenäinen perehdytysuunnitelma. Tavoitteena on, että jokainen uusi työntekijä, konsernin sisällä tehtävää vaihtava, esimiestehtävissä aloittava tai pitkälti vapaalta palaava henkilö perehdytetään sekä organisaatioon että työtehtävään perehdytysuunnitelman mukaisesti. Vakituisten työntekijöiden lisäksi perehdytetään myös määräaikaiset työntekijät, harjoittelijat, vuokratyöntekijät ja ammatinharjoittajat.

Ammatillista koulutusta antavat sekä Pihlajalinnan omat asiantuntijat että ulkopuoliset kouluttajat. Jokaiselle työntekijälle laaditaan oman osaami-

TYÖSUHTEIDEN TYYPPI

sen kehittämisen suunnitelma vuosittaisessa tavoite- ja kehityskeskustelussa.

REKRYTOINTI JA HENKILÖSTÖJÄRJESTELYT

Pihlajalinnan rekrytointipalvelu hankkii eri ammattiryhmien työvoimaa konsernin toimipisteisiin ympäri Suomen. Rekrytoinnissa taataan reilut ja yhtäläiset mahdollisuudet sekä tasapuolinen kohtelu niin uusille hakijoille kuin nykyisille työntekijöille.

Vuonna 2017 konsernissa käytiin tuotannollisilla ja taloudellisilla perusteilla 8 yhteistoimintaneuvottelut, joiden piirissä oli 96 työntekijää. Ne johtivat 43 työntekijän irtisanomiseen. 12 henkilöä työllistyi konsernissa uusiin tehtäviin.

HENKILÖSTÖN TUNNUSLUKUJA

Indikaattori	2017	2016
Henkilöstö keskimäärin (FTE)	3 879	3 526
Ammatinharjoittajat	992	942
Maksetut palkat sivukuluineen, miljoonaa euroa	172,5	163,5
Keskimääräisen ja korkeimman vuosiansion suhde	8,0 %	7,3 %
Kokoaikaiset / osa-aikaiset / tarvittaessa töihin kutsuttavat, %	61/18/21	60/14/26
Hoitohenkilökunta / muu henkilökunta / lääkärin / hallinto, %	67/17/11/5	77/15/5/3
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma	voimassa	voimassa
Epäasiallisen kohtelun vastainen toimintaohjelma	voimassa	voimassa
Työtapaturmat* / työhön liittyvät kuolemantapaukset	284/0	244/0
Työlainsäädännön rikkomukset	1**	0

*Työtapaturmat sisältävät töissä, työmatkalla ja työtehtävistä johtuvan matkustamisen aikana tapahtuneet tapaturmat.

**Pihlajalinnalla tuomittiin 25.10.2017 maksamaan yhdelle henkilölle korvausta työsopimuksen perusteettomasta päättämisestä ja hyvitystä syrjinnästä liittyen vuonna 2015 tapahtuneeseen irtisanomiseen.

Vuoden 2017 HR-painopisteet

- Uuden henkilötietojärjestelmän käyttöönotto
- Aktiivisen välittämisen mallin käyttöönotto
- Isot panostukset esimieskoulutukseen
- Työsuojeluorganisaation kehittäminen ja kouluttaminen
- HR-mittarit liiketoiminnan käyttöön
- Kimpassa-tapaamiset eli Pihlajalinnan yhteistoimintamalli
- Henkilöstöetujen harmonisointi

VASTUULLISUUS

Tietoturva

Pihlajalinnan tavoitteena on turvata toiminnalleen tärkeiden tietojärjestelmien, palveluiden ja tietoverkkojen toiminta, estää niiden valtuudeton käyttö sekä tahaton tai tahallinen tiedon vääristyminen.

Sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tarjoamiseen liittyen potilaan tietoja käsittelevät vain ne henkilöt, jotka osallistuvat potilaan hoitoon tai huolehtivat hoitoon liittyvistä tehtävistä. Käyttäjien toiminnan tietoturvasuutta ohjataan säännöillä ja ohjeilla sekä jatkuvalla koulutuksella ja tiedotuksella.

Pihlajalinnan liiketoiminta edellyttää tietojärjestelmien häiriötöntä ja turval-

lista toimintaa. Yhtiö varautuu häiriö- ja poikkeusoloihin niin, että toimintaa voidaan jatkaa mahdollisimman häiriöttömästi kaikissa oloissa. Tietoturvaa seu-

rataan aktiivisesti ja poikkeamiin puututaan nopeasti. Tietoturvaa rakennetaan ja ylläpidetään ajantasaisin ja -mukaisin ratkaisuin.

TIETOTURVAN MITTARIT

	Tavoite	2017	2016
Onnistuneiden tunkeutumisyritysten määrä	0	2*	0
Havaittujen virus- ja haittaohjelmien määrä	Koneet puhtaat viruksista ja haittaohjelmista	0	0
Roskapostimäärä	Alle 1 % roskapostista pääsee käyttäjille	Tavoite saavutettu	Tavoite saavutettu
Tietoturvapäivitysten ajantasaisuus	Kaikki tietoturvapäivitykset asennetaan 24 h sisällä niiden julkaisemisesta	Ei tavoitteessa, osa jatkuvaa tekemistä	Tavoite saavutettu

*Tunkeutumisyritykset havaittu nopeasti, tilanne normalisoitu ja järjestelmät päivitetty.

Pihlajalinnan tietoturvakäytännöt

KOULUTUS

Henkilökuntaa koulutetaan tietoturva-asioissa säännöllisesti. Ajantasaiset ohjeistukset ovat henkilökunnan saatavilla.

RISKIEN ARVIOINTI

Tietoturvariskejä arvioidaan ja analysoidaan säännöllisesti kerran vuodessa ja aina uusien järjestelmien määrittelyvaiheessa sekä merkittävien muutosten yhteydessä.

KÄYTTÖOIKEUKSIEN HALLINTA

Kaikkien järjestelmien käyttöoikeus- ja pääsynhallinta on hallittu keskitetysti. Järjestelmien pääkäyttäjät määrittelevät käyttöoikeuksien myöntämisperiaatteet. Ulkopuolisten käyttäjien oikeudet hallinnoidaan keskitetysti.

VALVONTA JA SEURANTA

Tietoturvatilanteesta raportoidaan sisäisten ja ulkoisten auditointien yhteydessä. Teknistä tietoturvaa arvioidaan jatkuvasti, ja tärkeimpiin ympäristöihin tehdään erillisiä tietoturvatarkastuksia.

PALVELUNTUOTTAJIEN SEURANTA

Toimittajien ja ulkoisten palveluntuottajien on sitouduttava noudattamaan konsernin määrittämiä tietoturva-vaatimuksia, ja toimittajille tehdään säännöllisiä auditointeja. Ulkopuolisten palveluiden muutosten yhteydessä tietoturva-vaatimukset tarkistetaan.

TIETOTURVAPOIKKEAMIEN KÄSITTELY

Pihlajalinnassa-konsernissa on määritetty menettelytavat ja välineet tietoturva-poikkeamien havaitsemiseksi. Lisäksi käytössä on suunnitelmat toiminnoille poikkeustilanteissa. Jokainen tietoturva-poikkeama kirjataan ja käsitellään jatkotoimenpiteitä varten.

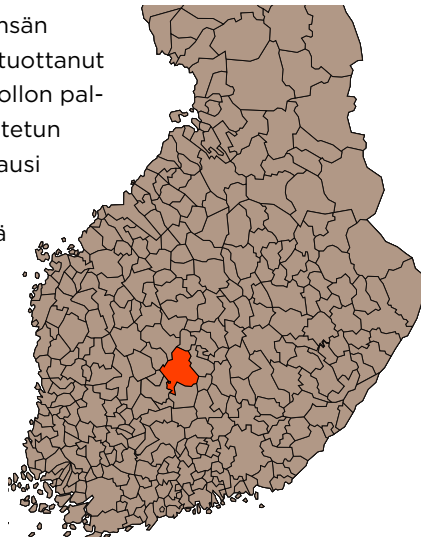
KYTKEYTYMINEN TIETOVERKKOON

Pihlajalinnan-konsernin tietoverkkoon ja siihen liitettyihin palveluihin voidaan kytkeytyä vain tietohallinnon hallinnoimilla tai hyväksymillä laitteistoilla ja ohjelmistoilla. Tietoturvasuuden varmistamiseksi valvotaan ja tarvittaessa rajoitetaan ohjelmistoja ja tiedostomuotoja, joita järjestelmissä käytetään.

JÄMSÄN TERVEYS JA JOKILAAKSON SAIRAALA

Jämsän Terveys (JT) on Pihlajalinnan ja Jämsän kaupungin perustama yhteisyritys, joka on tuottanut Jämsän kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut 1.9.2015 lähtien keväällä 2015 allekirjoitetun ulkoistussopimuksen mukaisesti. Sopimuskausi on 10 vuotta ja sopimukseen sisältyy lisäksi viiden vuoden optio. Yhtiö vastaa Jämsässä 22 000 asukkaan perusterveydenhuollosta ja erikoissairaanhoidosta.

Jokilaakson sairaala on julkista erikoissairaanhoidon tarjoava sairaala. Palvelut sairaalassa tuottaa Pihlajalinnan, Jämsän kaupungin ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirin yhteisyritys Jokilaakson Terveys (JLT, perustettu 2010).

177 256 € (JT)
628 728 € (JLT)
Yhteisöverokertymä paikkakunnalle

3 373 677 € (JT)
1 710 060 € (JLT)
Ennakonpidätykset kuntaan

6 274 429 €
Pihlajalinna-konsernin ennakonpidätykset maakuntaan: Keski-Suomi

490 000 € (JLT)
Osingot kunnalle

2 744 000 €
Pihlajalinnan yhteisyritysten osingot kumppanikunnille yhteensä

HENKILÖSTÖ

609 (JT)

227 (JLT)

76 (JT) & 40 (JLT) PAIKALLISTA ALIHANKKIJAA

Yhteistyön arvo
532 047 € & 86 741 €
(JT) (JLT)

OMISTUSSUHDE, JÄMSÄN TERVEYS
• Pihlajalinna 51 % • Jämsän kaupunki 49 %

OMISTUSSUHDE, JOKILAAKSON TERVEYS
• Pihlajalinna 51 % • Jämsän kaupunki 39 %
• Keski-Suomen sairaanhoitopiiri 10 %

JÄMSÄN TERVEYDEN HALLITUS

50 % PIHLAJALINNAN EDUSTAJAT (3)

50 % JÄMSÄN KAUPUNGIN EDUSTAJAT (3)

3,58 TYÖHYVINVOINTI, KOKONAISKESKIARVO (asteikolla 1-5, vuosi 2016)

TYÖSUHTEIDEN TYPPI

VAKITUISIA 65 % (JT)
MÄÄRÄAIKAISIA 82 % (JLT)
35 % (JT)
18 % (JLT)

HENKILÖSTÖN KESKI-ikä

41

SUURIN IKÄRYHMÄ
50-55-VUOTIAAT (JT)
55-60-VUOTIAAT (JLT)

ERIKOISSAIRAANHOITO JA -ALAT

- 22 erikoisalaa (Jokilaakson sairaala)
- Suurimmat: ortopedia ja kirurgia, sisätaudit, neurologia, kardiologia
- Lähes 2 000 leikkausta vuosittain

LÄÄKÄRIKÄYNNIT

- Perusterveydenhuolto 21 867
- Ensiapu: 13 151
- Erikoissairaanhoido: 15 829
- Suun terveydenhoito: 19 896
- Mielenterveyskeskus: 2 221
- A-klinikka: 208
- Perhepalvelukeskus: 3 044

TEHDYT
MUISTUTUKSET
JA KANTELUT
21 kpl

95 986 HOITOPÄIVÄT

HAPPY OR NOT -TULOKSET YHTIÖISSÄ

JÄMSÄN TERVEYS (Palautteita 16 502)

79 %

12 %

3 %

6 %

JOKILAAKSON TERVEYS (Palautteita 13 474)

83 %

10 %

2 %

5 %

KOLMOSTIEN TERVEYS

PERUSTETTU 2015

Kolmostien Terveys on Pihlajalinnan ja Parkanon kaupungin perustama yhteisyritys, joka on tuottanut Parkanon ja Kihniön sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut 1.9.2015 lähtien keväällä 2015 allekirjoitetun ulkoistussopimuksen mukaisesti. Sopimuskausi on 10 vuotta, ja sopimukseen sisältyy lisäksi viiden vuoden optio. Yhtiö vastaa Parkanossa ja Kihniössä 9000 asukkaan sosiaali- ja terveydenhuollosta.

136 928 €

Yhteisöverokertymä paikkakunnalle

2 333 774 €

Ennakonpidätykset kuntaan

13 791 016 €

Pihlajalinna-konsernin ennakonpidätykset maakuntaan: Pirkanmaa

343 000 €

Osingot kunnalle

2 744 000 €

Pihlajalinnan yhteisyritysten osingot kumppanikunnille yhteensä

HENKILÖSTÖ

415

85 PAIKALLISTA ALIHANKKIJAA,

Yhteistyön arvo
1 331 195 €

OMISTUSSUHDE KUNNAN KANSSA

- Pihlajalinna 61 %
- Parkanon kaupunki 39 %

YHTIÖN HALLITUS

50% PIHLAJALINNAN EDUSTAJAT (3)

50% PARKANON KAUPUNGIN EDUSTAJAT (3)

3,7 TYÖHYVINVOINTI, KOKONAISKESKIMÄÄRÄ
(asteikolla 1-5, vuosi 2016)

TYÖSUHTEIDEN TYYPPI

VAKITUISIA 78 %
MÄÄRÄAIKAISIA 22 %

HENKILÖSTÖN KESKI-ikä 40

SUURIN IKÄRYHMÄ 55-60-VUOTIAAT

ERIKOISSAIRAANHOITO JA -ALAT

- 7 erikoisalaa
- geriatria, psykiatria, nuorisopsykiatria, neurologia, sisätaudit, radiologia ja yleislääketiede

213 735 HOITOPÄIVÄT

23 841 LÄÄKÄRIKÄYNNIT

TEHDYT MUISTUTUKSET

14 kpl

JAKAUKSET
5 kpl

HAPPY OR NOT -TULOKSET YHTIÖSSÄ

KOLMOSTIEN TERVEYS

83 %

8 %

3 %

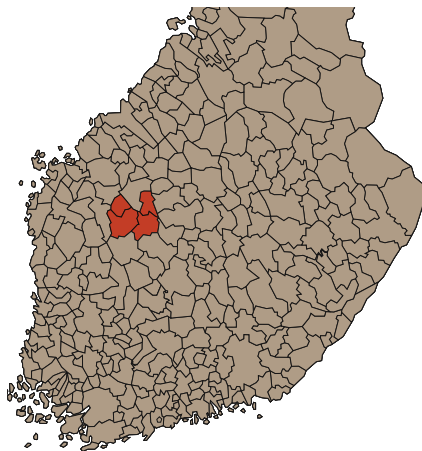

6 %

KUUSIOLINNA TERVEYS

PERUSTETTU 2016

Kuusiolinna Terveys Oy on Pihlajalinnan ja Kuusiokuntien perustama yhteisyritys, joka on tuottanut Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystalvet 1.1.2016 lähtien. Sopimuskausi on 10 vuotta ja sopimukseen sisältyy lisäksi viiden vuoden optio. Kunnat omistavat yhtiöstä yhteensä 49 % ja Pihlajalinna 51 %. Palvelutuotanto alkoi Alavudella, Kuortaneella ja Ähtärissä 1.1.2016 ja Soinissa 1.1.2017. Yhtiö vastaa yhteensä 24 000 asukkaan sosiaali- ja terveydenhuollosta.

1 016 744 €

Yhteisöverokertymä paikkakunnille

7 065 347 €

Ennakonpidätykset kuntiin

7 376 018 €

Pihlajalinna-konsernin ennakonpidätykset maakuntaan: Etelä-Pohjanmaa

980 000 €

Osingot kunnille

2 744 000 €

Pihlajalinnan yhteisyritysten osingot kumppanikunnille yhteensä

HENKILÖSTÖ

957

227 PAIKALLISTA ALIHANKKIJAA,
Yhteistyön arvo
2 876 772 €

OMISTUSSUHDE KUNNAN KANSSA

- Pihlajalinna 51 %
- Kuusiokunnat 49 %

YHTIÖN HALLITUS

50 % PIHLAJALINNAN EDUSTAJAT (4)

50 % KUUSIOKUNTIEN EDUSTAJAT (4)

3,66 TYÖHYVINVOINTI, KOKONAISKESKIMÄÄRÄ

(asteikolla 1-5, vuosi 2016)

TYÖSUHTEIDEN TYPPI

VAKITUISIA 84 %
MÄÄRÄAIKAISIA 16 %

ERIKOISSAIRAANHOITO JA -ALAT

- 14 erikoisalaa
- Suurimmat: sisätaudit, geriatría, kardiologia, ortopedia ja kirurgia, urologia, korva-, nenä- ja kurkkutaudit

181 006
HOITOPÄIVÄT

HENKILÖSTÖN KESKI-ikä **41**

SUURIN IKÄRYHMÄ
55-60-VUOTIAAT

LÄÄKÄRIKÄYNNIT

- Lääkärin vastaanotto- ja päivystyskäynnit 36 234
- Erikoissairaanhoito: 2 468
- Suun terveydenhoito: 21 314
- Psykiatrian poliklinikka: 1 223
- Perhepalvelut: 3 138

TEHDYT
MUISTUTUKSET
JA KANTELUT
11 kpl

HAPPY OR NOT -TULOKSET

ALAVUDEN PÄIVYSTYS

76 %

11 %

3 %

10 %

ÄHTÄRI LÄÄKÄRIVASTAANOTTO

81 %

11 %

2 %

6 %

MÄNTÄNVUOREN TERVEYS

PERUSTETTU 2013

Mäntänvuoren Terveys Oy on Pihlajalinnan ja kaupungin yhteisyritys, joka on perustettu vuonna 2013. Kaupunki omistaa yhteisyrityksestä 34 % ja Pihlajalinna 66 %. Kaupungin ja Pihlajalinnan nykyinen sopimus on voimassa vuoteen 2026, jonka jälkeen käynnistyy viiden vuoden optiokausi. Mäntänvuoren Terveys vastaa 13 000 asiakkaan sosiaali- ja perusterveydenhuollosta Mänttä-Vilppulassa ja Juupajoella (1.1.2018 alkaen).

590 275 €

Yhteisöverokertymä paikkakunnalle

2 456 002 €

Ennakonpidätykset kuntaan (Mänttä-Vilppula)

13 791 016 €

Pihlajalinna-konsernin ennakonpidätykset maakuntaan: Pirkanmaa

931 000 €

Osingot kunnalle

2 744 000 €

Pihlajalinnan yhteisyrityksien osingot kumppanikunnille yhteensä

HENKILÖSTÖ

381

73 PAIKALLISTA ALIHANKKIJAA,
Yhteistyön arvo
1 308 977 €

OMISTUSSUHDE KUNNAN KANSSA

- Pihlajalinna 66 %
- Mänttä-Vilppulan kaupunki 34 %

YHTIÖN HALLITUS

50 % PIHLAJALINNAN EDUSTAJAT (3)

50 % MÄNTTÄ-VILPPULAN KAUPUNGIN EDUSTAJAT (3)

3,57 TYÖHYVINVOINTI, KOKONAISKESKIVARVO
(asteikolla 1-5, vuosi 2016)

TYÖSUHTEIDEN TYYPPI VAKITUISIA 83 %
MÄÄRÄAIKAISIA 17 %

HENKILÖSTÖN KESKI-ikä 42

SUURIN IKÄRYHMÄ 55-60-VUOTIAAT

ERIKOISSAIRAANHOITO JA -ALAT

- 6 erikoisalaa
- geriatrია, kirurgia, lastentaudit (1-6/2017), plastiikkakirurgia, psykiatria, sisätaudit
- lisäksi dialyysiyksikkö

74 746 HOITOPÄIVÄT

31 500 LÄÄKÄRIKÄYNNIT

TEHDYT MUISTUTUKSET JA KANTELUT

22 kpl

HAPPY OR NOT -TULOKSET YHTIÖSSÄ

MÄNTÄNVUOREN TERVEYS (Palautteita 6 223)

75 %

11 %

4 %

11 %

Hallitus

MIKKO
WIRÉN

s. 1972, lääketieteen lisensiaatti, hallituksessa vuodesta 2016 Pihlajalinna Oyj:n hallituksen puheenjohtaja

Keskeinen työkokemus: Perusti Pihlajalinnan 2001, konsernin toimitusjohtaja 2014–2016, Pihlajalinna Terveys toimitusjohtaja 2005–2016, yleis- ja työterveyslääkäri 2001–2011. Terveyskeskuslääkäri Parkanossa 2001–2005. MWW Yhtiö Oy toimitusjohtaja 2004–

Keskeiset samanaikaiset

luottamustehtävät: LähiTapiola Pirkanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön hallituksen varapuheenjohtaja, Ipanala Oy:n hallituksen jäsen

Omistus 1.3.2018: 2 309 010 kpl

LEENA
NIEMISTÖ

s. 1963, lääketieteen tohtori ja fysiatrian erikoislääkäri, hallituksessa vuodesta 2014

Pihlajalinna Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja; riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista

Keskeinen työkokemus: Pihlajalinna Oyj varatoimitusjohtaja 2013–2016, Dextra Oy toimitusjohtaja 2003–2016, Kuntoutus Orton erikoislääkäri 2000–2004

Keskeiset samanaikaiset

luottamustehtävät: Stockmann Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja, Elisa Oyj:n, Raisio Oyj:n, Yliopiston Apteekin ja Suomen Messut Osuuskunnan hall. jäsen; Suomen kansallisoopperan ja -baletin hallituksen puheenjohtaja

Omistus 1.3.2018: 703 475 kpl

JARI
EKLUND

s. 1963, kauppatieteiden maisteri, hallituksessa vuodesta 2016 LähiTapiola-ryhmän yhtiöryhmän johtaja; riippumaton yhtiöstä

Keskeinen työkokemus: Vahinko- ja Henki-Tapiola sijoitusjohtaja 1998–2012, yksikön johtaja 1996–1997, osastopäällikkö 1994–1995 ja arvopaperipäällikkö 1993–1994

Keskeiset samanaikaiset

luottamustehtävät: Ilkka-Yhtymä Oyj:n hallintoneuvoksen jäsen, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turvan, LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö, Keskinäinen Vakuutusyhtiö, Varainhoito ja Kiinteistövarainhoito Oy:iden sekä Pellervon Taloustutkimus PTT Ry:n hallituksen jäsen

Omistus 1.3.2018: 0 kpl

TIMO
EVERI

s. 1963, BBA ja eMBA, hallituksessa vuodesta 2016

Hasan & Partners Groupin johtava partneri; riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Keskeinen työkokemus: Hasan & Partners johtava partneri 1991–. Wataniya Telecom Plc kaupallinen johtaja ja markkinointijohtaja 2004–2006

Keskeiset samanaikaiset

luottamustehtävät: HIFK-Hockey Ab:n ja Projekti GH Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Restamax Oyj:n ja Champions Hockey League Ag:n hallituksen jäsen

Omistus 1.3.2018: 0 kpl

JARI
SUNDSTRÖM

s. 1960, oikeustieteiden maisteri ja varatuomari, hallituksessa vuodesta 2015 LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön toimitusjohtaja; riippumaton yhtiöstä

Keskeinen työkokemus: LähiTapiola Yhtiöryhmän johtaja 2009–2014, Nordea Rahastoyhtiön toimitusjohtaja 1998–2006 ja johtajana Nordeassa 2006–2009.

Keskeiset samanaikaiset

luottamustehtävät: Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turvan, LähiTapiola Varainhoito, Kiinteistövarainhoito ja Rahoitus Oy:iden hallituksen jäsen

Omistus 1.3.2018: 0 kpl

SEIJA
TURUNEN

s. 1953, kauppatieteiden maisteri, hallituksessa vuodesta 2016 Hallitusammattilainen; riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Keskeinen työkokemus: Finnlines Oyj hallituksen neuvonantaja 2013–2014, Finnlines Oyj varatoimitusjohtaja ja talousjohtaja 2007–2013, satamatoimintotulosyksikön johtaja ja konsernin satamayhtiöiden toimitusjohtaja (Finnsteve-yhtiöt) 2010–2013

Keskeiset samanaikaiset

luottamustehtävät: Elisa Oyj:n hallituksen jäsen, Finnipilot Pilotage Oy hallituksen puheenjohtaja

Omistus 1.3.2018: 0 kpl

Johtoryhmä

JONI
AALTONEN

s. 1970, tradenomi
Toimitusjohtaja
Yhtiön palveluksessa vuodesta 2008
Keskeinen työkokemus:
Pihlajalinna Oyj liiketoimintajohtaja, P & S -segmentti ja yritys suunnittelujohtaja 2016–2017, operatiivinen johtaja 2015–2016, talous- ja rahoitusjohtaja 2008–2015, Plenware Oy talous- ja rahoitusjohtaja 2005–2008, KPMG Oy Ab tilintarkastaja 2001–2004
Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:
Vendero Oy, Kemvit Oy ja Posa Oy hallituksen puheenjohtaja, Sinister Oy hallituksen varajäsen
Omistus 1.3.2018: 81 920 kpl

JUHA
RAUTIO

s. 1969, hallintotieteiden maisteri
Varatoimitusjohtaja ja konserniprojek-
teista vastaava
Yhtiön palveluksessa vuodesta 2010
Keskeinen työkokemus:
Pihlajalinna Oyj liiketoimintajohtaja, P & S -segmentti 2015–2016, Mäntän-
vuoren Terveys Oy toimitusjohtaja
2013–2016, Jokilaakson Terveys Oy toi-
mitusjohtaja 2010–2016, Plenware Oy
hallintojohtaja 2005–2009, talous- ja
hallintojohtaja 2001–2004 ja talous-
päällikkö 2000–2001
Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: ei luottamustoimia
Omistus 1.3.2018: 57 850 kpl

PAULIINA
RANNIKKO

s. 1970, oikeustieteen kandidaatti, kaup-
patieteiden maisteri
Lakiasiaintoiminnan johtaja, HR-johtaja (vt.)
Yhtiön palveluksessa vuodesta 2017
Keskeinen työkokemus:
Componenta Oyj HR- ja lakiasiaintoiminnan johtaja 2015–2017, lakiasiaintoiminnan johtaja 2010–2015, Onninen Oy lakiasiaintoiminnan johtaja 2007–2010, Finnair Oyj lakimies 2001–2007
Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: Silmäsaatiö hallituksen jäsen
Omistus 1.3.2018: 0 kpl

VILLE
LEHTONEN

s. 1981, kauppatieteiden maisteri
Talous- ja rahoitusjohtaja
Yhtiön palveluksessa vuodesta 2017
Keskeinen työkokemus:
Mikeva Oy talous- ja varatoimitusjohtaja 2012–2017, talousjohtaja 2010–2012, ISS Palvelut Oy Chief Controller (oto) 2010, yrityskauppajohtaja 2008–2010, muutosjohtaja 2007–2008, Business Controller 2005–2007
Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: ei luottamustoimia
Omistus 1.3.2018: 0 kpl

Johtoryhmän jäsenten lisäksi Pihlajalinnan laajennettuun johtoryhmään kuuluvat 1.3.2018 seuraavat jäsenet:

- viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja
Siri Markula
- digitaalisen kehityksen johtaja
Perttu Monthan
- lääketieteellinen johtaja
Kimmo Saarinen
- markkinointijohtaja **Pauli Waroma**

Laajennetun johtoryhmän vastuualueisiin kuuluu toimitusjohtajan ja johtoryhmän tukeminen merkittävimmissä projekteissa ja konsernin tukitoiminnoissa.

Selvitys Pihlajalinnan hallinto- ja ohjauksen järjestelmästä vuodelta 2017 löytyy yhtiön sijoittajasivuilta kohdasta Hallinto ja johtaminen.
<http://investors.pihlajalinna.fi/corporate-governance>

Pihlajalinna Oyj

**Hallituksen
toimintakertomus
ja
tilinpäätös
2017**

Hallituksen toimintakertomus 1.1.–31.12.2017

SISÄLLYSLUETTELO

Pihlajalinna toimitusjohtaja Joni Aaltonen	28
Konsernin liikevaihto ja tulos	28
Strategiset toimenpiteet tilikauden aikana	29
Markkina- ja lainsäädäntökatsaus	29
Liiketoimintasegmentit	30
Konsernin rahavirta ja tase	32
Investoinnit ja yritysostot	32
Tutkimus ja kehitystoiminta	33
Muutokset konsernirakenteessa	33
Henkilöstö	33
Muutoksia johdossa	33
Johtoryhmä	34
Yhtiön hallitus	34
Yhtiön nimittämä osakkeen omistajien nimitystoimikunta	34
Hallituksen nimittämät valiokunnat	34
Hallituksen jäsenten palkitseminen	34
Osakkeet ja osakkeenomistajat	34
Tilintarkastus	35
Yhtiöjärjestyksen muuttaminen	35
Valtuutus omien osakkeiden hankkimiseen	35
Valtuutus osakeannista päättämiseen	35
Riskit ja liiketoiminnan epävarmuustekijät	35
Riskienhallinta	36
Liputusilmoitukset	36
Voimassa olevat kannustinjärjestelmät	36
Hallituksen voitonjakoehdotus	36
Pihlajalinnan näkymät vuodelle 2018	36
Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä	36
Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista	36
Tilikauden jälkeiset tapahtumat	37
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	38
Osakekohtaiset tunnusluvut	38
Kvartaalitiedot	39
Taloudellista kehitystä kuvaavien tunnuslukujen ja vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat	40
Täsmäyslaskelmat vaihtoehtoiisiin tunnuslukuihin	41
Osakkeet ja osakkeenomistajat	44
Johdon osakkeenomistus	44
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	88

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1.2017–31.12.2017

PIHLAJALINNAN TOIMITUSJOHTAJA JONI AALTONEN:

Pihlajalinna-konsernin vuoden 2017 liikevaihto ja kannattavuus kehittyivät odotetusti. Investoinnit digikehitykseen ja brändiuidistukseen heikentävät tilikauden tulosta, mutta uskon näiden panostusten näkyvän parempana kannattavuutena jo lähitulevaisuudessa.

Perusterveyden- ja sosiaalihuollon palvelut -segmentissä (P & S) myönteinen kehitys jatkui vuoden viimeisellä neljänneksellä. Etenkin kokonaisulkoistusten kannattavuus parani selvästi edelliseen vuoteen verrattuna. Kaikkiaan segmentin kannattavuus on noussut odotettua nopeammin tavoiteltuun kannattavuustasoon, mihin voimme olla erittäin tyytyväisiä.

Lääkärikeskukset ja erikoissairaanhoito -segmentin (L & E) viimeisen neljänneksen tulos oli odotusten mukainen. Ulkoistetun erikoissairaanhoitoon kulukehitys oli odotettu. Ulkoistetun erikoissairaanhoitoon luonteen mukaisesti vaihtelut vuosineljännesten välillä ovat melko suuria. Tilikauden aikana segmentin liikevaihto on kehittynyt hyvin, mutta kannattavuutta ovat painaneet panostukset digikehitykseen ja brändiuidistukseen. Tilikauden aikana toteutettujen yritysostojen liikevaihto ja kannattavuus ovat kehittyneet odotetusti.

Vuosi sitten julkistamamme valtakunnallinen laajentuminen on edennyt suunnitellusti. Ensimmäiset uudet, täyden palvelun toimipisteet avattiin vuodenvaihteessa Turussa ja Oulussa, ja seuraavaksi on vuorossa Seinäjoki. Tämän ja ensi vuoden aikana aiomme laajentua vielä viiteen uuteen maakuntakeskukseen ja vahvistaa selvästi pääkaupunkiseudun toimipisteverkostoamme. Uusien toimipisteiden perustamisen lisäksi olemme tehneet ja teemme jatkossakin strategisia yritysostoja. Tällaisia ovat olleet tilikauden päättymisen jälkeen toteutetut Salon Lääkintälaboratorion, hämeenlinnalaisen Linnan Klinikin ja kymenlaaksolaisen Kymijoen Työterveys Oy:n hankinnat.

Sote-uudistuksen lykkäytyminen aktivoi kuntamarkkinaa vuoden viimeisellä neljänneksellä. Suunniteltujen sote-linjausten vuoksi kunnat hakevat ratkaisuja etupäässä kiinteistövetoisesti. Pihlajalinna arvioi hankkeita tapauskohtaisesti ja lähtee liikkeelle hankkeissa, joissa voimme hyödyntää alueellista synergiaa. Tähän vaikuttavat esimerkiksi riittävä väestöpohja, palveluseteli-toiminnan laajuus sekä hoiva- ja terveydenhoitopalvelujen mahdollisuudet alueella.

Suomen hallitus esitteli katsauskauden jälkeen uusimman luonnoksen sosiaali- ja terveyspalvelujen rakenneuudistukseen liittyvästä valinnanvapauslaista. Uusimmassa versiossa on poistettu maakuntien velvollisuus antaa erikoissairaanhoitoon asiakaseteleitä muuten kuin silloin, jos hoitotakuu ei toteudu. Emme näe, että tällä on isoa vaikutusta tulevaan markkinaan. Kun väestö ikääntyy ja julkinen sektori karsii ja keskittää erikoissairaanhoitoa, yksityiselle avautuu mahdollisuuksia täydentää julkisen sektorin palvelutarjontaa etenkin perustason erikoissairaanhoitossa ja kiirettömässä erikoissairaanhoitossa. Tämä

avaa yksityisille toimijoille mahdollisuuden kasvattaa osuuttaan erikoissairaanhoitoon palvelutuotannosta.

Tilikauden jälkeen julkistettu Forever-liikuntakeskusketjun osto laajentaa Pihlajalinnan toimintaa hyvinvointipalveluihin. Liikuntakeskustoiminta täydentää erinomaisesti esimerkiksi ennaltaehkäisevää toimintaa työterveyshuollossa ja kuntoutumista erikoissairaanhoitoon toimenpiteiden jälkeen. Lisäksi hyvinvoinnin edistäminen on tulevaisuudessa entistä tärkeämpää, kun yhä suurempi osa terveydenhuollosta siirtyy sote-uudistuksen vuoksi suoriteperusteisista palkkioista kiinteähintaiseen liiketoimintamalliin. Tässä kehityksessä Pihlajalinna on etulinjassa, sillä liikevaihdostamme yli 60 prosenttia tulee jo nyt kiinteähintaisesta liiketoiminnasta.

KONSERNIN LIIKEVAIHTO JA TULOS

Loka-joulukuu 2017

Pihlajalinnan liikevaihto neljänneltä vuosineljännekseltä oli 107,9 (103,7 ed. vuonna) miljoonaa euroa, kasvua 4,2 miljoonaa euroa eli 4,0 prosenttia. Orgaaninen kasvu oli 0,5 miljoonaa euroa eli 0,5 prosenttia sisältäen Soinin sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelutuotannon aloituksen 1.1.2017. Liikevaihto kasvoi yritysjärjestelyiden johdosta 3,6 miljoonaa euroa eli 3,5 prosenttia.

Neljännän vuosineljänneksen käyttökate oli 8,1 (7,1) miljoonaa euroa, kasvua 1,1 miljoonaa euroa eli 15 prosenttia. Kannattavuus parani erityisesti Sosiaali- ja terveydenhuollon ulkoistuksissa. Myös vuosineljänneksen julkisen erikoissairaanhoitoon kustannukset jäivät edellisvuotta alemmalle tasolle. Kannattavuutta rasittivat uusien toimipisteiden aloituskustannukset, panostukset brändiuidistukseen ja digitalisaatioon, suunterveyden- ja leikkaustoiminnan vuokravastuiden alaskirjaukset sekä toimitusjohtajavaihdos. Yritysjärjestelyiden varainsiirtoverot ja asiantuntijakulut olivat 0,3 (0,0) miljoonaa euroa.

Oikaistu käyttökate oli 8,5 (7,1) miljoonaa euroa, kasvua 1,4 miljoonaa euroa eli 20 prosenttia. Loka-joulukuun käyttökateen oikaisu oli yhteensä 0,4 (0,0) miljoonaa euroa. Vuosineljänneksien vertailtavuuden parantamiseksi Pihlajalinna esittää oikaisuina tytäryhtiön aiemman omistuksen kirjaamisen käypään arvoon, vuokravastuiden alaskirjaukset ja irtisanomiskulut.

Oikaistu käyttökate kasvoi neljännellä vuosineljänneksellä yritysjärjestelyiden johdosta 0,6 miljoonaa euroa.

Poistot ja arvonalentumiset olivat 3,6 (3,2) miljoonaa euroa. Aineettomien hyödykkeiden poistot olivat 1,4 (1,2) miljoonaa euroa, josta hankintamenojen allokointeihin liittyvät aineettomien hyödykkeiden poistot olivat 1,0 (0,9) miljoonaa euroa. Aineellisten hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset olivat 2,2 (2,0) miljoonaa euroa.

Pihlajalinnan liikevoitto oli 4,6 (3,9) miljoonaa euroa, kasvua 0,7 miljoonaa euroa eli 18 prosenttia. Liikevoiton osuus liikevaihdosta (liikevoittomarginaali) vuosineljänneksellä oli 4,2 (3,7)

prosenttia. Oikaistu liikevoitto vuosineljännekseltä oli 4,9 (3,9) miljoonaa euroa, kasvua 1,0 miljoonaa euroa eli 27 prosenttia. Oikaistu liikevoittomarginaali oli 4,6 (3,7) prosenttia. Oikaistuun liikevoittoon vaikuttavat samat oikaisuerät kuin oikaistuun käyttökatteeseen.

Konsernin nettoraahoituskulut vuosineljänneksellä olivat -0,4 (-0,3) miljoonaa euroa. Tulos ennen veroja oli 4,1 (3,5) miljoonaa euroa, kasvua 0,6 miljoonaa euroa eli 17 prosenttia. Tuloslaskelman tuloverot olivat -0,6 (-0,5) miljoonaa euroa. Vuosineljänneksen voitto oli 3,5 (3,0) miljoonaa euroa. Osakekohtainen tulos (EPS) oli 0,12 (0,12) euroa.

Tammi-joulukuu 2017

Pihlajalinnan liikevaihto tilikaudelta oli 424,0 (399,1) miljoonaa euroa, kasvua 24,9 miljoonaa euroa eli 6,2 prosenttia. Liikevaihdon orgaaninen kasvu oli 10,1 miljoonaa euroa eli 2,5 prosenttia sisältäen Soinin sosiaali- ja terveystalouden palvelutuotannon aloituksen 1.1.2017. Liikevaihto kasvoi yritysjärjestelyiden johdosta 14,8 miljoonaa euroa eli 3,7 prosenttia.

Käyttökate oli 33,3 (27,9) miljoonaa euroa, kasvua 5,4 miljoonaa euroa eli 19 prosenttia. Käyttökate kasvoi lähinnä Sosiaali- ja terveydenhuollon ulkoistusten ja työvoimapalveluiden kannattavuuden paranemisen ansiosta. Kannattavuutta rasittivat panostukset digitalisaatioon ja brändiuudistukseen, uusien toimipisteiden aloituskustannukset, suunterveyden- ja leikkaustoiminnan yksiköiden vuokravastuiden alaskirjaukset sekä irtisanomiskulut. Yritysjärjestelyjen varainsiirtoverot ja asiantuntijakulut olivat 0,9 (0,6) miljoonaa euroa.

Oikaistu käyttökate oli 34,1 (28,9) miljoonaa euroa, kasvua 5,1 miljoonaa euroa eli 18 prosenttia. Tilikauden käyttökäteen oikaisu oli yhteensä 0,7 (1,0) miljoonaa euroa. Tilikausien vertailtavuuden parantamiseksi Pihlajalinnassa esittää oikaisuerinä tytäryhtiöiden aiemman omistuksen kirjaamisen käypään arvoon, vuokravastuiden alaskirjaukset, irtisanomiskulut ja muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, kuten vertailukauden käyttökate heikentänyt leikkaustoiminnan aikaisemmalla tilikaudella päättyneen tuotantosopimuksen hyvite 0,9 miljoonaa euroa.

Oikaistu käyttökate kasvoi tilikaudella yritysjärjestelyjen johdosta 2,3 miljoonaa euroa.

Poistot ja arvonalentumiset olivat 14,2 (12,8) miljoonaa euroa. Aineettomien hyödykkeiden poistot olivat 5,2 (4,5) miljoonaa euroa, josta hankintamenojen allokointeihin liittyvät aineettomien hyödykkeiden poistot olivat 3,8 (3,4) miljoonaa euroa. Aineellisten hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset olivat 9,0 (8,2) miljoonaa euroa.

Poistoihin ja arvonalentumisiin sisältyy 0,1 (0,5) miljoonan euron arvonalentumistappiot johtuen Suunterveydenhoidon, ja vertailutilikaudella myös leikkaustoiminnan, toimipisteiden sulkemisista. Kyseiset erät on käsitelty liikevoiton oikaisuerinä operatiivisen liiketoiminnan tilikausien välisen vertailtavuuden parantamiseksi.

Pihlajalinnan liikevoitto oli 19,1 (15,1) miljoonaa euroa, kasvua 4,0 miljoonaa euroa eli 26 prosenttia. Liikevoiton osuus liikevaihdosta (liikevoittomarginaali) oli 4,5 (3,8) prosenttia. Oikaistu liikevoitto tilikaudelta oli 20,0 (16,6) miljoonaa euroa, kasvua 3,4 miljoonaa euroa eli 20 prosenttia. Oikaistu liikevoittomarginaali oli 4,7 (4,2) prosenttia. Tilikauden liikevoiton oikaisu oli edellä esitetysti yhteensä 0,9 (1,5) miljoonaa euroa.

Konsernin nettoraahoituskulut tilikaudella olivat -1,7 (-1,4) miljoonaa euroa. Tulos ennen veroja oli 17,4 (13,7) miljoonaa euroa,

kasvua 3,7 miljoonaa euroa eli 27 prosenttia. Tuloslaskelman tuloverot olivat -3,4 (-3,0) miljoonaa euroa. Tilikauden voitto oli 14,1 (10,8) miljoonaa euroa. Osakekohtainen tulos (EPS) oli 0,46 (0,39) euroa.

STRATEGISET TOIMENPITEET TILIKAUDEN AIKANA

Pihlajalinnan strategian painopisteitä ovat tilikaudella olleet toimipisteverkoston laajentaminen, terveystalouden digitalisointi, Pihlajalinnan brändiuudistus ja tunnettuuden parantaminen, tiedolla johtaminen, verkkosivujen ja -ajanvarauksen uudistaminen ja Contact Center -toiminnan uudelleenorganisointi.

Toimipisteverkoston laajentaminen eteni suunnitellusti. Uudet itse perustetut täyden palvelun lääkärikeskukset aloittivat toimintansa tilikauden 2018 alussa Oulussa ja Turussa. Yritysjärjestelyjen kautta Pihlajalinnassa laajeni tilikauden aikana Kuopioon, Leppävirralle, Suonenjoelle, Ouluun, Raaheen ja Paraisille.

Pihlajalinnassa mobiilisovellus otettiin käyttöön työterveys- ja vakuutusasiakkaille tilikauden aikana. Sovelluksen kehitys ja lanseeraus uusille asiakasryhmille jatkuvat ripeästi seuraavalla tilikaudella.

Pihlajalinnassa valmistautui tulevaan valinnanvapauteen siirtymällä tilikauden aikana yhteen brändiin, Pihlajalinnaan. Yhtiön Kauan Eläköön Elämä -lanseerauskampanja sai erinomaisen vastaanoton mediassa ja paransi Pihlajalinnan valtakunnallista tunnettuutta selvästi.

Pihlajalinnassa täsmensi strategiansa pääkohtia osana yhtiön valmistautumista sote-uudistukseen. Pääkohdat ovat yhtiön tehtävä, näkyvä, arvot, palveluvalikoima sekä taloudelliset tavoitteet.

Tehtävä: Autamme suomalaista elämään parempaa elämää

Näkyvä: Olemme Suomen arvostetuin sote-yhtiö vuonna 2020

Arvot: Eettisyys, energisyys ja ennakkoluulottomuus

Yhtiön liiketoiminta perustuu jatkossakin laajaan palveluvalikoimaan, jonka ansiosta yhtiö voi kasvaa erilaisissa toimintaympäristöissä, hajauttaa riskejä sekä taata asiakkailleen vaikuttavat ja sujuvat hoitoketjut. Yhtiön aiemmin julkistetut pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet pysyvät ennallaan eli liikevoiton (EBIT) taso yli seitsemän prosenttia liikevaihdosta ja nettovelan taso alle kolme kertaa käyttökate (EBITDA).

Strategian täsmennyksen yhteydessä Pihlajalinnassa ilmoitti arvioineensa toimintarakennettaan suhteessa tulevaan sote-uudistukseen ja sen jälkeiseen toimintaympäristöön. Yhtiö kertoi ryhtyneensä suunnittelemaan uutta rakennetta, koska nykyrakenne ei täysin vastaa tulevaisuuden asiakastarpeita.

MARKKINA- JA LAINSÄÄDÄNTÖKATSAUS

Suomen hallitus esitteli tammikuussa 2018 täsmennetyt luonnoksen sosiaali- ja terveystalouden rakenneuudistukseen liittyvästä valinnanvapauslaista. Uusimmassa versiossa on mm. poistettu maakuntien velvollisuus antaa erikoissairaanhoidon asiakasasetteita muuten kuin silloin, jos hoitotakuu ei toteudu. Pihlajalinnassa katsoo, että väestön ikääntyessä ja julkisen sektorin karsiessa ja keskittäessä erikoissairaanhoidon aiempaa harvakuusempiin yksiköihin yksityiselle sektorille avautuu mahdollisuuksia täydentää julkisen sektorin palvelutarjontaa etenkin perustason erikoissairaanhoidossa ja kiireettömässä erikoissairaanhoidossa. Tämä avaa yksityisille toimijoille mahdollisuuden kasvattaa osuuttaan erikoissairaanhoidon palvelutuotannosta.

Hallituksen esitys asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa on tarkoitus antaa eduskunnalle maaliskuun alkupuolella 2018. Tavoitteena on, että eduskunta päättäisi kaikista maakunta- ja sote-uudistukseen liittyvistä laeista kesäkuussa 2018 ja uudistus tulisi voimaan 1.1.2020. Henkilökohmainen budjetti ja asiakassetelit olisi otettava käyttöön viimeistään 1.7.2020. Sote-keskukset aloittaisivat toimintansa 1.1.2021 ja suunhoidon yksiköt 1.1.2022.

Valinnanvapausmarkkinan koko olisi STM:n tammikuussa julkaistun arvion mukaan noin 5,4 miljardia euroa (sote-keskukset n. 1,9 miljardia euroa, asiakassetelit n. 1,6 miljardia euroa, henkilökohtainen budjetti n. 1,5 miljardia euroa ja suunhoidon yksiköt n. 0,4 miljardia euroa).

Sote-uudistuksen lykkäytyminen aktivoi kuntamarkkinaa vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä. Suunniteltujen sote-linjausten vuoksi kunnat hakevat ratkaisuja etupäässä kiinteistövetoisesti. Pihlajalinna arvioi hankkeita tapauskohtaisesti ja lähete liikkeelle hankkeissa, joissa yhtiö voi hyödyntää alueellista synergiaa.

Hattulan kunta valitsi 15.1.2018 Pihlajalinnan Hattulan perusterveydenhuollon ja työterveyshuollon palveluntuottajaksi. Sopimuksen vuotuinen arvo on kilpailutuksen mukaan noin 3,5 miljoonaa euroa. Sopimuksen kesto on vähintään viisi ja enintään kahdeksan vuotta. Ulkoistus koskee noin 20:tä prosenttia kunnan tai kuntayhtymän vastuulla olevista sote-palveluista, joten sopimuksen arvo ei ylitä ulkoistuksia koskevan rajoituslain 30 prosentin rajaa. Hankinnasta on valitettu markkinaoikeuteen.

Nokian kaupunginvaltuusto päätti 12.2.2018 aloittaa selviytystyön Nokian kaupungin liittämiseksi Mänttä-Vilppulan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen. Jos kaupungit pääsevät sopimukseen liittymisestä, yhteistoiminta-alue voi edellyttää Pihlajalinna-ryhmittymän tuottavan Mänttä-Vilppulan kanssa aiemmin solmitun palvelutuotantosopimuksen mukaisesti sote-palveluita myös Nokialle. Yhteistoiminta-alueeseen liittyminen vaatii Nokian, Mänttä-Vilppulan ja Juupajoen kunnanvaltuustojen hyväksynnän.

L & E -segmentin markkina on vakaa. Työterveysmarkkinan arvioidaan kasvavan, mikäli kunnat ja muut julkisyhteisöt luopuvat omistamistaan työterveyshuoltopalveluita tuottavista yhtiöistä. Esimerkiksi Kotkan kaupunki myi Kymijoen Työterveys Oy:n Pihlajalinnulla tammikuussa 2018. Niin sanotun yksityisen rahan kysynnässä on jonkin verran vaihtelua, mikä on näkynyt edelleen suunterveydenhoidon kysynnän heikkoutena.

LIIKETOIMINTASEGMENTIT

Lääkärikeskukset ja erikoissairaanhoito (L & E)

Lääkärikeskukset ja erikoissairaanhoito -segmentti jakaantuu neljään palvelualueeseen: Lääkärikeskukset, Leikkaustoiminta ja julkinen erikoissairaanhoito, Suunterveydenhoito ja Työterveyshuolto.

Loka-joulukuu 2017

L & E -segmentin liikevaihto vuosineljänneksellä oli 60,6 (56,8) miljoonaa euroa, kasvua 3,8 miljoonaa euroa eli 6,6 prosenttia. Liikevaihto kasvoi yritysjärjestelyiden johdosta 4,6 miljoonaa euroa eli 8,0 prosenttia. Vuosineljänneksen orgaaninen kasvu oli negatiivinen. Liikevaihto kasvoi yritysjärjestelyjen johdosta lähinnä Lääkärikeskukset- ja Työterveyshuolto-palvelualueilla.

L & E -segmentin käyttökate vuosineljänneksellä oli 3,0 (4,2) miljoonaa euroa. Panostukset digitalisaatioon ja brändi uudistukseen sekä uusien toimipisteiden aloituskustannukset heikensivät segmentin kannattavuutta. Vuosineljänneksen julkisen erikoissairaanhoidon kustannukset jäivät edellisvuotta alemmalle tasolle, mikä puolestaan paransi segmentin kannattavuutta.

Oikaistu käyttökate oli 3,4 (4,2) miljoonaa euroa. Vuosineljänneksen käyttökateen oikaisu oli yhteensä 0,4 (0,0) miljoonaa euroa. Vuosineljänneksen välisen vertailukelpoisuuden parantamiseksi kirjatut oikaisu liittyivät Suunterveydenhoidon ja leikkaustoiminnan toimipisteiden vuokravastuiden alaskirjaukset.

L & E -segmentin vuosineljänneksen poistot ja arvonalentumiset olivat 2,5 (2,5) miljoonaa euroa. Hankintamenojen allokointeihin liittyvät aineettomien hyödykkeiden poistot olivat 0,8 (0,8) miljoonaa euroa. Muut poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 1,7 (1,7) miljoonaa euroa.

L & E -segmentin liikevoitto päättyneellä vuosineljänneksellä oli 0,5 (1,7) miljoonaa euroa, oikaistu liikevoitto oli 0,9 (1,7) miljoonaa euroa.

L & E -segmentin liikevaihto sisältää 20,8 miljoonaa euroa julkisen erikoissairaanhoidon liikevaihtoa. Julkisen erikoissairaanhoidon käyttökate vuosineljänneksellä oli 0,0 miljoonaa euroa ja liikevoitto oli -0,1 miljoonaa euroa.

Tammi-joulukuu 2017

L & E -segmentin liikevaihto tilikaudella oli 234,1 (215,6) miljoonaa euroa, kasvua 18,4 miljoonaa euroa eli 8,6 prosenttia. Liikevaihto kasvoi yritysjärjestelyiden johdosta 12,7 miljoonaa euroa eli 5,9 prosenttia. Liikevaihtoon orgaaninen kasvu oli 5,7 miljoonaa euroa eli 2,7 prosenttia. Liikevaihtoa kasvattivat Työterveyshuolto, Lääkärikeskukset ja julkinen erikoissairaanhoito.

L & E -segmentin käyttökate tilikaudella oli 13,7 (16,4) miljoonaa euroa. Panostukset digitalisaatioon, brändi uudistukseen ja markkinointiin, uusien toimipisteiden aloituskustannukset sekä suunterveyden- ja leikkaustoiminnan yksiköiden vuokravastuiden alaskirjaukset heikensivät segmentin kannattavuutta. Lääkärikeskukset-palvelualueen kannattavuus heikkeni edellisestä tilikaudesta.

Oikaistu käyttökate oli 14,2 (17,3) miljoonaa euroa. Tilikauden käyttökateen oikaisu oli yhteensä 0,5 (0,9) miljoonaa euroa. Tilikauden välisen vertailukelpoisuuden parantamiseksi kirjatut oikaisu tilikaudella liittyivät Suunterveydenhoidon ja leikkaustoiminnan toimipisteiden vuokravastuiden alaskirjauksiin sekä irtisanomiskuluihin. Vertailutilikauden käyttökate heikensi puolestaan leikkaustoiminnan aikaisemmalla tilikaudella päättyneen tuotantosopimuksen hyvite 0,9 miljoonaa euroa, joka on esitetty oikaisuena.

L & E -segmentin tilikauden poistot ja arvonalentumiset olivat 10,0 (10,2) miljoonaa euroa. Hankintamenojen allokointeihin liittyvät aineettomien hyödykkeiden poistot olivat 3,3 (3,3) miljoonaa euroa. Muut poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 6,8 (7,0) miljoonaa euroa.

Poistoihin ja arvonalentumisiin sisältyy 0,1 (0,5) miljoonan euron arvonalentumistappiot johtuen Suunterveydenhoidon, ja vertailutilikaudella myös leikkaustoiminnan, toimipisteiden sulkemisista. Kyseiset erät on käsitelty liikevoiton oikaisuena operatiivisen liiketoiminnan tilikauden välisen vertailtavuuden parantamiseksi.

L & E -segmentin liikevoitto tilikaudella oli 3,6 (6,2) miljoonaa euroa, oikaistu liikevoitto oli 4,3 (7,5) miljoonaa euroa. Tili-

kauden liikevoiton oikaisut olivat edellä esitetysti yhteensä 0,6 (1,4) miljoonaa euroa.

L & E -segmentin liikevaihto sisältää 84,3 miljoonaa euroa julkisen erikoissairaanhoidon liikevaihtoa. Julkisen erikoissairaanhoidon käyttökate oli 0,9 miljoonaa euroa ja liikevoitto oli 0,7 miljoonaa euroa. Julkisen erikoissairaanhoidon kustannusten kertymiseen liittyy satunnaisvaihtelua. Yksittäiset, sairaanhoitopiirien kalliin hoidon tasausjärjestelmän piiriin kuuluvat tapaukset saattavat tilikauden aikana ja tilikausien välillä merkittävästi vaikuttaa erikoissairaanhoidon kokonaiskustannuksiin Pihlajalinnan kuntayhteisyyksissä.

Perusterveyden- ja sosiaalihuollon palvelut (P & S)

Perusterveyden- ja sosiaalihuollon palvelut -segmentti jakaantuu kahteen palvelualueeseen: Sosiaali- ja terveydenhuollon ulkoistukset ja Muut liiketoiminnot, joka sisältää terveysasema- ulkoistukset, työvoimapalvelut ja asumispalvelut (sisältäen turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset).

Loka-joulukuu 2017

P & S -segmentin liikevaihto vuosineljänneksellä oli 49,4 (49,1) miljoonaa euroa, kasvua 0,3 miljoonaa euroa eli 0,6 prosenttia. Liikevaihto kasvoi yritysjärjestelyiden johdosta 0,4 miljoonaa euroa eli 0,8 prosenttia. Liikevaihdon orgaaninen kasvu jäi negatiiviseksi huolimatta Soinin palvelutuotannon aloittamisesta 1.1.2017 ja työvoimapalveluiden myynnin kasvusta, koska Pihlajalinnan alun perin viidestä vastaanottokeskuksesta kaksi on tilikauden aikana suljettu. Jatkaviin vastaanottokeskuksiin on solmittu tilikauden aikana uudet sopimukset. Pihlajalinnassa on Maahanmuuttoviraston puitesopimustoimittaja.

P & S -segmentin käyttökate vuosineljänneksellä oli 5,3 (3,1) miljoonaa euroa, kasvua 2,3 miljoonaa euroa eli 75 prosenttia. Kannattavuutta paransivat Sosiaali- ja terveydenhuollon ulkoistukset.

P & S -segmentin vuosineljänneksen poistot ja arvonalentumiset olivat 0,9 (0,5) miljoonaa euroa. Hankintamenojen allokointeihin liittyvät aineettomien hyödykkeiden poistot olivat 0,1 (0,1) miljoonaa euroa. Muut poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 0,8 (0,5) miljoonaa euroa.

P & S -segmentin liikevoitto päättyneellä vuosineljänneksellä oli 4,5 (2,5) miljoonaa euroa, kasvua 1,9 miljoonaa euroa eli 77 prosenttia.

Tammi-joulukuu 2017

P & S -segmentin liikevaihto tilikaudella oli 197,6 (189,8) miljoonaa euroa, kasvua 7,8 miljoonaa euroa eli 4,1 prosenttia. Liikevaihdon orgaaninen kasvu oli 5,8 miljoonaa euroa eli 3,1 prosenttia, ja se johtui lähinnä Soinin palvelutuotannon aloittamisesta 1.1.2017. Liikevaihto kasvoi yritysjärjestelyiden johdosta 2,0 miljoonaa euroa eli 1,0 prosenttia.

P & S -segmentin käyttökate oli 21,6 (12,9) miljoonaa euroa. Kannattavuutta paransivat Sosiaali- ja terveydenhuollon ulkoistukset sekä työvoimapalvelut.

Oikaistu käyttökate päättyneellä tilikaudella oli 21,6 (13,0) miljoonaa euroa, kasvua 8,5 miljoonaa euroa eli 65 prosenttia. Tilikauden käyttökateen oikaisut olivat yhteensä 0,0 (0,1) miljoonaa euroa. Tilikausien välisen vertailukelpoisuuden parantamiseksi kirjattu oikaisu edellisellä tilikaudella liittyi hoivaliiketoiminnan irtisanomiskuluihin.

P & S -segmentin tilikauden poistot ja arvonalentumiset olivat 3,7 (2,0) miljoonaa euroa. Hankintamenojen allokointeihin liittyvät aineettomien hyödykkeiden poistot olivat 0,5 (0,2) miljoonaa euroa. Muut poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 3,1 (1,8) miljoonaa euroa.

P & S -segmentin liikevoitto tilikaudella oli 17,9 (10,9) miljoonaa euroa. Oikaistu liikevoitto oli 17,9 (11,0) miljoonaa euroa, kasvua 6,9 miljoonaa euroa eli 63 prosenttia.

SEGMENTTIEN TULOSKEHITYS

Kvartaali	L & E		P & S	
	10-12/2017	10-12/2016	10-12/2017	10-12/2016
Kvartaali				
Liikevaihto, milj. euroa	60,6	56,8	49,4	49,1
Käyttökate (EBITDA), milj. euroa	3,0	4,2	5,3	3,1
Käyttökate, %	5,0	7,4	10,8	6,2
Oikaistu käyttökate (EBITDA), milj. euroa	3,4	4,2	5,3	3,1
Oikaistu käyttökate, %	5,6	7,4	10,8	6,2
Liikevoitto (EBIT), milj. euroa	0,5	1,7	4,5	2,5
Liikevoitto, %	0,8	3,0	9,0	5,1
Oikaistu liikevoitto (EBIT), milj. euroa	0,9	1,7	4,5	2,5
Oikaistu liikevoitto, %	1,4	3,0	9,0	5,1
kumulatiivinen	1-12/2017	1-12/2016	1-12/2017	1-12/2016
Liikevaihto, milj. euroa	234,1	215,6	197,6	189,8
Käyttökate (EBITDA), milj. euroa	13,7	16,4	21,6	12,9
Käyttökate, %	5,8	7,6	10,9	6,8
Oikaistu käyttökate (EBITDA), milj. euroa	14,2	17,3	21,6	13,0
Oikaistu käyttökate, %	6,1	8,0	10,9	6,9
Liikevoitto (EBIT), milj. euroa	3,6	6,2	17,9	10,9
Liikevoitto, %	1,5	2,9	9,1	5,7
Oikaistu liikevoitto (EBIT), milj. euroa	4,3	7,5	17,9	11,0
Oikaistu liikevoitto, %	1,8	3,5	9,1	5,8

KONSERNIN RAHAVIRTA JA TASE

Pihlajalinna-konsernin taseen loppusumma oli tilikauden lopussa 253,6 (217,7) miljoonaa euroa. Konsernin rahavarat olivat yhteensä 37,1 (27,5) miljoonaa euroa.

Konsernin liiketoiminnan nettorahavirta tilikaudelta oli 34,9 (32,3) miljoonaa euroa. Nettokäyttöpääomaa vapautui tilikaudella 6,6 (7,6) miljoonaa euroa. Konsernin nettokäyttöpääomatarpeet vaihtelevat vuoden aikana tiettyä kausiluonteisuutta noudattaen. Nettokäyttöpääomaa yleensä vapautuu vuoden loppua kohden. Kesälomakaudella vuosilomakorvausten maksu taas sitoo nettokäyttöpääomaa. Lisäksi merkittävät TyEL-ennakot vaikuttavat tilikauden aikana nettokäyttöpääoman sitoutumiseen.

Investointien nettorahavirta oli -18,5 (-25,5) miljoonaa euroa. Tytäryritysten hankinnat vaikuttivat investointien nettorahavirtaan tilikaudella -8,9 (-21,1) miljoonaa euroa. Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin olivat tilikaudella -10,1 (-4,9) miljoonaa euroa ja aineellisten hyödykkeiden luovutustulot olivat 0,2 (0,3) miljoonaa euroa. Saadut osingot olivat 0,1 (0,3) miljoonaa euroa.

Konsernin rahavirta investointien jälkeen (vapaa kassavirta) oli 16,4 (6,8) miljoonaa euroa.

Rahoituksen nettorahavirta oli -6,9 (5,4) miljoonaa euroa. Tilikaudella konserni nosti uutta lainaa limiiteistään 14,5 (14,9) miljoonaa euroa ja lyhensi rahoitusvelkojaan sisältäen tililimiittien muutokset yhteensä 6,4 (3,6) miljoonaa euroa. Konsernin emoyhtiö maksoi osinkoa tilikaudella 3,1 miljoonaa euroa. Lisäksi määräysvallattomille omistajille maksettiin tilikaudella osinkoa 2,8 (1,0) miljoonaa euroa. Rahoitusleasingvelkojen maksut olivat 3,2 (2,4) miljoonaa euroa ja maksetut korot sekä muut rahoituskulut olivat 1,8 (1,4) miljoonaa euroa. Konserni kasvatti tilikaudella omistusosuuttaan Mäntänvuoren Terveys Oy:ssä ostamalla sitoumuksensa mukaan 15 % yhtiön osakekannasta. Konserni kasvatti omistusosuuttaan myös Kolmostien Terveys Oy:ssä tilikaudella ostamalla sitoumuksensa mukaan 10 % yhtiön osakekannasta, kuten edellisvuonnakin. Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinnan vaikutus rahavirtaan oli -4,0 (-1,1) miljoonaa euroa.

Konsernin nettovelkaantumistaso tilikauden lopussa oli 32,2 (21,9) prosenttia. Korolliset nettovelat olivat 34,2 (22,1) miljoonaa euroa. Tilikaudella 2016 konsernin kolmen varsinaissuomalaisen hoivakodin toimitilavuokrasopimukset esitettiin muina vuokrasopimuksina. Konsernin velkaantuneisuutta tilikaudella nostaa kyseisten vuokrasopimusten korvaaminen uusilla 15 vuoden vuokrasopimuksilla, jotka tulkitaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Kyseisten rahoitusleasingsopimusten nykyarvo tilikauden alussa oli 12,5 miljoonaa euroa.

Tilikauden sijoitetun pääoman tuotto oli 11,8 (10,8) prosenttia ja oman pääoman tuotto oli 13,6 (11,1) prosenttia.

Pihlajalinnalla on vuoteen 2020 asti voimassa oleva 60 miljoonan euron sitova valmiusluottosopimus ja toistaiseksi voimassa olevat yhteensä 10 miljoonan euron tililimiittisopimukset. Valmiusluottosopimukseen sisältyy nettovelan ja pro forma -käyttökäteen suhteeseen perustuva rahoituskovenantti (leverage). Konserni täytti asetetut kovenanttiehdot 31.12.2017.

Pihlajalinnalla oli tilikauden lopussa käyttämättömiä rahoituslimiittejä yhteensä 34,8 miljoonaa euroa.

INVESTOINNIT JA YRITYSOSTOT

Pihlajalinna käytti 31.12.2017 oikeuttaan vaihtaa Dextra Lapsettomuuskliniikka Oy:n liikkeelle laskemasta vaihtovelkakirjalainasta lainan ehtojen mukaisen osuuden yhtiön uusiin osakkeisiin. Pihlajalinna yhdistelee Dextra Lapsettomuuskliniikka Oy:n tytäryhtiönä tilinpäätöksessään vaiheittain toteutuvan hankinnan mukaisesti. Aiempi omistus kirjattiin käypään arvoon ja syntynyt voitto kirjattiin tulosvaikutteisesti. Pihlajalinnan omistusosuus yhtiössä on vaihdon jälkeen noin 51 %.

Pihlajalinna kasvatti omistusosuuttaan Kolmostien Terveys Oy:ssä joulukuussa ostamalla sitoumuksensa mukaan 10 prosenttia yhtiön osakekannasta Parkanon kaupungilta. Konsernin omistusosuus kaupan jälkeen on 71 prosenttia.

Pihlajalinnan omistusosuudet kuntayhteisyyksissä tilinpäätöshetkellä 31.12.2017 olivat seuraavat:

Yhtiö	Pihlajalinnan omistusosuus %
Jokilaakson Terveys Oy	51 %
Jämsän Terveys Oy	51 %
Kuusiolinnalla Terveys Oy	51 %
Mäntänvuoren Terveys Oy	66 %
Kolmostien Terveys Oy	71 %

Pihlajalinna osti 4.12.2017 Paraisten Lääkärikeskus Oy:n.

Pihlajalinna osti 3.8.2017 oululaisen Caritas Lääkärit Oy:n. Samalla yhtiön nimi muutettiin Pihlajalinna Madetojanpuisto Oy:ksi.

Pihlajalinna osti 6.7.2017 kuopiolaisen Sataman Röntgen Oy:n ja joensuulaisen Joen Magneetti Oy:n osakekannat.

Pihlajalinna kasvatti omistusosuuttaan Mäntänvuoren Terveys Oy:ssä heinäkuun alussa ostamalla sitoumuksensa mukaan 15 prosenttia yhtiön osakekannasta Mänttä-Vilppulan kaupungilta. Konsernin omistusosuus kaupan jälkeen on 66 prosenttia.

Entisestä yhteisyrityksestä Insta Care Oy:stä tuli Pihlajalinnan kokonaan omistama tytäryhtiö 1.6.2017. Samalla yhtiön nimi muutettiin Pihlajalinna Solutions Oy:ksi. Pihlajalinna yhdistelee yhtiön tilinpäätöksessään tytäryhtiönä vaiheittain toteutetun hankinnan mukaisesti. Aiempi omistusosuus kirjattiin käypään arvoon ja syntynyt voitto kirjattiin tulosvaikutteisesti.

Pihlajalinna hankki Kuopion alueella toimivan Itä-Suomen Lääkäritalo Oy:n koko osakekannan 2.1.2017. Itä-Suomen Lääkäritalo on tehnyt Lääkärikeskus ITE -nimen alla läheistä yhteistyötä Itä-Suomen Lääkärikeskus Oy:n kanssa, jonka Pihlajalinna osti 1.2.2016.

Yhteenveto tilikauden yrityshankinnoista on esitetty konsernitiilinpäätöksen liitetiedossa 26 Hankitut liiketoiminnot.

Tilikauden bruttoinvestoinnit, mukaan lukien yritysostot, olivat 30,4 (27,3) miljoonaa euroa. Konsernin bruttoinvestoinnit käyttömaisuuteen, jotka muodostuivat kasvun vaatimista kehitys-, lisä- ja korvausinvestoinneista, olivat tilikaudella 8,3 (5,5) miljoonaa euroa. Bruttoinvestoinnit uusien yksiköiden avaamiseen liittyen olivat 5,1 (0,1) miljoonaa euroa. Bruttoinvestoinnit yritysjärjestelyihin liittyen olivat yhteensä 17,0 (21,6) miljoonaa euroa.

Konsernin kehitys-, lisä- ja korvausinvestointeihin sekä uusien yksiköiden avaamiseen liittyvät investointisitoumukset ovat noin 10,4 miljoonaa euroa. Investointisitoumus hyvinvointikeskuksen rakentamiseksi Hattulaan raukesi, kun markkinaoikeus kesällä 2017 kumosi Hattulan 14.12.2016 tekemän sote-palveluiden hankintapäätöksen. Hattula valitsi uuden kilpailutuksen perusteella

15.1.2018 Pihlajalinnan perusterveyden- ja työterveyshuollon palveluntuottajaksi. Sopimukseen ei sisälly investointisitoumuksia.

Pihlajalinnan laajentuminen jatkuu huolimatta sote-uudistuksen siirtymisestä vuoteen 2020. Pihlajalinna kertoi tilikauden aikana suunnitelmastaan avata uusia yksiköitä kymmenelle uudelle paikkakunnalle vuoteen 2020 mennessä. Lisäksi yhtiö voi nopeuttaa laajentumista tekemällä yritysostoja. Uudet, itse perustettavat lääkärikeskukset tulevat toimimaan omina erillisinä osakeyhtiöinä, jotta paikalliselle henkilökunnalle ja lääkäreille on mahdollisuus tarjota osakkuutta. Oulun ja Turun toimipisteet avattiin vuoden 2018 alussa ja Seinäjoki avataan myöhemmin keväällä 2018. Uusiin, itse perustettaviin toimipisteisiin vaadittavat investoinnit jäävät yhtiön arvion mukaan alle 40 miljoonan euron.

TUTKIMUS JA KEHITYSTOIMINTA

Pihlajalinna tutkimus- ja kehitystoiminta keskittyi tilikaudella terveyspalveluiden digitalisointiin, tiedolla johtamiseen sekä vakuutusyhtiöraportoinnin ja lähetekoordinaation jatkokehitykseen. Digitaaliset terveyspalvelut laajentavat Pihlajalinnan palveluiden käyttökanavia, parantavat asiakaskokemusta ja tehostavat palveluprosessia. Pihlajalinna-mobiilisovellus otettiin tilikaudella käyttöön Pihlajalinnan työterveys- ja vakuutusasiakkailla. Mobiilisovellus mahdollistaa nopean ja helpon tekoälyavusteisen etälääkäripalvelun chat-palveluna sekä videona. Verkkopalvelut tukevat brändiuidustusta ja mahdollistavat ajanvarauksen sekä pääsyn omiin terveystietoihin niin yksityis-, vakuutus- kuin työterveysasiakkaille.

Aktivointikriteerit täyttäviä kehittämismenoja tilikaudella oli 1,2 miljoonaa euroa. Tilikaudella 2016 ei ollut aktivoitavia kehittämismenoja.

Tilikaudella 2018 kehittämistoiminta keskittyy digitaalisten asiointipalveluiden ja mobiilipalveluiden jatkokehittämiseen ja käyttöönottoon kaikille asiakasryhmille. Kehityksen painopisteitä ovat myös asiakkuusohjelman kehittäminen, tiedolla johtaminen sekä EU-tietosuoja-asetukseen valmistautuminen.

MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEESSA

Osana Pihlajalinnan brändiuidustusta seuraavat konserniyhtiöiden toiminimet on tilikaudella muutettu: Dextra Oy:stä tuli Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy, Tampereen Lääkärikeskus Oy:stä tuli Pihlajalinna Tampere Oy, Hoivakoti Johanna Oy:stä tuli Ikipihlaja Johanna Oy, Kuusama-Koti Oy:stä tuli Ikipihlaja Kuusama Oy, Hoitokoti Matinkartano Oy:stä tuli Ikipihlaja Matinkartano Oy, Hoitokoti Setälänpihasta tuli Ikipihlaja Setälänpiha Oy ja Raison Oiva Oy:stä tuli Ikipihlaja Oiva Oy.

Tilikaudella on toteutettu seuraavat sisaryhtiöfuusiot: Sataman Röntgen Oy ja Joen Magneetti Oy sulautuivat Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:hyn vuoden lopussa, Suomen Keinojuuriklinikka Oy sulautui Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:hyn 1.11.2017, Jämsän Lääkärikeskus Oy sulautui Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:hyn 1.9.2017, Itä-Suomen Lääkäritalo sulautui Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:hyn 1.6.2017, Dextra Medical Spa ja Plas-tiikkakirurginen sairaala Oy sekä Itä-Suomen Lääkärikeskus Oy sulautuivat Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:hyn 1.5.2017, Laser Tiikka Oy sulautui Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:hyn 1.3.2017 ja Oikare Oy sulautui Ikipihlaja Setälänpiha Oy:hyn 1.3.2017.

Pihlajalinna perusti tilikaudella yhtiöt Pihlajalinna Oulu Oy, Pihlajalinna Seinäjoki Oy, Pihlajalinna Turku Oy ja Pihlajalinna Erityisasumispalvelut Oy. Kyseisten yhtiöiden liiketoiminta alkaa tilikaudella 2018.

Gyne-Praxis Oy:n liiketoiminta siirtyi liiketoimintakaupalla Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:hyn 31.5.2017. Yhtiö purettiin 31.10.2017.

Koskisairaala Oy purettiin 1.1.2017.

HENKILÖSTÖ

Tilikauden lopussa henkilöstön määrä oli 4 753 (4 407), lisäystä 346 henkilöä eli 8 prosenttia. Konsernin henkilöstömäärä tilikaudella kokoaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna oli keskimäärin 3 879 (3 526), lisäystä 353 henkilöä eli 10 prosenttia. Konsernin työsuhte-etuuksista aiheutuneet kulut olivat tilikaudella 175,4 (167,2) miljoonaa euroa, kasvua 8,2 miljoonaa euroa eli 5 prosenttia.

Sopimussuhteisia ammatinharjoittajia tilikauden lopussa oli 992 (942), kasvua 50 henkilöä eli 5 prosenttia.

MUUTOKSIA JOHDOSSA

Pihlajalinna nimitti joulukuussa 2017 vt. henkilöstöjohtajaksi lakiasiainjohtaja Pauliina Rannikon. Henkilöstö- ja lakiasiainjohtaja Pauliina Rannikko on johtoryhmän jäsen.

Pihlajalinnan toimitusjohtaja Aarne Aktan jätti tehtävänsä yhteistä sopimuksesta 11.12.2017. Yhtiön hallitus nimitti uudeksi toimitusjohtajaksi P & S -segmentin liiketoimintajohtajan ja yrityssuunnittelujohtaja Joni Aaltosen. Nimitys tuli voimaan välittömästi.

Pihlajalinnan talous- ja rahoitusjohtajaksi nimitettiin Ville Lehtonen. Hän aloitti tehtävässään ja konsernin johtoryhmässä 1.12.2017.

Perttu Monthan nimitettiin Pihlajalinnan digitaalisen kehityksen johtajaksi (CDO) 19.6.2017. Monthan on laajennetun johtoryhmän jäsen.

Pihlajalinnan lakiasiainjohtajaksi nimitettiin Pauliina Rannikko. Hän aloitti tehtävässään ja konsernin johtoryhmässä 18.4.2017.

Pihlajalinnan markkinointijohtajaksi nimitettiin Pauli Waroma. Hän aloitti tehtävässään ja konsernin laajennetussa johtoryhmässä 1.3.2017.

Perusterveyden- ja sosiaalihuollon palvelut -segmentin uudeksi liiketoimintajohtajaksi nimitettiin 17.2.2017 Pihlajalinnan yrityssuunnittelujohtaja Joni Aaltonen. Hän aloitti tehtävässään ja konsernin johtoryhmässä 20.2.2017.

JOHTORYHMÄ

Konsernin johtoryhmään kuuluvat tilikauden lopussa seuraavat neljä (4) jäsentä: toimitusjohtaja Joni Aaltonen, varatoimitusjohtaja ja konserniprojekteista vastaava Juha Rautio, talous- ja rahoitusjohtaja Ville Lehtonen ja henkilöstö- ja lakiasiainjohtaja Pauliina Rannikko.

Johtoryhmän jäsenten lisäksi Pihlajalinnan laajennettuun johtoryhmään kuuluvat tilikauden lopussa seuraavat neljä (4) jäsentä: viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja Siri Markula, digitaalisen kehityksen johtaja Perttu Monthan, markkinointijohtaja Pauli Waroma ja lääketieteellinen johtaja Kimmo Saarinen.

Laajennetun johtoryhmän vastuualueisiin kuuluu toimitusjohtajan ja johtoryhmän tukeminen merkittävimmissä projekteissa ja konsernin tukitoiminnoissa.

YHTIÖN HALLITUS

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 4.4.2017 päätettiin, että yhtiön hallitukseen kuuluu kerrallaan kuusi (6) jäsentä. Hallituksen jäseniksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka valittiin uudelleen Jari Eklund, Timo Everi, Leena Niemistö, Jari Sundström, Seija Turunen ja Mikko Wirén.

Pihlajalinna Oyj:n hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan 4.4.2017 puheenjohtajaksi Mikko Wirénin ja varapuheenjohtajaksi Leena Niemistön.

YHTIÖKOKOUKSEN NIMITTÄMÄ OSAKKEENOMISTAJIEN NIMITYSTOIMIKUNTA

Varsinainen yhtiökokous 4.4.2017 päätti perustaa osakkeenomistajien nimitystoimikunnan, jonka tehtävänä on valmistella hallituksen jäsenten valintaan ja palkitsemiseen liittyvät ehdotukset yhtiökokoukselle.

Pihlajalinna Oyj:n neljä suurinta rekisteröityä osakkeenomistajaa nimittivät 11.9.2017 osakkeenomistajien nimitystoimikuntaan seuraavat edustajat:

- Erkki Moisander, hallituksen puheenjohtaja, pääjohtaja, LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö
- Mikko Wirén, toimitusjohtaja, MWW Yhtiö Oy
- Minna Kohmo, toimitusjohtaja, LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö
- Hanna Hiidenpalo, johtaja, sijoitukset, Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta valitsee keskuudessaan puheenjohtajan.

HALLITUKSEN NIMITTÄMÄT VALIOKUNNAT

Tarkastusvaliokunta: Seija Turunen (puheenjohtaja), Jari Eklund ja Leena Niemistö.

Palkitsemisvaliokunta: Mikko Wirén (puheenjohtaja), Timo Everi ja Jari Sundström.

HALLITUKSEN JÄSENTEN PALKITSEMINEN

Varsinainen yhtiökokous 4.4.2017 päätti, että hallituksen jäsenten palkkiot maksetaan seuraavasti: puheenjohtajalle 250 000 euroa vuodessa, varapuheenjohtajalle 48 000 euroa vuodessa sekä muille hallituksen jäsenille kullekin 24 000 euroa vuodessa.

Lisäksi varsinainen yhtiökokous päätti, että kullekin hallituksen jäsenelle maksetaan jokaiselta hallituksen ja sen valiokuntien kokoukselta kokouspalkkiona 500 euroa ja että hallituksen jäsenten kohtuulliset matkakulut korvataan yhtiön matkustussäännön mukaisesti.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Pihlajalinna Oyj:n kaupparekisteriin merkitty osakepääoma oli tilikauden lopussa 80 000 euroa ja osakkeiden lukumäärä oli yhteensä 20 613 146 kappaletta. Yhtiöllä on yksi osakesarja ja kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Kaikki osakkeet tuottavat yhtäläisen oikeuden osinkoon ja muuhun yhtiön varojen jakoon. Yhtiöllä oli tilikauden lopussa 12 489 (9 172) osakkeenomistajaa. Yhtiöllä ei ole hallussaan omia osakkeita. Luettelo suurimmista omistajista on nähtävissä yhtiön sijoittajasivuilla investors.pihlajalinna.fi.

Osakkeen kaupankäyntitunnus Nasdaq Helsingin päälistalla on PIHLIS ja Pihlajalinna Oyj on luokiteltu markkina-arvoltaan keskiuureksi yhtiöksi toimialana Terveystieteiden ja lääketieteiden tutkimus- ja kehitys.

OSAKETIEDOT

	10-12/2017	10-12/2016	1-12/2017	1-12/2016
Määrä kauden lopussa, kpl	20 613 146	20 613 146	20 613 146	20 613 146
Määrä kaudella keskimäärin, kpl	20 613 146	20 613 146	20 613 146	20 613 146
Osakkeen ylin kurssi, euroa	16,40	18,85	18,42	18,87
Osakkeen alin kurssi, euroa	12,60	14,60	12,60	12,90
Osakkeen keskimääräinen kurssi, euroa*	14,45	16,30	16,30	16,38
Osakkeen päätöskurssi, euroa	13,34	18,42	13,34	18,42
Osakevaihto, 1 000 kpl	1 617	1 357	5 189	8 196
Osakevaihto, %	7,9	6,6	25,2	39,8
Markkina-arvo kauden lopussa, milj. euroa			274,0	379,7

* kaupankäyntimäärillä painotettu keskimääräinen kurssi

TILINTARKASTUS

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 4.4.2017 yhtiön tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Yhteisön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Lotta Nurminen, KHT.

YHTIÖJÄRJESTYKSEN MUUTTAMINEN

Varsinainen yhtiökokous 4.4.2017 päätti muuttaa yhtiöjärjestyksen pykälät 4 ja 8 kuulumaan seuraavasti:

4 §: Yhtiöllä on hallitus, johon kuuluu vähintään neljä (4) ja enintään kymmenen (10) jäsentä.

Yhtiökokous valitsee hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Mikäli hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja eroavat

tai muutoin estyvät toimimasta puheenjohtajana kesken toimikauden, hallitus voi valita keskuudestaan uuden puheenjohtajan jäljellä olevalle toimikaudelle.

8 §: Yhtiöllä on yksi (1) tilintarkastaja, jonka tulee olla tilintarkastusyhteisö päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT-tilintarkastaja.

VALTUUTUS OMIEŒ OSAKKEIDEN HANKKIMISEEN

Varsinainen yhtiökokous 4.4.2017 päätti valtuuttaa hallituksen päättämään yhteensä enintään 2 061 314 osakkeen hankkimisesta. Valtuutus kumoaa yhtiökokouksen 4.4.2016 antaman valtuutuksen päättää omien osakkeiden hankkimisesta. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka, kuitenkin enintään 30.6.2018 asti.

Omia osakkeita voidaan valtuutuksen nojalla hankkia vain vapaalla omalla pääomalla. Omia osakkeita voidaan hankkia hankintapäivänä julkisessa kaupankäynnissä muodostuvaan hintaan tai muuten markkinoilla muodostuvaan hintaan. Hankinnassa voidaan käyttää myös muun muassa johdannaisia. Hallitus päättää, miten osakkeita hankitaan. Omia osakkeita voidaan hankkia muuten kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa (suunnattu hankkiminen), mikäli siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy.

VALTUUTUS OSAKEANNISTA PÄÄTTÄMISEEN

Varsinainen yhtiökokous 4.4.2017 päätti valtuuttaa hallituksen päättämään osakeannista ja muiden osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Valtuutus kumoaa yhtiökokouksen 4.4.2016 antaman valtuutuksen päättää osakeanneista ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Se on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka, kuitenkin enintään 30.6.2018 asti.

Valtuutuksen nojalla annettavien osakkeiden lukumäärä voi olla yhteensä enintään 4 122 629 osaketta, mikä vastaa noin 20 prosenttia yhtiön nykyisistä osakkeista. Valtuutus koskee sekä uusien osakkeiden antamista että omien osakkeiden luovuttamista.

Hallitus päättää kaikista muista osakeannin ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista ja sillä on oikeus poiketa osakkeenomistajan merkintäetuokudesta (suunnattu anti), mikäli siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Valtuutusta voidaan käyttää esimerkiksi yrittyskauppojen tai muiden liiketoiminnan järjestelyjen ja investointien rahoittamiseen tai yhtiön osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamiseen sekä muihin yhtiön hallituksen päättämiin tarkoituksiin.

RISKIT JA LIIKETOIMINNAN EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Pihlajalinna kartoitti ensimmäisen vuosineljänneksen aikana kokonaisvaltaisesti riskejään ulkopuolisen asiantuntijan kanssa. Konsernin avainhenkilöt osallistuivat kartoitukseen. Konserni otti samalla käyttöön uuden riskienhallintatyökalun, jolla arvioidaan, hallitaan ja seurataan aktiivisesti riskejä. Päättävöitteena on tunnistettujen riskien minimointi ja parempi ennakointi.

Poliittinen päätöksenteko ja julkisen sektorin rakennemuutokset kohdistuvat myös sosiaali- ja terveyspalveluihin ja voivat vaikuttaa suoraan tai välillisesti konsernin liiketoimintaan ja kasvumahdollisuuksiin. Sote-uudistuksen tulevat kokonaisvaikutukset sekä mahdolliset muut muutokset sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisessä ovat vaikeasti ennustettavissa. Uudistukset saattavat vaikeuttaa konsernin toimintaa joillain sosiaali- ja terveydenhuoltoalan toimialueilla, mutta toisaalta konsernin laaja-alainen toiminta eri toimialueilla saattaa osittain tasata muutosten vaikutuksia.

Edellä mainitun lisäksi julkisiin hankintoihin liittyy riski mahdollisista valituksista ja oikeudenkäynneistä. Lisäksi nykyisten merkittävimpien asiakkuuksien ja sopimusten jatkumiseen liittyy riskejä etenkin pitkällä aikavälillä.

Konserni seuraa tarkasti poliittisia päätöksentekoprosesseja. Esimerkiksi vastaanottokeskusliiketoiminnan ennustaminen on haastavaa johtuen kansainvälisen turvapaikanhakijatilanteen vaikeasti ennakoitavista muutoksista.

Konsernin sosiaali- ja terveyspalveluiden kokonaisulkoistus-sopimusten vuosittainen kannattavuus voi tarkentua viiveellä. Sopimusten todelliset kustannusten toteumat eivät aina ole konsernin tiedossa tilinpäätöshetkellä tai osavuusikatsausta laadittaessa.

Lisäksi liiketoiminnan merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät uusien toimipisteiden avaamisen, yritysostojen ja tuotekehitys- ja tietöjärjestelmähankeiden onnistumiseen sekä riskeihin, jotka liittyvät verotukseen, pätevän johdon sitouttamiseen ja rekrytointeihin.

Konsernin pääyhtiöissä on keväällä 2017 alkanut verotarkastus, joka jatkuu edelleen.

Konsernilla on myyntisaamisissaan yhteensä 2,5 (1,2) miljoonaa euroa olennaisesti viivästyneitä maksuja merkittävältä asiakkaaltaan. Kyseessä on yksityisoikeudellinen sopimuskiista. Pihlajalinna johdon arvion mukaan tilaajataholla ei ole perusteita maksujen pidättämiselle ja johto arvio edelleen, että asiakas tulee suorittamaan saatavat täysimääräisesti.

Lisätietoja Pihlajalinna riskiestä ja riskienhallinnasta esitetään Selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä ja Selvityksessä muista kuin taloudellisista tiedoista, jotka julkaistaan viikolla 11. Lisätietoja rahoitusriskeistä ja niiden hallinnasta esitetään konsernitilinpäätöksessä liitetiedossa 25 Rahoitusriskien hallinta.

RISKIENHALLINTA

Pihlajalinna pyrkii riskienhallinnassaan mahdollisimman järjestelmälliseen toimintaan osana normaaleja liiketoimintaprosesseja. Konserni panostaa lisäksi laatu- ja turvallisuus- ja työterveysriskien hallintaan. Pihlajalinna riskienhallintapolitiikka määrittää ja luokitellaan konsernin riskit sekä kuvataan riskienhallinnan tavoitteet. Lisäksi määrittää riskienhallinnassa noudatettavat periaatteet ja toimintatavat sekä vastuut.

Sisäinen riskiraportointi sisältyy säännölliseen liiketoiminnan raportointiin sekä liiketoiminnan suunnitteluun ja päätöksentekoon. Sidosryhmille keskeisistä riskeistä ja niiden hallinnasta raportoidaan säännöllisesti ja tarvittaessa tapauskohtaisesti.

Tilikauden aikana riskienhallinnassa otettiin käyttöön kokonaisvaltainen riskienhallinnan (Enterprise Risk Management) prosessi. Seurannassa riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin.

Strategisilla riskeillä tarkoitetaan epävarmuutta, joka liittyy konsernin lyhyen ja pitkän aikavälin strategian toteuttamiseen. Esimerkki tästä ovat yhteiskunnalliset rakenteelliset muutokset.

Operatiiviset riskit ovat riskejä, jotka aiheutuvat ulkoisista tekijöistä, teknologiasta, henkilöstön, organisaation tai prosessien toiminnasta. Näitä riskejä käsitellään esimerkiksi seuraamalla järjestelmällisesti kilpailutilannetta ja reagoimalla sen muutoksiin.

Taloudellisilla riskeillä tarkoitetaan riskejä, jotka liittyvät konsernin taloudelliseen tilanteeseen, kuten kannattavuuteen, rahoitusprosessien toimivuuteen ja verotukseen.

Vahinkoriskit koskevat onnettomuuksia tai muita vahinkoja, jotka voivat kohdistua konsernin omaisuuteen, henkilökuntaan, asiakkaisiin, sidosryhmiin tai ympäristöön. Yhtiöllä on vastuu- ja potilasvakuutus yhtiön oman henkilökunnan aiheuttamia mahdollisia hoitovirheitä varten.

Riskiluokkia yhdistää maineriski, joka voi vaikuttaa konsernin brändien tai koko konsernin maineeseen.

Pihlajalinnan riskienhallinnan tavoitteena on edistää konsernin strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamista, omistaja-arvoa, konsernin liiketoiminnan tuloksellisuutta ja vastuullisten toimintatapojen toteutumista. Riskienhallinnan avulla pyritään varmistamaan, että yhtiön liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnetaan, niitä arvioidaan ja seurataan.

Vastuu riskienhallinnasta on konserni- ja liiketoimintajohtolla raportointivastuiden mukaisesti. Lisäksi riskienhallinnan asian tuntijat ohjaavat ja kehittävät konsernin riskienhallintaa. Myös jokaisen Pihlajalinnassa työskentelevän pitää tuntea ja hallita oman vastualueensa riskit.

LIPUTUSILMOITUKSET

Tilikauden aikana Pihlajalinnalla ei saanut tietoonsa liputusilmoituksia.

VOIMASSA OLEVAT KANNUSTINJÄRJESTELMÄT

Yhtiöllä ei tilinpäätöshetkellä ole käytössä osakepohjaisia kannustinjärjestelmiä, jotka koskisivat toimitusjohtajaa, johtoryhmän jäseniä tai hallitusta.

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS

Hallitus esittää, että 31.12.2017 päättyneeltä tilikaudelta jaetaan osinkoa 0,16 euroa osakkeelta.

Laskelma emoyhtiön jakokelpoisista varoista:

Euroa	31.12.2017
Voitto edellisiltä tilikausilta	5 535 096,36
Tilikauden voitto	22 210 058,70
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	153 085 483,50
Aktivoidut kehittämismenot	-1 102 962,26
YHTEENSÄ	179 727 676,30

Osinkoon oikeuttavia osakkeita on tilinpäätöshetkellä 20 613 146, joten osingon kokonaismäärä olisi 3 298 103,26. Yhtiön taloudellisessa asemassa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Tilikauden osakekohtainen tulos oli 0,46 euroa. Ehdotettu osinko 0,16 euroa on 34,7 prosenttia osakekohtaisesta tuloksesta.

Pihlajalinnalla Oyj:n varsinainen yhtiökokous on suunniteltu pidettäväksi 5.4.2018 Tampereella. Hallitus päättää yhtiökokouksusta ja sen sisältämistä esityksistä myöhemmin.

PIHLAJALINNAN NÄKYMÄT VUODELLE 2018

Vuoden 2018 liikevaihdon odotetaan kasvavan selvästi vuodesta 2017 erityisesti yritysjärjestelyjen johdosta. Oikaistun liikevoiton (EBIT) odotetaan paranevan vuodesta 2017.

Tilikauden 2017 liikevaihto oli 424,0 miljoonaa euroa ja oikaistu liikevoitto (EBIT) oli 20,0 miljoonaa euroa.

SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄ

Pihlajalinnalla esittää Selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästään erillisessä kertomuksessa, joka asetetaan saataville yhtiön sijoittajasivuille investors.pihlajalinn.fi samanaikaisesti toimintakertomuksen kanssa viikolla 11. Ajantasaiset tiedot hallinnointikoodin noudattamisesta tai siitä poikkeamisesta ylläpidetään sijoittajasivuille investors.pihlajalinn.fi.

SELVITYS MUISTA KUIN TALOUDELLISISTA TIEDOISTA

Pihlajalinnalla esittää Selvityksen muista kuin taloudellisista tiedoista erillisessä kertomuksessa, joka asetetaan saataville yhtiön sijoittajasivuille investors.pihlajalinn.fi samanaikaisesti toimintakertomuksen kanssa viikolla 11.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Nokian kaupunginvaltuusto päätti 12.2.2018 aloittaa selvitystyön Nokian kaupungin liittämiseksi Mänttä-Vilppulan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen. Jos kaupungit pääsevät sopimukseen liittymisestä, yhteistoiminta-alue voi edellyttää Pihlajalinnalla-ryhmittymän tuottavan Mänttä-Vilppulan kanssa aiemmin solmitun palvelutuotantosopimuksen mukaisesti sote-palveluita myös Nokialle. Yhteistoiminta-alueeseen liittyminen vaatii Nokian, Mänttä-Vilppulan ja Juupajoen kunnanvaltuustojen hyväksynnän.

Tilikauden jälkeen julkistettu Forever-liikuntakeskusketjun osto laajentaa Pihlajalinnan toimintaa hyvinvointipalveluihin. Liikuntakeskustoiminta täydentää erinomaisesti esimerkiksi ennaltaehkäisevää toimintaa työterveyshuollossa ja kuntoutumista erikoissairaanhoidon operaatioiden jälkeen.

Pihlajalinnalla Oyj:n osakkeenomistajien nimitystoimikunta toimitti 1.2.2018 yhtiön hallitukselle ehdotuksensa varsinaiselle yhtiökokoukselle 2018. Nimitystoimikunta ehdottaa Pihlajalinnalla Oyj:n 5.4.2018 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että hallituksen jäsenten määräksi vahvistettaisiin seitsemän.

Nimitystoimikunta ehdottaa, että hallituksen nykyisistä jäsenistä Timo Everi, Leena Niemistö, Jari Sundström, Seija Turunen ja Mikko Wirén valitaan uudelle toimikaudelle.

Jari Eklund on ilmoittanut, että hän ei ole käytettävissä uudelleenalintaa varten. Nimitystoimikunta ehdottaa, että uusiksi hallituksen jäseniksi valitaan Matti Bergendahl ja Kati Sulin. Nimitystoimikunta ehdottaa lisäksi, että yhtiökokous valit-

see Mikko Wirénin hallituksen puheenjohtajaksi ja Matti Bergendahlin hallituksen varapuheenjohtajaksi.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta ehdottaa, että hallituksen palkkiot pysyvät ennallaan, ja että yhtiökokouksessa valittaville hallituksen jäsenille maksetaan vuoden 2019 varsinaiseen yhtiökokoukseen päätyvältä toimikaudelta seuraavat vuosipalkkiot: kokopäivätoimiselle hallituksen puheenjohtajalle 250 000 euroa vuodessa, varapuheenjohtajalle 48 000 euroa vuodessa ja muille jäsenille 24 000 euroa vuodessa.

Lisäksi nimitystoimikunta ehdottaa, että kullekin hallituksen jäsenelle maksetaan jokaiselta hallituksen ja sen valiokuntien kokoukselta kokouspalkkiona 500 euroa. Lisäksi korvataan hallituksen jäsenten kohtuulliset matkakulut yhtiön matkustussääntön mukaisesti.

Pihlajalinna osti 30.1.2018 Kymijoen Työterveys Oy:n koko osakekannan Kotkan kaupungilta. Kymijoen Työterveyden toimipisteet sijaitsevat Kouvossa, Kotkassa, Karhulassa ja Haminaassa. Lisäksi yrityksellä on työterveysvastaanotot Miehikkälän ja Virolahden terveysasemien yhteydessä.

Pihlajalinna hankki 2.2.2018 hämeenlinnalaisen Linnan Klinikka Oy:n. Linnan Klinikkan lääkärikeskukset ja sairaala tukevat Pihlajalinnan nykyistä toimintaa alueella. Pihlajalinna laajentaa terveyspalvelujen tuotantoa Hattulan kunnassa kevään 2018 aikana.

Pihlajalinna tiedotti 19.1.2018 aloittavansa yhteistoimintaneuvottelut rakenneuudistukseen liittyen. Yhtiö harkitsee muuttavansa toimintamallinsa liiketoimintapohjaisesta organisaatiosta aluepohjaiseksi organisaatioksi. Muutoksella pyritään parantamaan yhtiön toimintaedellytyksiä ja kilpailuasemaa. Pihlajalinnan nykyinen organisaatio perustuu kahteen eri liiketoimintasegmenttiin: Lääkärikeskukset ja erikoissairaanhoidon ja Perusterveyden- ja sosiaalihuollon palvelut. Molemmat segmentit jakautuvat palvelualueisiin. Yhtiö arvioi, että nykyinen toimintarakente ei täysin vastaa tulevaisuuden asiakastarpeita.

Pihlajalinna harkitsee siirtyvänsä neljän maantieteellisen toiminta-alueen (Etelä-Suomi, Väli-Suomi, Pohjanmaa sekä Muut alueet) organisaatiomalliin. Toiminta-alueen johtaja vastaisi alueensa palvelutarjonnasta sekä yksityiselle että julkiselle sektorille. Pihlajalinna tiedottaa uudesta toimintarakenteesta alkuvuoden 2018 aikana.

Rakenneuudistukseen liittyen Pihlajalinna käynnistää yhteistoimintaneuvottelut tuotannollisista ja toiminnan uudelleenjärjestelystä johtuvista syistä. Yt-neuvottelut koskevat Pihlajalinna Oy:n tytäryhtiöitä Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:tä, Pihlajalinna Terveys Oy:tä ja Pihlajalinna Tampere Oy:tä ja niissä pääsääntöisesti hallintoa sekä päällikkö- ja johtotasoa. Neuvotteluseurauksen mukaan uudelleenjärjestelyt voivat johtaa enintään 50 työntekijän vähennykseen. Yt-neuvottelut koskevat noin 240:tä henkeä. Pihlajalinna-konserni työllistää kaikkiaan noin 4 800 henkeä.

Hattulan kunnanvaltuusto valitsi 15.1.2018 Pihlajalinnan Hattulan perusterveydenhuollon ja työterveyshuollon palveluntuottajaksi. Palvelutuotanto käynnistyy 1.4.2018. Hankinnan kohteena ovat kunnan avoterveydenhuolto (ml. henkinen hyvinvointi, kouluterveydenhuolto ja neuvolat), suunterveydenhuolto, vuodeosasto, työterveyshuolto, erikoislääkäripalvelut ja tukipalveluita. Sopimuksen vuotuinen arvo on kilpailutuksen mukaan noin 3,5 miljoonaa euroa. Sopimuksen kesto on vähintään viisi ja enintään kahdeksan vuotta. Ulkoistus koskee noin 20:tä pro-

senttia kunnan tai kuntayhtymän vastuulla olevista sote-palveluista, joten sopimuksen arvo ei ylitä ulkoistuksia koskevan rajoituslain 30 prosentin rajaa. Hankintapäätöksestä on valitettu markkinaoikeuteen.

Pihlajalinna tuottaa tällä hetkellä Hattulan kunnan avoterveydenhuollon ja vuodeosaston palvelut. Nykyinen sopimus päättyy 31.3.2018.

Pihlajalinna tiedotti 9.1.2018 sopineensa ostavansa puolet yhteisyhtiönsä Röntgentutka Oy:n osakekannasta. Pihlajalinnalla oli ennestään puolet osakkeista. Kaupan jälkeen Pihlajalinna omistaa koko Röntgentutka Oy:n osakekannan. Kauppa tulee voimaan arviolta 15.2.2018. Röntgentutka toimii Koskiröntgen- ja Koskimagneetti-nimillä Tampereen Koskikeskuksessa Pihlajalinna Koskiklinikan yhteydessä. Toiminta siirtyy osaksi Pihlajalinna Koskiklinikan toimintaa.

Pihlajalinna osti Lääkäriasema Sallab -nimellä tunnetun Salon Lääkintälaboratorio Oy:n sekä sen sisaryrityksen Someron Lääkärikeskus Oy:n koko osakekannan 2.1.2018.

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

TOIMINNAN LAAJUUS	2017	2016	2015	2014	2013
Liikevaihto, milj. euroa	424,0	399,1	213,3	148,9	104,4
Muutos, %	6,2	87,1	43,3	42,5	121,0
Liikevaihdon orgaaninen kasvu, milj. euroa	10,1	134,5	44,3	26,2	na
Muutos, %	2,5	63,0	29,7	25,1	na
Bruttoinvestoinnit, milj. euroa*	30,4	27,3	44,6	28,3	8,8
% liikevaihdosta	7,2	6,9	20,9	19,0	8,4
Aktivoidut kehittämisenot, milj. euroa*	1,2		1,3	0,1	1,2
% liikevaihdosta	0,3		0,6	0,0	1,1
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut, milj. euroa	175,4	167,2	97,4	62,2	48,8
Henkilöstö kauden lopussa	4 753	4 407	3 047	1 714	1 270
Henkilöstö keskimäärin (FTE)	3 879	3 526	2 503	1 619	1 197
KANNATTAVUUS	2017	2016	2015	2014	2013
Oikaistu käyttökate (EBITDA) milj. euroa*	34,1	28,9	12,5	14,0	12,4
Oikaistu käyttökate, %*	8,0	7,2	5,9	9,4	11,9
Käyttökate (EBITDA), milj. euroa*	33,3	27,9	11,6	11,8	11,8
Käyttökate, %*	7,9	7,0	5,4	7,9	11,3
Oikaistu liikevoitto (EBIT), milj. euroa*	20,0	16,6	4,5	8,2	7,9
Oikaistu liikevoitto, %*	4,7	4,2	2,1	5,5	7,6
Liikevoitto (EBIT), milj. euroa*	19,1	15,1	3,6	6,0	7,3
Liikevoitto, %*	4,5	3,8	1,7	4,0	7,0
Nettorahoituskulut, milj. euroa	-1,7	-1,4	-2,3	-3,1	-1,9
% liikevaihdosta	-0,4	-0,4	-1,1	-2,1	-1,9
Tulos ennen veroja, milj. euroa*	17,4	13,7	1,3	2,9	5,3
% liikevaihdosta	4,1	3,4	0,6	1,9	5,1
Tuloverot, milj. euroa	-3,4	-3,0	-0,1	-1,0	-0,8
Tilikauden voitto	14,1	10,8	1,2	1,9	4,5
Rahavirta investointien jälkeen, milj. euroa	16,4	6,8	-14,4	-8,1	20,2
Oman pääoman tuotto ROE, %*	13,6	11,1	2,3	7,7	13,3
Sijoitetun pääoman tuotto ROCE, %*	11,8	10,8	3,4	7,1	9,4
RAHOITUS JA TALOUDELLINEN ASEMA	2017	2016	2015	2014	2013
Korolliset nettorahoitusvelat, milj. euroa	34,2	22,1	23,5	71,1	29,5
% liikevaihdosta	8,1	5,5	11,0	47,8	28,3
Omavaraisuusaste, %*	41,8	46,5	50,5	8,0	36,5
Nettovelkaantumisaste (Gearing), %*	32,3	21,9	25,2	686,3	77,1
Nettovelan suhde oikaistuun käyttökatteeseen*	1,0	0,8	1,9	5,1	2,3

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

	2017	2016	2015	2014	2013
Osakekohtainen tulos (EPS)	0,46	0,39	0,03	0,11	0,35
Osakekohtainen oma pääoma, euroa*	4,87	4,74	4,47	0,70	2,89
Osinko/osake euroa (hallituksen esitys)	0,16	0,15			
Osinko/tulos, % (hallituksen esitys)*	34,7	38,4			
Efekttiivinen osinkotuotto, % (hallituksen esitys)*	1,2	0,8			
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa	20 613 146	20 613 146	20 613 146		
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin	20 613 146	20 613 146	16 767 940		
Markkina-arvo, milj. euroa	274,0	379,7	364,9		
Osingonjako, milj. euroa (hallituksen esitys)	3,30	3,10			
Hinta/voittosuhte (P/E-luku)*	28,9	47,2	640,0		
Osakkeen ylin kurssi, euroa	18,42	18,87	19,85		
Osakkeen alin kurssi, euroa	12,60	12,90	11,38		
Osakkeen tilikauden keskimurssi, euroa	16,30	16,38	12,72		
Osakkeen kurssi kauden lopussa, euroa	13,34	18,42	17,70		
Osakkeiden vaihto, 1 000 kpl*	5 189	8 196	7 680		
Osakkeiden vaihto, %*	25,2	39,8	45,8		

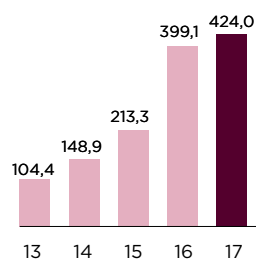
* Vaihtoehtoinen tunnusluku
Vuosien 2013 osakekohtaiset tunnusluvut on korjattu vertailukelpoisiksi heinäkuussa 2014 toteutetun suunnatun annin ehtojen mukaan.

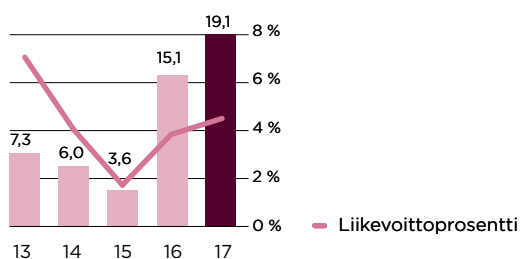
KVARTAALITIEDOT 1 000 €	Q4/17	Q3/17	Q2/17	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16
TULOSLASKELMA								
Liikevaihto	107 924	99 387	106 696	109 976	103 735	93 932	101 371	100 055
Liiketoiminnan muut tuotot	1 177	532	281	261	334	447	402	327
Materiaalit ja palvelut	-43 424	-40 724	-44 182	-47 207	-43 579	-38 937	-43 342	-42 130
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-44 941	-41 211	-45 203	-44 056	-42 789	-39 080	-43 196	-42 105
Liiketoiminnan muut kulut	-12 597	-8 844	-10 456	-10 075	-10 626	-9 535	-8 258	-9 118
Käyttökate (EBITDA)	8 139	9 140	7 136	8 898	7 075	6 826	6 976	7 029
Oikaistu käyttökate (EBITDA)	8 503	9 040	7 383	9 135	7 075	7 838	6 976	7 029
Oikaistu käyttökate (EBITDA), %	7,9	9,1	6,9	8,3	6,8	8,3	6,9	7,0
Poistot	-3 580	-3 669	-3 427	-3 506	-3 201	-3 238	-3 460	-2 860
Liikevoitto (EBIT)	4 559	5 471	3 708	5 392	3 874	3 589	3 516	4 169
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	4 923	5 371	3 987	5 701	3 874	4 673	3 912	4 169
Oikaistu liikevoitto (EBIT), %	4,6	5,4	3,7	5,2	3,7	5,0	3,9	4,2
Rahoitustuotot	43	38	67	34	11	61	24	21
Rahoituskulut	-469	-506	-442	-445	-345	-384	-410	-395
Tulo ennen veroja	4 132	5 003	3 333	4 981	3 539	3 266	3 129	3 794
Tuloverot	-625	-1 032	-656	-1 067	-519	-860	-526	-1 049
Tilikauden tulos	3 507	3 971	2 677	3 914	3 020	2 406	2 604	2 745
Emoyhtiön omistajien osuus tilikauden tuloksesta	2 442	1 882	2 013	3 178	2 385	1 720	1 983	1 961
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta	1 064	2 088	664	736	635	686	621	783
EPS	0,12	0,09	0,10	0,15	0,12	0,08	0,10	0,10
Henkilöstö periodin lopussa	4 753	4 767	4 898	4 519	4 407	4 470	4 589	4 228
Henkilöstön muutos kvartaalilla	-14	-131	380	112	-63	-119	361	1181
	Q4/17	Q3/17	Q2/17	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16
L & E -segmentti								
Liikevaihto	60 567	51 769	59 017	62 701	56 812	48 555	56 091	54 148
Käyttökate (EBITDA)	3 018	2 169	3 299	5 177	4 224	2 473	4 604	5 118
Oikaistu käyttökate (EBITDA)	3 413	2 169	3 413	5 195	4 224	3 353	4 604	5 118
Liikevoitto (EBIT)	481	-386	865	2 667	1 705	-198	1 727	2 936
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	877	-386	1 010	2 755	1 705	755	2 123	2 936
P & S -segmentti								
Liikevaihto	49 406	49 065	49 628	49 493	49 115	46 857	46 986	46 819
Käyttökate (EBITDA)	5 348	7 368	4 396	4 447	3 062	4 950	2 628	2 269
Oikaistu käyttökate (EBITDA)	5 348	7 368	4 396	4 447	3 062	5 081	2 628	2 269
Liikevoitto (EBIT)	4 459	6 399	3 498	3 534	2 515	4 440	2 130	1 783
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	4 459	6 399	3 498	3 534	2 515	4 572	2 130	1 783
Kohdistamattomat								
Liikevaihto	123	75	54	9	227	19	58	121
Käyttökate (EBITDA)	-227	-396	-560	-727	-212	-597	-255	-358
Oikaistu käyttökate (EBITDA)	-259	-497	-426	-506	-212	-597	-255	-358
Liikevoitto (EBIT)	-381	-541	-655	-808	-347	-654	-341	-549
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	-413	-641	-521	-588	-347	-654	-341	-549

LIKEVAIHTO

Milj. euroa

LIKEVOITTO (EBIT)

Milj. euroa/%

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVIEN TUNNUSLUKUIEN JA VAIHTOEHTOISTEN TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT

TUNNUSLUVUT

Osakekohtainen tulos (EPS)	Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos Osakkeiden lukumäärä keskimäärin tilikaudella
----------------------------	---

VAIHTOEHTOISET TUNNUSLUVUT

Osakekohtainen oma pääoma	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa
Osakekohtainen osinko	Tilikauden osingonjako (tai ehdotus) Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa
Osinko tuloksesta, %	Osakekohtainen osinko x 100 Osakekohtainen tulos (EPS)
Efekttiivinen osinkotuotto, %	Osakekohtainen osinko x 100 Tilikauden päätöskurssi
Hinta/voittosuhte (P/E-luku)	Tilikauden päätöskurssi Osakekohtainen tulos (EPS)
Osakevaihto, %	Osakkeiden vaihtomäärä kauden aikana x 100 Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	Tilikauden tulos (rullaava 12 kk) x 100 Oma pääoma (keskiarvo)
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROCE)	Tulos ennen veroja (rullaava 12 kk) + rahoituskulut (rullaava 12 kk) x 100 Taseen loppusumma - korottomat velat (keskiarvo)
Omavaraisuusaste, %	Oma pääoma x 100 Taseen loppusumma - saadut ennakot
Nettovelkaantumisaste (Gearing), %	Korolliset rahoitusvelat - rahavarat x 100 Oma pääoma
Käyttökate (EBITDA)	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset
Käyttökate (EBITDA), %	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset x 100 Liikevaihto
Oikaistu käyttökate (EBITDA)*	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset + oikaisuerät
Oikaistu käyttökate (EBITDA), %*	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset + oikaisuerät x 100 Liikevaihto
Nettovelan suhde oikaistuun käyttökatteeseen*, rullaava 12 kk	Korolliset rahoitusvelat - rahavarat Oikaistu käyttökate EBITDA (rullaava 12 kk)
Rahavirta investointien jälkeen	Liiketoiminnan nettorahavirta + investointien nettorahavirta
Oikaistu liikevoitto (EBIT)*	Liikevoitto + oikaisuerät
Oikaistu liikevoitto, %*	Oikaistu liikevoitto (EBIT) x 100 Liikevaihto
Tulos ennen veroja	Tilikauden voitto + tuloverot
Bruttoinvestoinnit	Lisäykset aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin ilman rahoitusleasingisopimuksia
Liikevaihdon orgaaninen kasvu, %	Kauden liikevaihto - yritysjärjestelyjen liikevaihto kaudella - edellisen kauden liikevaihto x 100 Edellisen kauden liikevaihto

* Määrittään merkittävät tavanomaiseen liiketoimintaan kuulumattomat, harvoin toistuvat tai rahavirtaan vaikuttamattomat arvostuserät käsittellen raportointikausien väliseen vertailukelpoisuuteen vaikuttavina oikaisuerinä. Pihlajalinnan määritelmän mukaan tällaisia eriä ovat esimerkiksi rakennejärjestelyt ja konsernin uudelleenrahoitus, omaisuuden arvonalentumiset ja tytäryhtiöiden aikaisemman omistuksen uudelleen arvostamiset, liiketoimintojen ja toimipisteiden lopettamiskulut tai liiketoiminnan myynnistä aiheutuvat myyntivoitot ja -tappiot, toiminnan uudelleenjärjestelyistä ja hankittujen liiketoimintojen integroimisesta aiheutuvat kulut, työsuhteiden päättämiseen liittyvät kulut ja sakot sekä sakonluonteiset korvaukset.

TÄSMÄYTYSLASKELMAT VAIHTOEHTOISIIN TUNNUSLUKUIHIN

Pihlajalinna julkaisee laajasti vaihtoehtoisia eli tilinpäätösstandardeihin perustumattomia tunnuslukuja, sillä niiden arvioidaan olevan merkityksellisiä sijoittajille, johdolle ja yhtiön hallitukselle konsernin taloudellista tilaa ja tuloksellisuutta arvioitaessa. Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi pitää korvaavina mittareina verrattuna IFRS-tilinpäätösnormistossa määriteltyihin tunnuslu-

kuihin. Alla olevassa taulukossa on esitetty vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäyslaskelmat ja perustelut niiden esittämiselle.

Lukuohjeet:

/ jaetaan seuraavalla luvulla/luvuilla
- vähennetään seuraava luku/luvut
+ lisätään seuraava luku/luvut

1 000 € (ellei toisin mainita)	10-12/2017 3 kk	10-12/2016 3 kk	2017 12 kk	2016 12 kk
Oman pääoman tuotto, % (ROE)				
Tilikauden tulos (rullaava 12 kk) /			14 068	10 775
Oma pääoma alussa			101 010	93 451
Oma pääoma lopussa			105 856	101 010
Oma pääoma (keskiarvo) x 100			103 433	97 230
Oman pääoman tuotto, % (ROE)			13,6	11,1

Oman pääoman tuotto, % on yksi tärkeimmistä omistajien ja sijoittajien käyttämistä yrityksen **kannattavuutta** kuvaavista mittareista. Tunnusluku kertoo yrityksen kyvystä huolehtia omistajien yritykseen sijoittamista pääomista. Luku kertoo, kuinka paljon omalle pääomalle on kertynyt tuottoa tilikauden aikana.

Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROCE)

Tulos ennen veroja (rullaava 12 kk) +			17 449	13 729
Rahoituskulut (rullaava 12 kk)			1 862	1 534
/			19 311	15 263
Taseen loppusumma alussa -			217 742	185 103
Korottomat velat alussa			67 071	52 789
			150 672	132 314
Taseen loppusumma lopussa -			253 581	217 742
Korottomat velat lopussa			76 486	67 071
			177 095	150 672
Keskiarvo x 100			163 883	141 493
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROCE)			11,8	10,8

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti on yksi tärkeimmistä tilinpäätösanalyysin tuottamista tunnusluvuista. Se mittaa yrityksen suhteellista **kannattavuutta** eli sitä tuottoa, joka on saatu yritykseen sijoitetulle korkoa tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle.

Omavaraisuusaste, %

Oma pääoma /			105 856	101 010
Taseen loppusumma -			253 581	217 742
Saadut ennakot x 100			366	342
Omavaraisuusaste, %			41,8	46,5

Omavaraisuusaste mittaa yrityksen **vakavaraisuutta**, tappion sietokykyä sekä kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Tunnusluvun arvo kertoo, kuinka suuri osuus yhtiön varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla.

Nettovelkaantumisaste (Gearing), %

Korolliset rahoitusvelat -			71 239	49 662
Rahavarat /			37 074	27 537
Oma pääoma x 100			105 856	101 010
Nettovelkaantumisaste (Gearing), %			32,3	21,9

Nettovelkaantumisaste kuvaa yrityksen **velkaantuneisuutta**. Luku kertoo, mikä on omistajien yritykseen sijoittamien omien pääomien ja rahoittajilta lainattujen korollisten velkojen suhde.

Nettovelan suhde oikaistuun käyttökatteeseen (EBITDA), rullaava 12 kk

Korolliset rahoitusvelat -			71 239	49 662
Rahavarat			37 074	27 537
Nettovelka /			34 164	22 125
Oikaistu käyttökate EBITDA (rullaava 12 kk)			34 061	28 918
Nettovelan suhde oikaistuun käyttökatteeseen (EBITDA), rullaava 12 kk			1,0	0,8

Tunnusluku kuvaa sitä, kuinka nopeasti yritys saisi nykyisellä tulostahdilla maksettua velkansa, jos käyttökate käytettäisiin kokonaisuudessaan velkojen maksuun olettaen, että yritys ei esimerkiksi investoi tai jaa osinkoa. Konsernin valmiusluottosopimuksen finanssikovenantti perustuu konsernin nettovelan ja pro forma käyttökateen suhteeseen. Valmiusluottosopimuksen mukaisen kovenanttiehdon maksimiarvo on 3,75. Lainan marginaali nousee, mitä lähempänä kovenantti maksiarvoa on. Konsernin johto ja hallitus seuraavat kovenanttiehdon täyttymistä kuukausittain ja rahoittajille kovenantti raportoidaan kvartaaleittain. Kovenanttilaskelmat päivitetään myös ennusteilla aina, kun konserni on toteuttamassa materiaalista yrityshankintaa.

1 000 € (ellei toisin mainita)	10-12/2017 3 kk	10-12/2016 3 kk	2017 12 kk	2016 12 kk
Käyttökate (EBITDA) ja Oikaistu käyttökate (EBITDA)				
Kauden tulos	3 507	3 020	14 068	10 775
Tuloverot	-625	-519	-3 381	-2 954
Rahoituskulut	-469	-345	-1 862	-1 534
Rahoitustuotot	43	11	181	116
Poistot ja arvonalentumiset	-3 580	-3 201	-14 182	-12 759
Käyttökate (EBITDA)	8 139	7 075	33 312	27 906
Käyttökatteen oikaisut yhteensä*	364	0	749	1 011
Oikaistu käyttökate (EBITDA)	8 503	7 075	34 061	28 918

Käyttökate kertoo, kuinka paljon yrityksen liikevaihdosta jää katetta, kun siitä vähennetään yrityksen toimintakulut. Käyttökatteen riittävyttä arvioitaessa tulee ottaa huomioon yrityksen rahoituskulujen, poistovaatimusten ja voitonjakotavoitteen suuruus. Oikaistu käyttökate antaa merkittävää lisätietoa kannattavuudesta, koska siitä on eliminoitu eriä, jotka eivät välttämättä kerro yhtiön operatiivisen liiketoiminnan tuloksenteokyvystä. Oikaistu käyttökate parantaa vertailukelpoisuutta eri kausien välillä ja on usein analyytikoiden, sijoittajien ja muiden tahojen käyttämä.

Konsernin johtoryhmä ja liiketoimintajohto seuraavat ja ennustavat kuukausittain oikaistua käyttökateä.

Käyttökate (EBITDA), %

Käyttökate /	8 139	7 075	33 312	27 906
Liikevaihto x 100	107 924	103 735	423 984	399 092
Käyttökate (EBITDA), %	7,5	6,8	7,9	7,0

Oikaistu käyttökate (EBITDA), %

Oikaistu käyttökate /	8 503	7 075	34 061	28 918
Liikevaihto x 100	107 924	103 735	423 984	399 092
Oikaistu käyttökate (EBITDA), %	7,9	6,8	8,0	7,2

Liikevoitto (EBIT) ja Oikaistu liikevoitto (EBIT)

Kauden tulos	3 507	3 020	14 068	10 775
Tuloverot	-625	-519	-3 381	-2 954
Rahoituskulut	-469	-345	-1 862	-1 534
Rahoitustuotot	43	11	181	116
Liikevoitto	4 559	3 874	19 130	15 147
Poistojen ja arvonalentumisten oikaisut yhteensä**	0	0	102	469
Käyttökatteen oikaisut yhteensä*	364	0	749	1 011
Liikevoiton oikaisut yhteensä	364	0	852	1 480
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	4 923	3 874	19 981	16 627

Liikevoitto kertoo, kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäänyt jäljelle ennen rahoituseriä ja veroja. Liikevoitollaan yrityksen tulee kattaa mm. rahoituskulut, verot ja voitonjako, Oikaistu liikevoitto antaa merkittävää lisätietoa kannattavuudesta, koska siitä on eliminoitu eriä, jotka eivät välttämättä kerro yhtiön operatiivisen liiketoiminnan tuloksenteokyvystä. Oikaistu liikevoitto parantaa vertailukelpoisuutta eri kausien välillä ja on usein analyytikoiden, sijoittajien ja muiden tahojen käyttämä.

Konsernin johtoryhmä ja liiketoimintajohto seuraavat ja ennustavat kuukausittain oikaistua liikevoittoa.

Liikevoitto (EBIT), %

Liikevoitto /	4 559	3 874	19 130	15 147
Liikevaihto x 100	107 924	103 735	423 984	399 092
Liikevoitto (EBIT), %	4,2	3,7	4,5	3,8

Oikaistu liikevoitto (EBIT), %

Oikaistu liikevoitto /	4 923	3 874	19 981	16 627
Liikevaihto x 100	107 924	103 735	423 984	399 092
Oikaistu liikevoitto (EBIT), %	4,6	3,7	4,7	4,2

Rahavirta investointien jälkeen

Liiketoiminnan nettorahavirta	16 471	13 178	34 941	32 289
Investointien nettorahavirta	-3 776	-6 036	-18 549	-25 492
Rahavirta investointien jälkeen	12 694	7 143	16 392	6 797

Rahavirta investointien jälkeen (vapaa kassavirta) kertoo kuinka paljon yrityksellä jää varoja jäljelle, kun juoksevan liiketoiminnan ja investointeihin sitoutunut raha on vähennetty. Se kertoo paljonko yritykselle jää jaettavaa omistajille ja velkojille. Vapaa kassavirta kertoo, kuinka kestäväällä pohjalla yhtiön kannattavuus on ja tunnusluku on pohja yrityksen arvonnäilykselle.

1 000 € (ellei toisin mainita)	10-12/2017 3 kk	10-12/2016 3 kk	2017 12 kk	2016 12 kk
Tulos ennen veroja				
Kauden tulos	3 507	3 020	14 068	10 775
Tuloverot	-625	-519	-3 381	-2 954
Tulos ennen veroja	4 132	3 539	17 449	13 729
Bruttoinvestoinnit				
Aineelliset hyödykkeet kauden lopussa	61 917	45 498	61 917	45 498
Muut aineettomat hyödykkeet kauden lopussa	16 604	16 319	16 604	16 319
Liikearvo kauden lopussa	103 893	92 270	103 893	92 270
Lisätään kauden poistot ja arvonalentumiset	3 580	3 201	14 182	12 759
-				
Aineelliset hyödykkeet kauden alussa	57 693	46 148	45 498	48 608
Muut aineettomat hyödykkeet kauden alussa	16 740	16 164	16 319	15 127
Liikearvo kauden alussa	101 906	89 620	92 270	76 056
Rahoitusleasingsovimusten kauden muutos			12 473	
Aineellisten hyödykkeiden myynnit kaudella	-178	-57	-325	-283
Bruttoinvestoinnit	9 832	5 412	30 361	27 338

Bruttoinvestoinneilla tarkoitetaan pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden hankintoja mukaan lukien yritysjärjestelyt. Investoinneista ei vähennetä aineellisten hyödykkeiden myyntejä tai liiketoiminnoista luopumisia. Investoinnit on esitetty kassavirtaperusteisesti myös rahoituslaskelmassa.

Liikevaihdon orgaaninen kasvu, %

Kauden liikevaihto -	107 924	103 735	423 984	399 092
Yritysjärjestelyjen liikevaihto kaudella	3 648	15 037	14 759	51 283
Edellisen kauden liikevaihto	103 735	62 633	399 092	213 327
Liikevaihdon orgaaninen kasvu /	541	26 065	10 133	134 482
Edellisen kauden liikevaihto x 100	103 735	62 633	399 092	213 327
Liikevaihdon orgaaninen kasvu, %	0,5	41,6	2,5	63,0

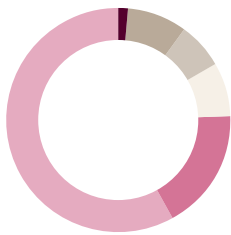
Liikevaihdon orgaaninen kasvu on olemassa olevan liiketoiminnan kasvua, jota ei ole hankittu yritysjärjestelyjen kautta. Orgaanista kasvua on mahdollista saada aikaiseksi palvelutarjontaa lisäämällä, uusasiakashankinnalla, olemassa olevien asiakkaiden käyntimäärien kasvulla, hinnankorotuksilla ja digitalisaatiolla. Julkisten tarjouskilpailujen kautta voitettujen sote-ulkoistukset ja itse perustetut toimipisteet lasketaan orgaaniseksi kasvuksi.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2017

		Osakkeita, kpl	Osuus osakkeista ja äänistä, %
1	Lähitapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö	3 208 891	15,6 %
2	Mww Yhtiö Oy	2 227 060	10,8 %
3	Tapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	1 620 479	7,9 %
4	Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	1 267 161	6,1 %
5	Niemistö Leena Katriina	703 475	3,4 %
6	Fondita Nordic Micro Cap Placeringsfond	554 000	2,7 %
7	Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	545 500	2,6 %
8	Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia	530 000	2,6 %
9	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	490 000	2,4 %
10	Sijoitusrahasto Nordea Pro Suomi	462 798	2,2 %
	10 suurinta yhteensä	11 609 364	56,3 %
	Muut osakkeenomistajat	9 003 782	43,7 %
	Yhteensä	20 613 146	100,0 %

OSAKKEEN- OMISTUKSEN JAKAUTUMINEN 31.12.2017

1-100 osaketta/osakas	1,6 %
101-1 000	8,4 %
1 001-10 000	6,7 %
10 001-100 000	7,8 %
100 001-500 000	17,5 %
500 001-	57,9 %

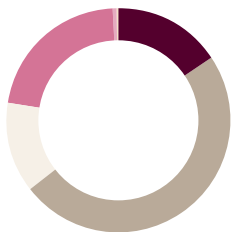
OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN 31.12.2017

Osakkeita/osakas	Omistajien lkm	Osuus omistajista, %	Osakkeita, kpl	Osuus osakkeista, %
1-100	6 654	53,3 %	337 790	1,6 %
101-1 000	5 219	41,8 %	1 739 996	8,4 %
1 001-10 000	532	4,3 %	1 384 619	6,7 %
10 001-100 000	62	0,5 %	1 614 620	7,8 %
100 001-500 000	13	0,1 %	3 600 082	17,5 %
500 001-	9	0,1 %	11 936 039	57,9 %
	12 489	100,0 %	20 613 146	100,0 %
joista hallintarekisteröityjä	10		2 207 657	10,7 %
Yhteensä			20 613 146	100,0 %

OMISTAJARYHMÄT 31.12.2017

	Omistajien lkm	Osuus omistajista, %	Osakkeita, kpl	Osuus osakkeista, %
Yritykset	496	4,0 %	3 226 146	15,7 %
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	31	0,2 %	10 096 957	49,0 %
Julkisyhteisöt	9	0,1 %	2 670 819	13,0 %
Kotitaloudet	11 880	95,1 %	4 463 263	21,7 %
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	49	0,4 %	111 001	0,5 %
Ulkomaat	24	0,2 %	44 960	0,2 %
	12 489	100,0 %	20 613 146	100,0 %
joista hallintarekisteröityjä	10		2 207 657	10,7 %
Liikkeesseen laskettu määrä			20 613 146	100,0 %

OMISTAJARYHMÄT 31.12.2017

Yritykset	15,7 %
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	49,0 %
Julkisyhteisöt	13,0 %
Kotitaloudet	21,7 %
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,5 %
Ulkomaat	0,2 %

HALLITUKSEN JA JOHTORYHMÄN OMISTUKSET 31.12.2017

Hallitus	Suora omistusosuus		Epäsuorat omistukset	
	Osakkeita kpl	Osuus osakkeista ja äänistä, %	Osakkeita kpl	Osuus osakkeista ja äänistä, %
Jari Eklund				
Jari Sundström				
Leena Niemistö	703 475	3,41 %		
Mikko Wirén	46 950	0,23 %	2 227 060	10,80 %
Seija Turunen				
Timo Everi				
Johtoryhmä				
Joni Aaltonen	66 920	0,32 %		
Pauliina Rannikko				
Juha Rautio	57 850	0,28 %		
Ville Lehtonen				

Tilinpäätös 1.1.-31.12.2017

SISÄLLYSLUETTELO

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN PÄÄLASKELMAT

Konsernin tase, IFRS	46
Konsernin laaja tuloslaskelma, IFRS	47
Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS	48
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IFRS	49

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT, IFRS

KATEGORIA	NRO	SELITE	
		Laadintaperiaatteet	50
		Tulevien IFRS-standardien vaikutukset	58
	1	Toimintasegmentit	60
Tuloslaskelma	2	Liiketoiminnan muut tuotot	61
Tuloslaskelma	3	Materiaalit ja palvelut	61
Tuloslaskelma	4	Työsuhte-etuuksista aiheutuvat kulut	61
Tuloslaskelma	5	Poistot ja arvonalentumiset	61
Tuloslaskelma	6	Liiketoiminnan muut kulut	62
Tuloslaskelma	7	Oikaistu käyttökate ja oikaistu liikevoitto -tunnusluvut	62
Tuloslaskelma	8	Rahoitustuotot	63
Tuloslaskelma	9	Rahoituskulut	63
Tuloslaskelma, verot	10	Tuloverot	63
EPS	11	Osakekohtainen tulos	63
Tase	12	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	63
Tase	13	Aineettomat hyödykkeet	65
Tase	14	Muut pitkäaikaiset saamiset	66
Tase	15	Myyntisaamiset ja muut saamiset (lyhytaikaiset)	66
Tase	16	Rahavarat	67
Tase	17	Varaukset	67
Tase	18	Ostovelat ja muut velat	67
Tase, verot	19	Laskennalliset verosaamiset ja -velat	68
Pääoma	20	Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin	69
Pääoma	21	Omaa pääomaa koskevat liitetiedot	70
Pääoma	22	Korolliset rahoitusvelat	70
Pääoma	23	Rahoitusvelkojen ei-rahavirtavaikutteiset muutokset	71
Pääoma	24	Pääoman hallinta	71
Riskienhallinta	25	Rahoitusriskien hallinta	71
Konsernirakenne	26	Hankitut liiketoiminnot	73
Konsernirakenne	27	Tytäryhtiöt ja olennaiset määräysvallattomien omistajien osuudet	75
Konsernirakenne	28	Osuudet osakkuus- ja yhteisjärjestelyissä	77
Muut	29	Muut vuokrasopimukset	78
Muut	30	Ehdolliset velat ja varat sekä sitoumukset	78
Muut	31	Lähipiiritapahtumat	79
Muut	32	Raportointikauden päättymispäivän jälkeiset tapahtumat	81

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS PÄÄLASKELMAT, FAS

Emoyhtiön tase ja tuloslaskelma FAS	82
Emoyhtiön rahoituslaskelma FAS	84

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS LIITETIEDOT, FAS

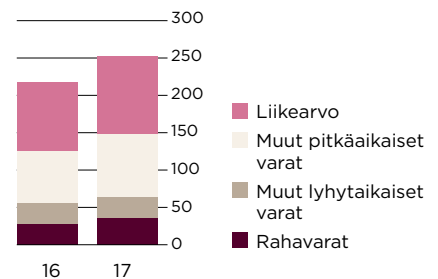
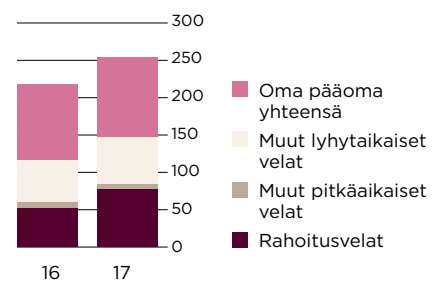
	85
--	----

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

	88
--	----

KONSERNIN TASE, IFRS

1 000 €	Liite	31.12.2017	31.12.2016
VARAT			
PITKÄAIKAISET VARAT			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	12	61 917	45 498
Liikearvo	13	103 893	92 270
Muut aineettomat hyödykkeet	13	16 604	16 319
Osuudet osakkuusyrityksissä	28	3 012	2 796
Myytavissä olevat rahoitusvarat		101	46
Muut saamiset	14	1 568	2 805
Laskennalliset verosaamiset	19	2 224	1 589
		189 320	161 323
LYHYTAIKAISET VARAT			
Vaihto-omaisuus		2 169	1 959
Myyntisaamiset ja muut saamiset	15	23 959	26 143
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		1 059	780
Rahavarat	16	37 074	27 537
		64 261	56 419
VARAT YHTEENSÄ		253 581	217 742
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	21		
Osakepääoma		80	80
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		87 945	87 945
Kertyneet voittovarot		12 268	9 744
		100 293	97 770
Määräysvallattomien omistajien osuus		5 563	3 240
Oma pääoma yhteensä		105 856	101 010
VELAT			
PITKÄAIKAISET VELAT			
Laskennalliset verovelat	19	5 457	5 548
Varaukset	17	829	847
Rahoitusvelat		66 336	48 335
Muut velat		1 655	1 929
		74 277	56 658
LYHYTAIKAISET VELAT			
Ostovelat ja muut velat	18	61 822	55 033
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		1 304	1 333
Rahoitusvelat		10 321	3 707
		73 448	60 074
VELAT YHTEENSÄ		147 725	116 732
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		253 581	217 742

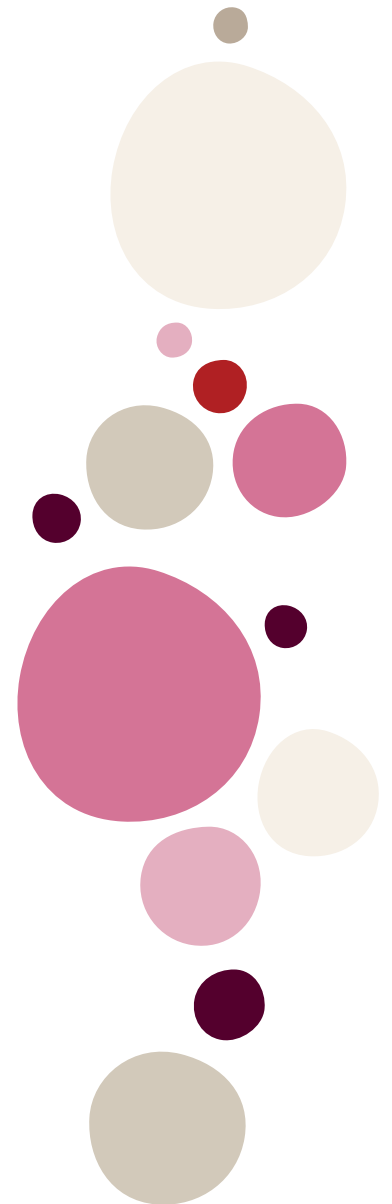
VARAT
1 000 €OMA PÄÄOMA JA VELAT
1 000 €

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA, IFRS

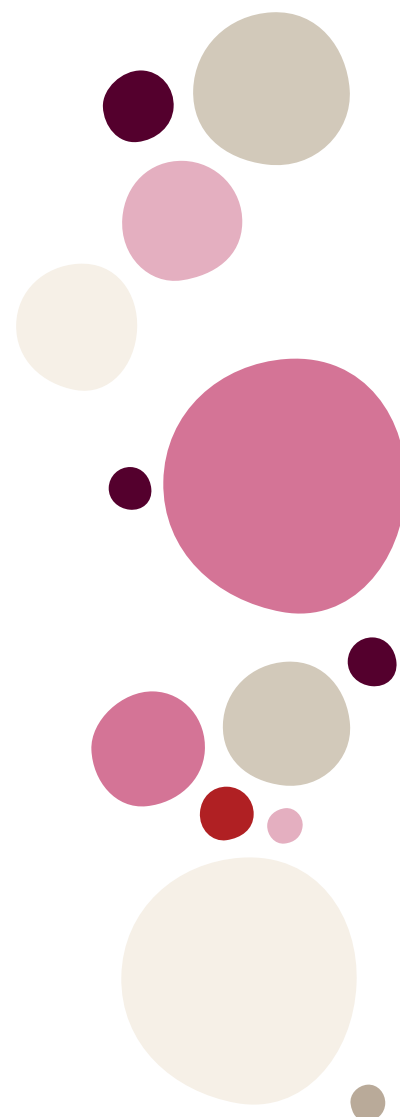
1 000 €	Liite	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
LIIKEVAIHTO	1	423 984	399 092
Liiketoiminnan muut tuotot	2	2 251	1 511
Materiaalit ja palvelut	3	-175 538	-167 988
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	4	-175 412	-167 171
Liiketoiminnan muut kulut	6	-42 288	-37 743
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	28	316	206
KÄYTTÖKATE		33 312	27 906
Käyttökateen oikaisuerät	7	749	1 011
OIKAISTU KÄYTTÖKATE	7	34 061	28 917
Poistot ja arvonalentumiset	5	-14 182	-12 759
LIIKEVOITTO		19 130	15 147
Liikevoiton oikaisuerät yhteensä	7	851	1 407
OIKAISTU LIIKEVOITTO	7	19 981	16 554
Rahoitustuotot	8	181	116
Rahoituskulut	9	-1 862	-1 534
Rahoitustuotot ja -kulut		-1 681	-1 418
TULOS ENNEN VEROJA		17 449	13 729
Tuloverot	10	-3 381	-2 954
TILIKAUDEN VOITTO*		14 068	10 775
TILIKAUDEN LAAJA TULOS YHTEENSÄ		14 068	10 775
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		9 515	8 049
Määräysvallattomille omistajille		4 553	2 726
Emoyrityksen omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos, euroa			
Laimentamaton	11	0,46	0,39
Laimennettu		0,46	0,39

* Konsernilla ei ole muita laajan tuloksen eriä.

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA, IFRS

1 000 €	Liite	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Liiketoiminnan rahavirta			
Myyntistä saadut maksut		423 755	400 474
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut		1 535	1 404
Maksut liiketoiminnan kuluista		-386 026	-367 289
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		39 265	34 589
Saadut korot		227	110
Maksetut verot		-4 551	-2 410
Liiketoiminnan nettorahavirta		34 941	32 288
Investointien rahavirta:			
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		-10 140	-4 932
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		223	274
Muiden sijoitusten muutos		-55	0
Lainasaamisten muutos		250	-40
Saadut osingot		103	264
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	27	-8 929	-21 059
Investointien nettorahavirta		-18 549	-25 492
Rahoituksen rahavirta:			
Osakeannista saadut maksut			-29
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinnat		-4 044	-1 057
Lyhytaikaisten lainojen nostot	23	722	
Pitkäaikaisten lainojen nostot	23	14 500	14 880
Lainojen takaisinmaksut	23	-7 157	-3 630
Rahoitusleasingvelkojen maksut	23	-3 189	-2 435
Maksetut korot ja maksut		-1 801	-1 363
Maksetut osingot ja muu voitonjako		-5 886	-956
Rahoituksen nettorahavirta		-6 855	5 410
Rahavarojen muutos			
		9 537	12 206
Rahavarat tilikauden alussa		27 537	15 330
Rahavarat tilikauden lopussa		37 074	27 537

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

1 000 €

	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma				Oma pääoma Yhteensä
	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Määräys- vallattomien omistajien osuus	
Oma pääoma 1.1.2016	80	87 945	4 102	1 324	93 451
Tilikauden tulos			8 049	2 726	10 775
Tilikauden laaja tulos yhteensä			8 049	2 726	10 775
Osingonjako				-2 160	-2 160
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				-2 160	-2 160
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinnat, jotka eivät johtaneet muutokseen määräysvallassa			-1 056		-1 056
Vastikkeeton SVOP-rahastosijoitus määräysvallattomien omistajien hyväksi			-1 351	1 350	
Tytäryhtiöomistusosuuksien muutokset yhteensä			-2 407	1 350	-1 056
Oma pääoma 31.12.2016	80	87 945	9 744	3 240	101 010

1 000 €

	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma				Oma pääoma Yhteensä
	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Määräys- vallattomien omistajien osuus	
Oma pääoma 1.1.2017	80	87 945	9 744	3 240	101 010
Tilikauden tulos			9 515	4 553	14 068
Tilikauden laaja tulos yhteensä			9 515	4 553	14 068
Osingonjako			-3 162	-1 660	-4 822
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä			-3 162	-1 660	-4 822
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinnat, jotka eivät johtaneet muutokseen määräysvallassa			-3 830	-214	-4 044
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinnat, jotka johtivat muutokseen määräysvallassa				-355	-355
Tytäryhtiöomistusosuuksien muutokset yhteensä			-3 830	-570	-4 399
Oma pääoma 31.12.2017	80	87 945	12 268	5 563	105 856

Laadintaperiaatteet

KONSERNIN PERUSTIEDOT

Pihlajalinna-konserni on yksi Suomen johtavista yksityisistä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden tuottajista. Yhtiön asiakkaita ovat yksityishenkilöt, yritykset, vakuutusyhtiöt ja julkisyhteisöt kuten kunnat ja kuntayhtymät. Pihlajalinnan laaja palveluvalikoima yksityisen ja julkisen sektorin asiakkaille kattaa yleislääketieteen ja erikoissairaanhoidon palvelut, diagnostiikkapalvelut, sairaalapalvelut, suunterveydenhoidon palvelut ja sote-ulkoistuspalvelut, joissa Pihlajalinnan pitkät sopimukset kannustavat terveyden edistämiseen ja vaikuttavien toimintamallien luomiseen. Pihlajalinnalla on yli 120 toimipaikkaa.

Konsernin emoyhtiö Pihlajalinna Oyj on suomalainen Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka y-tunnus on 2617455-1. Yhtiön kotipaikka on Tampere ja sen rekisteröity osoite on Kehräsaari B, 33200 Tampere, Suomi. Pihlajalinna Oyj:n osakkeet on listattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:n päälistalla.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta investors.pihlajalinna.fi tai konsernin emoyrityksen pääkonttorista osoitteesta Kehräsaari B, 33200 Tampere.

Pihlajalinna Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 12.2.2018 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERUSTA

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2017 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n

asetuksissa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen, ellei jäljempänä laatimisperiaatteista muuta ilmene. Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaan perustuvia ratkaisuja. Tietoa harkintaan perustuvista ratkaisuista, joita johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan ja joilla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, sekä tulevaisuutta koskevista oletuksista ja arvioihin liittyvistä keskeisistä oletuksista on esitetty laatimisperiaatteiden kohdassa 2 Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät.

Konsernitilinpäätöksen esittämisvaluutta on euro ja kaikki luvut on pyöristetty lähimpään tuhatlukuun, ellei muuta ole esitetty.

PÄÄTTYNEELLÄ TILIKAUDELLA SOVELLETUT Uudet JA UUDISTETUT STANDARDIT JA TULKINNAT

Tilikauden 2017 aikana voimaan tulleella Muutokset IAS 7:ään *Disclosure Initiative* (sovellettava 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla) on ollut vaikutusta Pihlajalinna tilinpäätökseen. Kyseisillä muutoksilla pyritään siihen, että tilinpäätöksen käyttäjät voisivat arvioida rahoitustoiminnasta syntyvien rahavirtavirtavaikutteisten ja ei-rahavirtavaikutteisten velkojen muutoksia. Standardimuutoksen johdosta konserni on lisännyt tilinpäätökseensä liitetietokategoriaan *Pääoma* liitetiedon *22 Rahoitusvelkojen ei-rahavirtavaikutteiset muutokset*.

Muilla tilikauden 2017 aikana voimaan tulleilla uusilla tai muutetuilla standardeilla ja tulkinnoilla ei ollut vaikutusta Pihlajalinnan tilinpäätökseen.

LAATIMISPERIAATTEET JA NIIHIN LIITTYVÄT KATEGORIAT JA LIITETIEDOT:

Nro	Laatimisperiaate	Liitetieto-kategoria	Liite nro	Liitetiedon nimi
1	Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet			
1.1	Yhdistelyperiaatteet			
1.1.1	Tytäryritykset	Konsernirakenne	27	Tytäryhtiöt ja olennaiset määräysvallattomien omistajien osuudet
		Muut	31	Lähipiiritapahtumat
1.1.2	Osakkuus- ja yhteisjärjestelyt	Konsernirakenne	28	Osuudet osakkuus- ja yhteisjärjestelyissä
1.2	Ulkomaan rahan määräisten erien muuttaminen			
1.3	Julkiset avustukset	Tuloslaskelma	2	Liiketoiminnan muut tuotot
1.4	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	Tase	12	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet
1.5	Aineettomat hyödykkeet	Tase	13	Aineettomat hyödykkeet
1.5.1	Liikearvo			
1.5.2	Tutkimus- ja kehittämismenot			
1.5.3	Tavaramerkit ja muut aineettomat hyödykkeet			
1.6	Vaihto-omaisuus	Tase		
1.7	Vuokrasopimukset			
1.7.1	Konserni vuokralle ottajana	Tase	12	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet
		Pääoma	20	Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin
		Pääoma	22	Korolliset rahoitusvelat
		Muut	29	Muut vuokrasopimukset
1.7.2	Konserni vuokralle antajana	Tuloslaskelma	2	Liiketoiminnan muut tuotot
1.7.3	Myynti- ja takaisinvuokraus	Tuloslaskelma	2	Liiketoiminnan muut tuotot
		Tase	18	Ostovelat ja muut velat
1.8	Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvon alentumiset	Tase	13	Aineettomat hyödykkeet
1.9	Työsuhde-etuudet	Tuloslaskelma	4	Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut
1.10	Työpanososinko	Pääoma	20	Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin
		Tase	3	Materiaalit ja palvelut
			18	Ostovelat ja muut velat
1.11	Varaukset ja ehdolliset velat	Tase	17	Varaukset
		Muut	30	Ehdolliset velat ja varat sekä vastuut
1.12	Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot ja laskennalliset verot	Tuloslaskelma, verot	10	Tuloverot
		Tase, verot	19	Laskennalliset verosaamiset ja -velat
1.13	Liikevaihto ja tuloutusperiaatteet			
1.14	Rahoitusvarat ja -velat			
1.14.1	Rahoitusvarat	Pääoma	20	Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin
1.14.2	Rahavarat	Tase	16	Rahavarat
1.14.3	Rahoitusvarojen arvon alentuminen	Tase	15	Myyntisaamiset ja muut saamiset
1.14.4	Rahoitusvelat	Tuloslaskelma	9	Rahoituskulut
		Pääoma	20	Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin
		Pääoma	22	Korolliset rahoitusvelat
1.15	Oma pääoma	Pääoma	21	Omaa pääomaa koskevat liitetiedot
1.16	Käyttökate	Tuloslaskelma	7	Oikaistu käyttökate ja oikaistu liikevoitto -tunnusluvut
1.17	Liikevoitto		7	Oikaistu käyttökate ja oikaistu liikevoitto -tunnusluvut
1.18	Osakekohtainen tulos	EPS	11	Osakekohtainen tulos
1.19	Osinko	Pääoma	21	Omaa pääomaa koskevat liitetiedot
1.20	Käyttökate, liikevoitto ja raportointikausien väliseen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Tuloslaskelma	7	Oikaistu käyttökate ja oikaistu liikevoitto -tunnusluvut
2	Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät			
2.1	Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittujen hyödykkeiden ja ehdollisen vastikkeen käyvän arvon määrittäminen	Konsernirakenne	26	Hankitut liiketoiminnot
		Muut	32	Raportointikauden päättämispäivän jälkeiset tapahtumat
2.2	Arvon alentumistestaus	Tase	13	Aineettomat hyödykkeet
2.3	Rahoitusvarojen arvon alentuminen	Tase	15	Myyntisaamiset ja muut saamiset

1 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1.1 YHDISTELYPERIAATTEET

1.1.1 Tytäryhtiöt

Tytäryhtiöt ovat yhteisöjä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena yhteisössä altistuu yhteisön muuttuville tuotoille tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa.

Konsernin keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot on kirjattu kuluksi. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja se on luokiteltu velaksi. Jos hankinnan kirjanpitoikäsi ei saada valmiiksi sen raportointikauden loppuun mennessä, jonka aikana yhdistäminen tapahtuu, tilinpäätöksessä esitetään alustavat määrät niistä eristä, joiden kirjanpitoikäsi on kesken. Tarkastelujakson aikana oikaistaan takautuvasti hankinta-ajankohtana kirjattuja alustavia määriä, mikäli uutta tietoa hankintahetken tilanteesta ilmenee. Tarkastelujakso ei saa olla pidempi kuin yksi vuosi hankinta-ajankohdasta lukien. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättämispäivänä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tarkastelujakson päätyttyä tulosvaikutteisesti.

Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankinnan kohteen nettovarallisuudesta. Määrä, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistetun osuuden käypä arvo yhteen laskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon, merkitään taseeseen liikearvoksi. Mikäli vastikkeen, määräysvallattomien omistajien osuuden ja aiemmin omistetun osuuden yhteismäärä on pienempi kuin tytäryhtiön hankitun nettovarallisuuden käypä arvo, erotus kirjataan laajaan tuloslaskelmaan. Tytäryhtiön hankinnasta syntyneen liikearvon käsittelyä kuvataan kohdassa 1.5.1 Liikearvo.

Hankitut tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvon alentumisesta. Tilikauden voiton tai tappion jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omasta pääomasta esitetään omana eräänään taseessa osana omaa pääomaa. Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistussuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina.

Vaiheittain toteutuvan hankinnan yhteydessä aiempi omistussuus arvostetaan käypään arvoon ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Konsernin menettäessä määräysvallan tytäryrityksessä, arvostetaan jäljelle jäävä sijoitus määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja tästä syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

1.1.2 Osakkuus- ja yhteisjärjestelyt

Osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta syntyy pääsääntöisesti silloin, kun konserni omistaa yli 20 % yrityksen äänivaltaista tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa.

Yhteisjärjestely on järjestely, jossa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen määräysvalta. Yhteinen määräysvalta on järjestelyä koskevan määräysvallan pitämistä yhteisenä sopimukseen perustuen, ja se vallitsee vain silloin, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolten yksimielistä hyväksymistä. Yhteisjärjestely on joko yhteinen toiminto tai yhteisyritys. Yhteisyritys on järjestely, jossa konsernilla on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen, kun taas yhteisessä toiminnossa konsernilla on järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia veloitteita.

Osakkuus- ja yhteisyrietykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrietyksen tappiosta ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrietyksen veloitteiden täyttämiseen. Osakkuus- tai yhteisyrietyssijoitus sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon. Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuus- tai yhteisyrietyksen välillä on eliminoitu konsernin omistussuuden mukaisesti. Konsernin omistussuuden mukainen osuus osakkuus- ja yhteisyrietyksen tilikauden tuloksesta esitetään erikseen konsernin liikevoitossa.

Konserni yhdistelee Röntgentutka Oy:n yhteisyrietyksenä pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Konserni omistaa 31 % Kiinteistö Oy Levin Pihlajasta, joka yhdistellään konserniin yhteisenä toimintona suhteellisella yhdistelymenetelmällä rivi riviltä omistussuuden mukaisesti.

1.2 ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISTEN ERIEN MUUTTAMINEN

Konsernitilinpäätös esitetään euroissa, joka on konsernin emoyrityksen sekä liiketoimintaa harjoittavien tytäryritysten toiminta- ja esittämisvaluutta. Konserniyhtiöt muuntavat omissa kirjanpidoissaan päivittäiset valuuttamääräiset liiketapahtumat tapahtumapäivän kurssija käyttäen toimintavaluutukseen. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin kulueriin.

1.3 JULKISET AVUSTUKSET

Julkiset avustukset, jotka on saatu korvauksena jo toteutuneista kuluista, kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana oikeus avustuksen saamiseen syntyy. Tällaiset avustukset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

Julkiset avustukset, jotka ovat liittyneet aktivoitaviin kehityshankkeisiin, on kirjattu aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että ne

tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen ehdot. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa omaisuuserän taloudellisena vaikutusaikana.

1.4 AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu hankintamenuon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Hankintamenuon sisällytetään menot, jotka välittömästi aiheutuvat aineellisen käyttöomaisuuserän hankinnasta.

Myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintamenu on luotettavasti määritettävissä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne toteutuvat.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset ja rakennelmat	10–25 vuotta
Koneet ja kalusto	3–10 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–5 vuotta

Omaisuuserän jäännösarvo, taloudellinen vaikutusaika ja poistomenetelmä tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvaamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksesta syntyneet myyntivoitot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin ja myyntitappiot liiketoiminnan muihin kuluihin.

Poistojen tekeminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi, ts. kun se on sellaisessa sijaintipaikassa ja kunnossa, että se pystyy toimimaan johdon tarkoittamalla tavalla.

1.5 AINEETOMAT HYÖDYKKEET

1.5.1 Liikearvo

Liiketoimintojen yhdistämisissä syntyvä liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon.

Liikearvosta ei kirjata poistoja, vaan se testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina kun esiintyy joku viite siitä, että arvo saattaa olla alentunut. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumisilla.

1.5.2 Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi. Uusien tai merkittävästi parannettujen tuotteiden, palveluiden tai prosessien suunnittelusta johtuvat kehittämismenot aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siitä lähtien, kun

- kehittämisvaiheen menot ovat luotettavasti määritettävissä
- tuotteiden, palveluiden tai prosessien valmiiksi saattaminen on teknisesti toteutettavissa

- konserni pystyy käyttämään tuotetta, palvelua tai prosessia tai myymään sen
- konserni pystyy osoittamaan, kuinka tuote, palvelu tai prosessi tulee tuottamaan todennäköistä vastaista taloudellista hyötyä
- konsernilla on sekä aikomus, että resurssit saattaa kehitystyö loppuun ja käyttää tuotetta, palvelua tai prosessia tai myydä se

Aktivoidut kehittämismenot sisältävät ne työ-, alihankinta- ja testausmenot, jotka johtuvat välittömästi hyödykkeen saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoi-ja ei aktivoida enää myöhemmin.

Hyödykkeistä kirjataan poistoja siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Aktivoidut kehittämismenot arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen hankintamenuon kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettynä. Aktivoidujen kehittämismenoi-ja taloudellinen vaikutusaika on 3–10 vuotta, jonka kuluessa aktivoidut menot kirjataan tasapoistoina kuluksi.

Konsernin poistamatta olevat aktivoidut kehittämismenot liittyvät seuraaviin neljään hankkeeseen: Pihlajalinna-mobiili-sovellus ja omien verkkosivujen kehitys tavoitteena tekoäly-avusteisten digipalveluiden tarjoaminen kaikkien asiakkaiden saataville, Mänttä-Vilppulan sote-toiminnan haltuunotto ja toimintamallien kehittäminen vuonna 2013, Parkanon sote-yhteistoiminta-alueelle kehitetty erikoissairaanhoidon läheteohjauksen ja -koordinaation toimintamalli vuonna 2015 ja vuonna 2012 aloitettu Tekesin tuella rahoitettu kolmivuotinen SYKKI-projekti, jonka tarkoituksena oli luoda vaikuttava ja kustannustehokas julkisten sote-palveluiden malli.

1.5.3 Tavaramerkit ja muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alun perin hankintamenuon siinä tapauksessa, että hankintamenu on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että omaisuuserästä johtuva odotettavissa oleva vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi.

Ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan tasapoistoina kuluiksi tulosvaikutteisesti niiden tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Aineettomien hyödykkeiden, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, poistoajat ovat seuraavat:

Tavaramerkit	10 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	
Asiakassopimukset	4 vuotta
Potilastietokanta	4 vuotta
Sertifikaatit	3–5 vuotta
Kilpailukieltosopimukset	2–5 vuotta
Aineettomat oikeudet	3–7 vuotta
Muut	3–7 vuotta

Taloudelliset käyttöajat arvioidaan kunkin tilikauden lopussa, ja jos ne poikkeavat merkittävästi aiemmista arvioista, poistoaikoja muutetaan vastaavasti.

1.6 VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alhaisempaan todennäköiseen nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritellään FIFO-menetelmällä (first in, first out). Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot.

Konsernin vaihto-omaisuus koostuu pääsääntöisesti palveluiden tuottamisessa käytettävistä aineista ja tarvikkeista erityisesti sairaalaysiköissä.

1.7 VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan joko rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksia ovat vuokrasopimukset, joissa vuokralle ottavalle yritykselle siirtyvät olennaisilta osin hyödykkeen omistamiselle ominaiset riskit ja edut.

1.7.1 Konserni vuokralle ottajana

Rahoitusleasingsopimuksilla vuokrattu omaisuuserä merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen sopimuksen syntymisajankohdan käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai vuokra-ajan kuluessa riippuen siitä, kumpi näistä on lyhempi. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoituskuluun ja velan lyhennykseen vuokra-aikana siten, että kullakin kaudella jäljellä olevalle velalle muodostuu yhtäläinen korkoprosentti. Vuokra-velvoitteet sisältyvät rahoitusvelkoihin.

Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluiksi tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Konsernin muut vuokrasopimukset liittyvät pääasiassa toimitiloihin.

1.7.2 Konserni vuokralle antajana

Konserni on vuokrannut edelleen yksittäisiä toimitiloja, jotka eivät ole liiketoiminnan käytössä. Kyseiset vuokratuotot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

1.7.3 Myynti- ja takaisinvuokraus

Jos myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen tuloksena syntyy rahoitusleasingsopimus, kirjanpitoarvon ja myyntihinnan välinen erotus kirjataan taseeseen ja tuloutetaan vuokra-ajan kuluessa. Tulouttamaton osuus kirjanpitoarvon ja myyntihinnan välisestä erotuksesta esitetään tase-eränä Muut pitkäaikaiset velat.

Merkittävimmät konsernin rahoitusleasingsopimukset ovat syntyneet toimitilojen myynti- ja takaisinvuokraustransaktioista.

1.8 AINEELLISTEN JA AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN SEKÄ SIIJOITUSTEN ARVON ALENTUMINEN

Mikäli viitteitä arvonalentumisesta ilmenee, arvioidaan kyseisestä hyödykkeestä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: *liikearvo* ja *keskenäiset aineettomat hyödykkeet*.

Arvonalentumisen kirjaamistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla, eli sillä alimmalla yksikkötasolla, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa ja pitkälle riippumattomia muiden vastaavien yksiköiden rahavirroista. Rahavirtaa tuottava yksikkö on konsernin alin sellainen taso, jolla liikearvoa seurataan sisäistä johtamista varten. Sellaiset konsernin yhteiset omaisuuserät, jotka palvelevat useita rahavirtaa tuottavia yksiköitä, eivätkä tuota erillistä rahavirtaa, on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille ja testataan osana kutakin rahavirtaa tuottavaa yksikköä.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuville menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavaan yksikköön, se kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksiköille kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta kirjattu arvonalentumistappio perutaan siinä tapauksessa, että on tapahtunut muutos niissä arvioissa, joita on käytetty määrittäessä omaisuuserän kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä omaisuuserän kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Liikearvon arvonalentumistestaus on esitetty liitetiedossa 13 *Aineettomat hyödykkeet*.

1.9 TYÖSUHDE-ETUUKSET

Eläkejärjestelyt luokitellaan yleisesti etuusperusteisiksi ja maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Konsernissa on käytössä ainoastaan maksupohjaisia eläkejärjestelyjä. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yksiköille. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tulosvaikutteisesti sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Konsernilla ei ole voimassa olevia toimitusjohtajaa, muita johtoryhmän jäseniä tai hallitusta koskevia osakeperusteisia kannustinjärjestelmiä.

1.10 TYÖPANOSOSINKO

Konsernin tytäryhtiöllä Pihlajalinna Terveys Oy:llä on B-osakesarja, johon liittyy käyttörahasto. Käyttörahastoon varoja kertyy B-sarjan osakkeenomistajien työpanoksen perusteella. Työpanos sisältyy tuloslaskelman erään Ulkopuoliset palvelut, ammatinharjoittajapalkkiot. Käyttörahaston osoittama velka sisältyy

taseen lyhytaikaisten velkojen erään Muut velat, joka on esitetty liitetiedossa 18 *Ostovelat ja muut velat* ja liitetiedossa 20 *Rahoitusvarat ja -velat* arvostusryhmittäin. Yhtiön maksama työpanososinko on tuloverotuksessa vähennyskelpoinen erä.

1.11 VARAUKSET JA EHDOLLISET VELAT

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varauksena kirjattava määrä vastaa johdon parasta arviota menoista, joita olemassa olevan veloitteen täyttäminen edellyttää tilinpäätöspäivänä.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konsernilla on järjestelyä koskeva yksityiskohtainen suunnitelma ja sen toimeenpano on aloitettu tai suunnitelman keskeisistä kohdista on tiedotettu niille, joita järjestely koskee. Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun velvoitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt. Ennallistamisvaraus kirjataan, kun konsernilla on sopimukseen perustuva velvoite tai päätös toimitilan saattamisesta sopimuksen tai päätöksen velvoittamaan kuntoon vuokrasopimuksen päättyessä tai liiketoiminnan vaatimusten muuttuessa.

Konserni on kirjannut toimitiloihinsa liittyviä ennallistamisvarauksia ja varauksia tappiollisista sopimuksista liittyen tyhjillään oleviin vuokratiloihin. Varaukset on esitetty liitetiedossa 17 *Varaukset*.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetiedossa 30 *Ehdolliset velat ja varat sekä vastuut*.

1.12 KAUDEN VEROTETTAVAAN TULOON PERUSTUVAT VEROT JA LASKENNALLISET VEROT

Konsernin tuloverot muodostuvat kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien kausien verojen oikaisuista ja laskennallisista veroista. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriiin tai muihin laajan tuloksen eriiin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriiin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla. Näihin veroihin liittyvät viivästyskorot kirjataan rahoituskuluihin. Osuus osakkuusyritysten tuloksista esitetään tuloslaskelmassa laskettuna nettotuloksesta, ja se sisältää siten verovaikutuksen.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata liikearvon alkuperäisestä kirjaamisesta tai, jos se johtuu omaisuuserän tai velan alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä on liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteutumisaikanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon.

Konsernissa merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyö-

dykkeiden poistoista, maksamattomasta työpanososingosta, liiketoimintojen hankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin perustuvista oikaisuista, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja toimitilojen jälleenhankintavarauksesta.

Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päättymispäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, jotka on siihen mennessä käytännössä hyväksytyt.

Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennallista verosaamista ei kuitenkaan kirjata, jos se johtuu omaisuuserän tai velan alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteutumisaikanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon. Laskennallisen verosaamisen kirjaimisedellytykset arvioidaan tältä osin aina jokaisen raportointikauden päättymispäivänä.

Konserni vähentää laskennalliset verosaamiset ja -velat toisistaan siinä tapauksessa, että ne liittyvät samaan veronsaajaan ja samaan verovelvolliseen.

1.13 LIIKEVAIHTO JA TULOUTUSPERIAATTEET

Konsernin liikevaihtona esitetään terveydenhuollon- ja sosiaalipalveluiden ja -palvelukokonaisuuksien myyntiin liittyvät maksetut käypään arvoon arvostettuina ja oikaistuina mahdollisilla alennuksilla ja muilla oikaisuilla. Konsernin tarjoamia terveydenhuollon palveluita ovat työterveyspalvelut, palvelut lääkäri-, sairaalatoiminnoissa, diagnostiikkapalvelut, kuntoutuspalvelut ja suunterveydenhoidon palvelut. Konsernin tarjoamia sosiaalipalveluita ovat ikäihmisten, vammais-, mielenterveys- ja päihderyhmien palvelut sekä vastaanottokeskustoiminta. Merkittävä osa konsernin liikevaihdosta muodostuu sosiaali- ja terveydenhuollon ulkoistuksista, jotka sisältävät myös julkisen erikoissairaanhoidon kustannusvastuun.

Sote-ulkoistussopimukset perustuvat pääsääntöisesti kiinteään vuosihintaan, joka tuloutetaan ajan kuluessa. Konsernin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kokonaisulkoistussopimusten vuosittainen tuloutus voi tarkentua viiveellä. Sopimusten todelliset kustannusten toteumat, jotka saattavat vaikuttaa myös tuloutukseen, eivät aina ole konsernin tiedossa raportointitietokellä.

Tuotot yksittäisistä palveluista kirjataan hoitokäyntikohtaisesti palvelun käytön mukaan.

Konserni kirjaa työsuhteisten terveydenhuollon ammattilaisten, sopimusperusteisten ammatinharjoittajien ja Pihlajalinna Terveys Oy:n B-sarjan osakkaidensa palkkiot liikevaihtoon bruttoperusteisesti eli kokonaisasiakaslaskutuksen perusteella. Pihlajalinna-konsernilla on johdon harkinnan mukaan ensisijainen vastuu palveluiden tuottamisesta asiakkaalle, jolloin se katsoo, että se toimii sopimussuhteessa päämiehenä altistuessaan palveluiden myyntiin liittyville merkittäville riskeille ja eduille. Sopimusperusteisten ammatinharjoittajien palkkiot ja Pihlajalinna Terveys Oy:n B-sarjan osakkaiden työpanos esitetään molemmat tuloslaskelman erässä Ulkopuoliset palvelut, ammatinharjoittajapalkkiot.

1.14 RAHOITUSVARAT JA -VELAT

1.14.1 Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: *lainat ja muut saamiset* sekä *myytävissä olevat rahoitusvarat*. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahoitusvaroihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa tai alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokittele myytävissä oleviksi. Konsernilla tähän erään kuuluvat myyntisaamiset ja lainasaamiset. Lainasaamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumistappioilla ja ne sisältyvät taseessa lyhyt- ja pitkäaikaisiin varoihin erääntymisensä perusteella.

Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokitellaan noteeratut ja noteeraamattomat osakkeet. Ne arvostetaan käypään arvoon, tai milloin käypä arvo ei ole määritettävissä luotettavasti, hankintamenuon mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettynä.

1.14.2 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista erittäin likvideistä sijoituksista, jotka on helposti vaihdettavissa etukäteen tiedossa olevaan määrään käteisvaroja ja joiden arvonmuutoksen riski on vähäinen. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien. Käytössä oleva luotollinen tili sisältyy lyhytaikaisiin rahoitusvelkoihin.

1.14.3 Rahoitusvarojen arvon aleneminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvat erän arvon alenemisestä. Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumisesta olevaa objektiivista näyttöä ovat velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet ja maksujen laiminlyönti tai olennainen viivästyminen. Lainojen arvonalentuminen kirjataan tuloslaskelman rahoituskuluihin ja muiden saamisten arvonalentumiset muihin liiketoiminnan kuluihin kaudella, jonka aikana arvonalentuminen on todettu.

1.14.4 Rahoitusvelat

Konserni luokittelee lainat rahoituslaitoksilta, käytössä olevat luotolliset tilit, rahoitusleasingvelat, ostovelat ja muut velat *muuhin rahoitusvelkoihin*. Muut rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Transaktiomenot sisällytetään alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Lainasitoumukseen liittyvät järjestelypalkkiot käsitellään transaktiomenoina.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusveloiksi konserni luokittelee ehdolliset vastikkeet eli yritysjärjestelyissä syntyneet mahdolliset lisäkauppahinnat. Ehdollisista vastikkeista aiheutuville veloille ei makseta korkoa. Mahdollinen ehdollinen vastike eli lisäkauppahinta on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja se on luokiteltu velaksi. Velaksi luo-

kiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tarkastelujakson päätyttyä tulosvaikutteisesti.

Rahoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta siirtää velan maksua vähintään 12 kuukauden päähän raportointikauden päättymispäivästä.

Lisätietoja rahoitusvaroista ja -veloista on esitetty liitetiedossa 20 *Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin*.

1.15 OMA PÄÄOMA

Konserni luokittelee liikkeelle laskemansa instrumentit niiden luonteen perustella joko omaksi pääomaksi tai rahoitusvelaksi. Oman pääoman ehtoinen instrumentti on mikä tahansa sopimus, joka osoittaa oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Menot, jotka liittyvät omien oman pääoman ehtoisten instrumenttien liikkeellelaskuun tai hankintaan, esitetään oman pääoman vähennyseränä.

1.16 KÄYTTÖKATE

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardi ei määrittele käyttökatteen käsitettä. Konserni on määrittänyt sen seuraavasti: käyttökate on nettosumma, joka muodostuu, kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään materiaalien ja palveluiden ostokulut varaston muutoksella oikaistuna, vähennetään työsuhte-etuuksista aiheutuvat kulut sekä liiketoiminnan muut kulut.

1.17 LIIKEVOITTO

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardi ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määrittellyt sen seuraavasti: liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu, kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään materiaali- ja palvelukulut, vähennetään työsuhte-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoiminnan muut kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikevoiton alapuolella.

1.18 OSAKEKOHTAINEN TULOS

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen omistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olleiden osakkeiden keskimääräisellä painotetulla lukumäärällä.

1.19 OSINKO

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamasta osingosta ei tilinpäätöksessä ole tehty kirjausta, vaan osingot otetaan huomioon vasta yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

1.20 KÄYTTÖKATE, LIIKEVOITTO JA RAPORTOINTIKAUSIEN VÄLISEEN VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT

Määrältään merkittävät tavanomaiseen liiketoimintaan kuulumattomat, harvoin toistuvat liiketapahtumat tai rahavirtaan vaikuttamattomat arvostuserät käsitellään raportointikausien väli-

seen vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä. Pihlajalinna määritelmän mukaan tällaisia erinä ovat esimerkiksi

- rakennejärjestelyt ja konsernin uudelleenrahoitus
- omaisuuden arvonalentumiset ja/tai tytäryhtiön aiemman omistuksen uudelleen arvostamiset
- liiketoimintojen ja toimipisteiden lopettamiskulut tai liiketoiminnan myynnistä aiheutuvat myyntivoitot ja -tappiot
- toiminnan uudelleenjärjestelyistä ja hankittujen liiketoimintojen integroimisesta aiheutuvat kulut
- työsuhteiden päättämiseen liittyvät kulut
- sakot ja sakonluonteiset korvaukset

Lisätietoja raportointikausien vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä täsmäyslaskelmineen on annettu liitetiedossa 7 *Oikaistu käyttökatte ja liikevoitto -tunnusluvut*.

Pihlajalinna ei oikaise vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä

- yrityshankintoihin liittyviä varainsiirtoveroja ja asiantuntijakuluja sekä
- hankintamenojen allokointeihin liittyviä aineettomien hyödykkeiden poistoja (PPA-poistot).

2 JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Konsernissa seurataan arvioiden ja oletusten toteutumista sekä näiden taustalla olevien tekijöiden muutoksia säännöllisesti yhdessä liiketoimintayksiköiden kanssa käyttämällä useita, sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Mahdolliset arvioiden ja oletusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai oletusta korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Merkitykseltään oleellimmat arviot ja oletukset ovat seuraavat:

2.1 LIIKETOIMINTOJEN YHDISTÄMISESSÄ HANKITTUJEN HYÖDYKKEIDEN JA EHDOLLISEN VASTIKKEEN KÄYVÄN ARVON MÄÄRITTÄMINEN

Merkittävässä liiketoimintojen yhdistämisissä konserni on käyttänyt ulkopuolista neuvonantajaa arvioitaessa aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden käypiä arvoja. Aineellisten hyödykkeiden osalta on tehty vertailuja vastaavien hyödykkeiden markkinahintoihin ja arvioitu hankittujen hyödykkeiden iästä, kulumisesta ja muista vastaavista tekijöistä aiheutuva arvon vähentyminen. Aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen perustuu arvioihin hyödykkeisiin liittyvistä rahavirroista. Lisätietoa liiketoimintojen yhdistämisessä hankittujen aineettomien hyödykkeiden arvostamisesta on esitetty liitetiedossa 26 *Hankitut liiketoiminnot*.

Osana hankinnan kohteesta luovutettua vastiketta on kirjattu hankinta-ajankohdan käypä arvo ehdollisesta vastikkeesta. Ehdollinen vastike luokitellaan rahoitusvelaksi ja se arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Hankinta-ajankohdesta maksimissaan yhden vuoden pituisen tarkastelujakson

päätyttyä ehdollisen vastikkeen käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti.

Ehdollisen vastikkeen käyvän arvon määrittämisessä keskeiset muuttujat ovat arvio tulevasta käyttökatteesta sekä käytetty diskonttauskorko. Tilinpäätöksessä 31.12.2017 ehdolliset kauppahinnat ovat yhteensä 5 418 (2 381) tuhatta euroa.

2.2 LIIKEARVON ARVONALENTUMISTESTAUS

Konsernissa testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta liikearvo sekä arvioidaan viitteitä arvonalentumisesta edellä laatimisperiaatteissa esitetyn mukaisesti. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä oleva rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä. Lisätietoja kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyydestä käytettyjen oletusten muutoksille on annettu liitetietojen kohdassa 13 *Aineettomat hyödykkeet*.

2.3 RAHOITUSVAROJEN ARVON ALENTUMINEN

Konsernissa muiden saamisten arvonalentumisesta olevaa objektiivista näyttöä ovat velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet ja maksujen laiminlyönti tai olennainen viivästyminen. Konsernilla on myyntisaamisissaan yhteensä 2,5 (1,2) miljoonaa euroa olennaisesti viivästyneitä maksuja merkittävältä asiakkaaltaan. Kyseessä on yksityisoikeudellinen sopimuskiista. Pihlajalinnan johdon arvion mukaan tilaajataholla ei ole perusteita maksujen pidättämiselle ja johto arvio edelleen, että asiakas tulee suorittamaan saatavat täysimääräisesti.

Tulevien IFRS-standardien vaikutukset

Konserni ei ole vielä soveltanut seuraavia, IASB:n jo julkistamia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

- **IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista** (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi korvaa nykyiset IAS 18- ja IAS 11-standardit ja niihin liittyvät tulkinnot. IFRS 15 sisältää viisivaiheisen ohjeistuksen myyntituotosten kirjaamisesta: mihin määrään ja milloin myyntituotot kirjataan. Myynnin kirjaaminen voi tapahtua ajan kuluessa tai tiettyä ajankohtana, ja keskeisenä kriteerinä on määräysvalan siirtyminen. Standardi lisää myös esitettävien liitetietojen määrää.

Pihlajalinna käynnisti tuloutusta koskevan yksityiskohtaisen sopimuskohtaisen IFRS 15 käyttöönottoprojektin syksyllä 2016 kartoittaen segmenteittäin myytävät ja tarjottavat palvelut. Pihlajalinna kartoitti käyttöönottoprojektinsa aikana merkittävät asiakassopimukset, jotka kattoivat n. 65 % konsernin liikevaihdosta. Pihlajalinnan selvityksen mukaan konsernin tilikauden 2017 liikevaihdosta noin 66 % tuloutettiin ajan kuluessa ja 34 % tiettyä ajankohtana.

Pihlajalinna on tunnistanut seuraavat pääasialliset suoritevelvoitteet segmenteittäin:

Perusterveyden- ja sosiaalihuollon palvelut (P & S)

Sosiaali- ja terveydenhuollon ulkoistukset

- asiakassopimuksissa erikseen kuvatut kunnan asukkaiden lakisääteiset sosiaali- ja terveyspalvelut
- ulkokuntalaisten yksittäiset sosiaali- ja terveyspalvelukäynnit

Asumispalvelut (sisältäen turvapaikanhakijoiden vastaanotto-keskukset)

- asiakassopimuksissa erikseen kuvatut lakisääteiset sosiaali- ja terveyspalvelut
- vastaanottokeskusten kapasiteetit kunakin sopimuksen kattamana vuorokautena
- tehostetun palveluasumisen palvelut kunakin sopimuksen kattamana vuorokautena
- yksittäiset erikseen veloitettavat lisäpalvelut tai terveyskeskuskäynnit

Lääkärikeskukset ja erikoissairaanhoito (L & E)

Lääkärikeskukset ja Suunterveydenhoito

- terveydenhoitopalvelujen yksittäiset asiakaskäynnit

Leikkaustoiminta ja julkinen erikoissairaanhoito

- asiakassopimuksissa erikseen kuvatut kunnan asukkaiden lakisääteiset sosiaali- ja terveyspalvelut
- ulkokuntalaisten yksittäiset sosiaali- ja terveyspalvelukäynnit
- muut yksittäiset käynnit (esimerkiksi vakuutusyhtiöiden kautta)

Työterveyshuolto

- työterveyshuollon yksittäiset asiakaskäynnit (esim. työterveyshoitajan ja -lääkärin vastaanotot, laboratoriotutkimukset)
- ennakoivat ja terveyttä edistävät erikseen sovitut palvelut (esim. työterveystarkastukset, työpaikkakohtaiset työterveyspalvelut)
- muut asiakkaan kanssa sovitut lisäpalvelut (esim. ensiapukurssit)

Transaktiohintaa muodostuu pääasiassa hinnaston mukaisista yksittäisistä käynneistä tai asiakassopimukseen perustuvista vuosi-, vuorokausi- tai tuntihinnoista. Useimmiten hinta kohdistuu yksittäiseen suoritevelvoitteeseen. Joissakin tapauksissa hinta sisältää muuttuvan vastikkeen (esim. alennus, sakko) elementin, joka kohdistetaan joko yhdelle tai useammalle suoritevelvoitteelle. Suoritevelvoitteet täytetään pääasiassa joko ajan kuluessa (esim. ulkoistukset, asumispalvelut) tai tiettyä hetkenä (esim. työterveyspalvelut, yksittäiset asiakaskäynnit, lisäpalvelut).

Sosiaali- ja terveydenhuollon ulkoistusten suoritevelvoite on asiakassopimuksessa kuvattu lakisääteinen kunnan asukkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutoiminta. Ulkoistukset perustuvat pääsääntöisesti kiinteään vuosihintaan ja tuloutetaan ajan kuluessa.

Pihlajalinna ottaa IFRS 15:n käyttöön 1.1.2018 alkavalta tilikaudelta. *Standardin käyttöönotolla ei tule olemaan vaikutusta konsernin omaan pääomaan eikä Pihlajalinnan tilikaudella 2017 soveltamiin tuloutuskäytäntöihin.* Standardi lisää esitettävien liitetietojen määrää. Pihlajalinna tulee esittämään konsernin liikevaihdon jakauman asiakasryhmittäin ja harkitsee liikevaihdon esittämistä tulevan rakenneuudistuksen mukaisesti myös mahdollisesti toiminta-alueittain.

Konsernin yritysasiakkaiden ryhmä koostuu Pihlajalinnan työterveyshuollon asiakkaista, vakuutusyhtiöasiakkaista ja muista yritysasiakkaista lukuun ottamatta julkisen sektorin työterveysasiakkaita (kunnat, kuntayhtymät, seurakunnat, julkishallinto, sairaanhoitopiirit).

Konsernin yksityisasiakkaat ovat yksityishenkilöitä ja yksityisesti vakuutettuja asiakkaita.

Konsernin julkisen sektorin asiakasryhmään kuuluvat julkisen sektorin organisaatiot Suomessa, kuten kunnat, kuntayhtymät, sairaanhoitopiirit ja julkishallinto hankkiessaan sosiaali- ja terveydenhuollon ulkoistuspalveluita, asumispalveluita, työterveyshuollon palveluita ja työvoimapalveluita.

Konsernin liikevaihdon jakauma asiakasryhmittäin tilikaudella 2017:

Miljoonaa euroa	2017	
Yritysasiakkaat	63,0	14,9 %
Yksityisasiakkaat	68,0	16,0 %
Julkisen sektorin asiakkaat	293,1	69,1 %
Liikevaihto yhteensä	424,0	

- **IFRS 9 Rahoitusinstrumentit** ja siihen tehdyt muutokset (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin mukaan rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon, paitsi tiettyjen ehtojen täytyessä jaksotettuun hankintameroon. Arvostamistapoja on myös yksinkertaistettu. Uusi standardi tuo muutoksia suojauslaskentaan ja arvonalentumisten arviointiin uuden mallin, jonka mukaisesti odotettujen luottotappioiden kirjaaminen tapahtuu jo sopimuksen alussa. Konserni ei sovelle suojauslaskentaa eikä rahoitusinstrumenttien luokittelun ja arvonalentumismallin muutoksilla odoteta olevan olennaista vaikutusta Pihlajalinnan tilinpäätökseen.
- **IFRS 16 Vuokrasopimukset** (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. Vuokralle ottajan kaikki vuokrasopimukset tullaan kirjaamaan käyttöoikeusomaisuuserinä taseeseen pois lukien lyhytaikaiset alle 12 kk sopimukset ja arvoltaan vähäiset (enintään USD 5 000) sopimukset. Katsauskauden lopussa konsernin muiden vuokrasopimusten määrä oli 50,1 miljoonaa euroa. Konsernin muissa vuokrasopimuksissa esitetyt toimitilavuokravastuut tulee standardin

mukaisesti kirjata taseeseen käyttöoikeusomaisuuseräksi ja vuokrasopimusvelaksi. Vastuina käsiteltävien sopimusten ja IFRS 16 mukaisten vuokrasopimusten käsitteet poikkeavat kuitenkin toisistaan, mistä johtuen taseeseen kirjattavien sopimusten määrä voi poiketa muiden vastuiden määrästä. Muutoksella tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia Pihlajalinnan tilinpäätökseen. Muutos vaikuttaa myös taseeseen perustuviin tunnuslukuihin kuten velkaantumistaseseen. Vuokralle antajien soveltamaan IAS 17:n mukaiseen kirjanpitokäsittelyyn ei tule merkittäviä muutoksia.

Muilla tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevilla uusilla tai muutetuilla standardeilla sekä tulkinnoilla ei odoteta olevan vaikutusta Pihlajalinnan tilinpäätökseen.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT, IFRS

1. TOIMINTASEGMENTIT

Pihlajalinna-konsernilla on kaksi toimintasegmenttiä, jotka ovat konsernin strategisia liiketoimintayksiköitä. Strategiset liiketoimintayksiköt tuottavat erilaisia palveluita ja niitä johdetaan erillisinä yksiköinä. Konsernin esittämä segmentti-informaatio perustuu johdon sisäiseen raportointiin, jonka laatimisperiaatteet ovat IFRS-standardien mukaiset.

Konsernin segmentit ovat Lääkärikeskukset ja erikoissairaanhoito (L & E) ja Perusterveyden- ja sosiaalihuollon palvelut (P & S).

L & E Lääkärikeskukset ja erikoissairaanhoito -segmenttiin kuuluvat yleis- ja erikoislääkäreiden vastaanottopalvelut, diagnostiikkapalvelut, työterveydenhoito, hammashoito, kirurgiset palvelut sekä kuntoutuspalvelut.

P & S Perusterveyden- ja sosiaalihuollon palvelut -segmenttiin kuuluvat hoivapalvelut, perusterveyden- ja sosiaalihuollon ulkoistukset, terveysasemaulkoistukset, vastaanottokeskustointi sekä työvoimapalvelut.

Konsernissa segmenttien tulokellisuuden arviointi sekä segmenteille kohdennettavia resursseja koskevat päätökset perustuvat segmenttien liikevoittoon. Tämä on johdon käsityksen mukaan soveltuvin mittari arvioitaessa segmenttien tulokellisuutta. Konsernissa edellä mainituista arvioinneista ja resurssointipäätöksistä vastaa ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä konsernin johtoryhmä.

Segmentin varat ja velat ovat sellaisia eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Kohdistamattomat erät sisältävät emoyhtiön kulut, rahoitustuotot ja -kulut sekä tuloverot. Investoinnit koostuvat useammalla kuin yhdellä tilikaudella käytettävien aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä. Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan.

TOIMINTASEGMENTIT

1 000 €	31.12.2017		
	L & E	P & S	Yhteensä
Tulos			
Ulkoiset tuotot yhteensä	231 326	192 592	423 918
Tuotot myynnistä toiselle segmentille	2 727	5 000	7 728
Segmentin liikevaihto	234 054	197 593	431 646
Poistot	-10 037	-3 670	-13 706
Toimintasegmentin käyttökate	13 663	21 559	35 222
Toimintasegmentin käyttökate, %	5,8	10,9	8,2
Toimintasegmentin liikevoitto	3 626	17 889	21 515
Toimintasegmentin liikevoitto, %	1,6	9,1	5,0
Varat			
Toimintasegmentin varat	152 382	61 343	213 725
Bruttoinvestoinnit	23 618	3 642	27 260
Velat			
Toimintasegmentin velat	32 507	29 387	61 894

1 000 €	31.12.2016		
	L & E	P & S	Yhteensä
Tulos			
Ulkoiset tuotot yhteensä	213 339	185 499	398 838
Tuotot myynnistä toiselle segmentille	2 267	4 278	6 544
Segmentin liikevaihto	215 606	189 776	405 382
Poistot	-10 249	-2 041	-12 289
Toimintasegmentin käyttökate	16 419	12 909	29 328
Toimintasegmentin käyttökate, %	7,6	6,8	7,2
Toimintasegmentin liikevoitto	6 170	10 868	17 038
Toimintasegmentin liikevoitto, %	2,9	5,7	4,2
Varat			
Toimintasegmentin varat	138 199	49 539	187 738
Bruttoinvestoinnit	22 030	5 023	27 053
Velat			
Toimintasegmentin velat	28 471	27 141	55 612

TÄSMÄYTYSLASKELMAT

1 000 €	2017	2016
Tuotot		
Toimintasegmenttien tuotot	431 646	405 382
Segmenteille kohdistamattomat erät	65	426
Segmenttien välisten tuottojen eliminointi	-7 728	-6 716
Konsernin tuotot yhteensä	423 984	399 092
Liikevoitto		
Toimintasegmenttien liikevoitto	21 515	17 038
Segmenteille kohdistamattomat erät	-2 385	-1 891
Konsernin liikevoitto	19 130	15 147
Varat		
Toimintasegmenttien varat	213 725	187 738
Segmenttien väliset eliminoinnit	-6 199	-5 855
Segmenteille kohdistamattomat erät	46 054	35 859
Konsernin varat yhteensä	253 581	217 742

Segmenttien varoihin ei ole sisällytetty pitkäaikaisia saamisia, laskennallisia verosaamisia, kauden verotettavaan tuloon perustuvia verosaamisia eikä rahavaroja.

Velat

Toimintasegmenttien velat	61 894	55 612
Segmenttien väliset eliminoinnit	-6 200	-5 855
Segmenteille kohdistamattomat erät	92 030	66 975
Konsernin velat yhteensä	147 725	116 732

Segmenttien velkoihin eivät sisälly rahoitusvelat, laskennalliset verovelat eivätkä kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat.

1 000 €	2017		
	Toiminta-segmentit yhteensä	Kohdistamat-tomat	Konserni yhteensä
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-1 681	-1 681
Bruttoinvestoinnit	27 260	3 102	30 362
Poistot	-13 706	-476	-14 182

1 000 €	2016		
	Toiminta-segmentit yhteensä	Kohdistamat-tomat	Konserni yhteensä
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-1 418	-1 418
Bruttoinvestoinnit	27 053	307	27 360
Poistot	-12 289	-470	-12 759

Bruttoinvestointeihin on sisällytetty lisäykset aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin. Rahoitusleasingsopimuksia ei sisällytetä bruttoinvestointeihin.

Tiedot tärkeimmistä asiakkaista

Konsernin tuotot kolmelta suurimmalta kunta-asiakkaalta olivat yhteensä noin 209,4 (180,2) milj. euroa, mikä vastaa 49 (45) % konsernin liikevaihdosta.

SEGMENTTIEN KEHITYS TILIKAUDELLE

Lääkärikeskukset ja erikoissairaanhoido (L & E)

L & E -segmentin liikevaihto tilikaudella oli 234,1 (215,6) miljoonaa euroa, kasvua 18,4 miljoonaa euroa eli 8,6 prosenttia. Liikevaihto kasvoi yritysjärjestelyiden johdosta 12,7 miljoonaa euroa eli 5,9 prosenttia. Liikevaihdon orgaaninen kasvu oli 5,7 miljoonaa euroa eli 2,7 prosenttia. Liikevaihtoa kasvattivat Työterveyshuolto, Lääkärikeskukset ja julkinen erikoissairaanhoido.

L & E -segmentin tilikauden poistot ja arvonalentumiset olivat 10,0 (10,2) miljoonaa euroa. Hankintamenojen allokointeihin liittyvät aineettomien hyödykkeiden poistot olivat 3,3 (3,3) miljoonaa euroa. Muut poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 6,8 (7,0) miljoonaa euroa.

L & E -segmentin liikevoitto tilikaudella oli 3,6 (6,2) miljoonaa euroa. Panostukset digitalisaatioon, brändiuidistukseen ja markkinointiin, uusien toimipisteiden aloituskustannukset sekä suunterveyden- ja leikkaustoiminnan yksiköiden sulkemiskustannukset heikensivät segmentin kannattavuutta. Lääkärikeskukset-palvelualueen kannattavuus heikkeni edellisestä tilikaudesta.

Perusterveyden- ja sosiaalihuollon palvelut (P & S)

P & S -segmentin liikevaihto tilikaudella oli 197,6 (189,8) miljoonaa euroa, kasvua 7,8 miljoonaa euroa eli 4,1 prosenttia. Liikevaihdon orgaaninen kasvu oli 5,8 miljoonaa euroa eli 3,1 prosenttia, ja se johtui lähinnä Soinin palvelutuotannon aloittamisesta 1.1.2017. Liikevaihto kasvoi yritysjärjestelyiden johdosta 2,0 miljoonaa euroa eli 1,0 prosenttia.

P & S -segmentin tilikauden poistot ja arvonalentumiset olivat 3,7 (2,0) miljoonaa euroa. Hankintamenojen allokointeihin liittyvät aineettomien hyödykkeiden poistot olivat 0,5 (0,2) miljoonaa euroa. Muut poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 3,1 (1,8) miljoonaa euroa.

P & S -segmentin liikevoitto tilikaudella oli 17,9 (10,9) miljoonaa euroa. Kannattavuutta paransivat Sosiaali- ja terveydenhuollon ulkoistukset sekä työvoimapaalvelut.

2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1 000 €	2017	2016
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	295	239
Vuokratuotot	223	463
Julkiset avustukset	805	686
Vakuutuskorvaukset	291	52
Aiemman omistuksen arvostus käypään arvoon	296	
Muut tuottoerät	340	70
Yhteensä	2 251	1 511

Laadintaperiaatteet: 1.3 Julkiset avustukset, 1.7.2 Konserni vuokralle antajana

3. MATERIAALIT JA PALVELUT

1 000 €	2017	2016
Materiaalit ja tarveaineet	-13 798	-14 061
Varaston muutos	14	-208
Ulkopuoliset palvelut, ammatinharjoittajapalkkiot	-59 300	-54 250
Ulkopuoliset palvelut, muut	-102 454	-99 469
Yhteensä	-175 538	-167 988

Laadintaperiaatteet: 1.10 Työpanososinko

4. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

1 000 €	2017	2016
Palkat ja palkkiot	-143 304	-134 474
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-25 665	-24 591
Muut henkilösivukulut	-6 443	-8 106
Yhteensä	-175 412	-167 171
Henkilöstö keskimäärin kokoaikaisiksi muunnettuna	3 879	3 526
Henkilöstö kauden lopussa	4 753	4 407

Tiedot lähipiirin luettavan johdon työsuhde-etuuksista ja lainoista esitetään liitetiedossa 31 Lähipiiritapahtumat.

Laadintaperiaatteet: 1.9 Työsuhde-etuudet

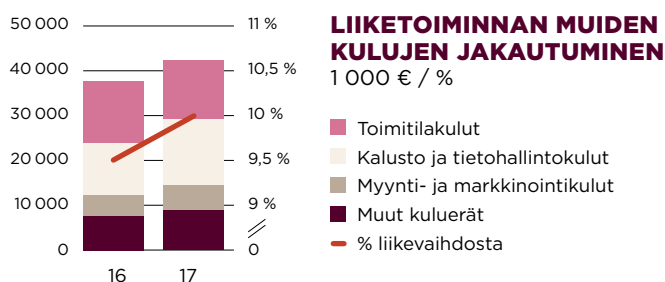
5. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

1 000 €	2017	2016
Poistot hyödykeryhmittäin		
Aineettomat hyödykkeet		
Tavaramerkit	-776	-771
Aktivoituiden kehittämismenot	-314	-263
Muut aineettomat hyödykkeet	-4 131	-3 514
	-5 221	-4 548
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	-4 479	-3 992
Koneet ja kalusto	-4 479	-4 218
Muut aineelliset hyödykkeet	-4	-1
	-8 962	-8 211
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-14 182	-12 759

Laadintaperiaatteet: 1.4 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet, 1.5.2 Tutkimus- ja kehittämismenot, 1.5.3 Tavaramerkit ja muut aineettomat hyödykkeet

6. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

1 000 €	2017	2016
Toimitilakulut	-12 960	-13 803
Kalusto ja tietohallintokulut	-14 718	-11 528
Myynti- ja markkinointikulut	-5 624	-4 831
Muut kuluerät	-8 986	-7 580
Yhteensä	-42 288	-37 743
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastus, BDO ja PWC	-68	-127
Tilintarkastus, KPMG Oy Ab	-193	-142
Veroneuvonta		
Muut palvelut, KPMG Oy Ab	-19	-26
Yhteensä	-279	-294

7. OIKAISTU KÄYTTÖKATE JA OIKAISTU LIIKEVOITTO -TUNNUSLUVUT

Oikaistun käyttökatteen ja oikaistun liikevoiton täsmäyslaskelmat ja perustelut niiden esittämiselle ovat seuraavat:

Käyttökate kertoo, kuinka paljon yrityksen liikevaihdosta jää katetta, kun siitä vähennetään yrityksen toimintakulut. Käyttökate riittävyttä arvioitaessa tulee ottaa huomioon yrityksen rahoituskulujen, poistovaatimusten ja voitonjakotavoitteen suuruus. Oikaistu käyttökate antaa merkittävää lisätietoa kannattavuudesta, koska siitä on eliminoitu eriä, jotka eivät välttämättä kerro yhtiön operatiivisen liiketoiminnan tuloksenteokkyvystä. Oikaistu käyttökate parantaa vertailukelpoisuutta eri kausien välillä ja on usein analyttikoiden, sijoittajien ja muiden tahojen käyttämä.

Liikevoitto kertoo, kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäänyt jäljelle ennen rahoituseriä ja veroja. Liikevoitollaan yrityksen tulee kattaa mm. rahoituskulut, verot ja voitonjako. Oikaistu liikevoitto antaa merkittävää lisätietoa kannattavuudesta, koska siitä on eliminoitu eriä, jotka eivät välttämättä kerro yhtiön operatiivisen liiketoiminnan tuloksenteokkyvystä. Oikaistu liikevoitto parantaa vertailukelpoisuutta eri kausien välillä ja on usein analyttikoiden, sijoittajien ja muiden tahojen käyttämä.

Konsernin johtoryhmä ja liiketoimintajohto seuraavat ja ennustavat kuukausittain oikaistua käyttökate ja oikaistua liikevoittoa.

1 000 €	2017	2016
Käyttökate (EBITDA)	33 312	27 906
Oikaisut käyttökatteeseen		
Suunterveydenhoidon toimipisteiden sulkeminen	309	
Leikkaustoiminnan toimipisteen sulkeminen	138	
Tytäryhtiön aiempi omistus käypään arvoon	-296	
Sovintosopimus liittyen konsernin toimitilakuluihin	220	
Hoivapalveluiden integroimisesta aiheutuneet kulut		127
Työsuhde-etuuksiin liittyvät kulut	377	
Leikkaustoiminnan aikaisemmalla tilikaudella päättyneen tuotantosopimuksen hyvite		885
Oikaisut käyttökatteeseen yhteensä	749	1 011
Oikaistu käyttökate (EBITDA)	34 061	28 917
Poistot ja arvonalentumiset	-14 182	-12 759
Oikaisut poistoihin ja arvonalentumisiin		
Suunterveydenhoidon toimipisteiden sulkeminen	102	396
Leikkaustoiminnan toimipisteen sulkeminen, Tampere		73
Oikaisut poistoihin ja arvonalentumisiin yhteensä	102	469
Oikaisut liikevoittoon yhteensä	852	1 480
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	19 981	16 627
Liikevoitto (EBIT)	19 130	15 147
Rahoitustuotot	181	116
Rahoituskulut	-1 862	-1 534
Tuloverot	-3 381	-2 954
Tilikauden voitto	14 068	10 775
Oikaisuerät on esitetty tuloslaskelman riveillä seuraavasti:		
Liikevaihto		885
Liiketoiminnan muut tuotot	-296	
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	377	127
Liiketoiminnan muut kulut, toimitilavuokrat	668	
Käyttökate oikaisuerät yhteensä	749	1 011
Poistot ja arvonalentumiset	102	469
Liikevoiton oikaisuerät yhteensä	852	1 480

Laadintaperiaatteet: 1.16 Käyttökate, 1.17 Liikevoitto, 1.20 Käyttökate, liikevoitto ja raportointikausien väliseen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

8. RAHOITUSTUOTOT

1 000 €	2017	2016
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	3	14
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	47	94
Muut rahoitustuotot	131	8
Yhteensä	181	116

9. RAHOITUSKULUT

1 000 €	2017	2016
Korkokulut jaksotettuun hankintameno- arvostettavista rahoitusveloista	-1 452	-1 061
Muut rahoituskulut	-410	-473
Yhteensä	-1 862	-1 534

Laadintaperiaatteet: 1.14.4 Rahoitusvelat

10. TULOVEROT

1 000 €	2017	2016
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-4 188	-2 465
Edellisten tilikausien verot	-50	-19
Laskennalliset verot:		
Syntyneet ja purkautuneet väliaikaiset verot	857	-471
Yhteensä	-3 381	-2 954

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin 20 %:n verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma:

1 000 €	2017	2016
Tulos ennen veroja	17 449	13 729
Verot laskettuna Suomen verokannalla	-3 490	-2 746
Verovapaat tuotot	1	3
Vähennyskelvottomat menot	-88	-379
Kirjaamattomat laskennalliset verosäämismiset verotappioista	-1	-51
Aiemmin kirjaamattomien verotappioiden käyttö	29	106
Osuus osakkuusyrityksen tuloksesta	63	41
Muut erät	155	91
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-50	-19
Verot tuloslaskelmassa	-3 381	-2 954

Laadintaperiaatteet: 1.12 Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot ja laskennalliset verot

11. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva osakekohtainen tilikauden tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Emoyhtiöllä ei ole laimentavia instrumentteja.

	2017	2016
Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos, euroa	9 515 009,52	8 048 302,15
Ulkona olevat osakkeet, painotettu keskiarvo	20 613 146	20 613 146
Osakekohtainen tulos (EPS), euroa per osake	0,46	0,39

Laadintaperiaatteet: 1.18 Osakekohtainen tulos

12. AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

1 000 €	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	88	43 039	26 260	146	61	69 595
Lisäykset		12 982	3 803	13	6 039	22 837
Liiketoimintojen yhdistäminen		1 632	1 222	3		2 857
Siirrot erien välillä		262	275		-273	264
Vähennykset		-249	-2 180			-2 430
Hankintameno 31.12.2017	88	57 666	29 380	161	5 827	93 124
Kertyneet poistot 1.1.2017		-10 076	-14 020	-1	0	-24 098
Poistot		-4 479	-4 479	-4		-8 962
Siirrot erien välillä		-189	-75			-264
Vähennykset		167	1 950			2 117
Kertyneet poistot 31.12.2017		-14 577	-16 624	-5	0	-31 206
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	88	32 963	12 241	145	61	45 498
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	88	43 089	12 757	156	5 827	61 917

1 000 €

	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	88	41 032	21 080	143	315	62 657
Lisäykset		927	3 359		72	4 357
Liiketoimintojen yhdistäminen		321	1 005	3		1 329
Siirrot erien välillä		946	1 477		-325	2 098
Vähennykset		-186	-661			-847
Hankintameno 31.12.2016	88	43 039	26 260	146	61	69 595
Kertyneet poistot 1.1.2016		-5 329	-8 719	0		-14 049
Poistot		-3 992	-4 218	-1		-8 211
Liiketoimintojen yhdistäminen		-940	-1 433			-2 373
Vähennykset		186	350			536
Kertyneet poistot 31.12.2016		-10 076	-14 020	-1	0	-24 098
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	88	35 702	12 361	143	315	35 333
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	88	32 963	12 241	145	61	45 496

RAHOITUSLEASINGSOPIMUKSET

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

1 000 €

	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Yhteensä
31.12.2017			
Hankintamenot	39 309	1 393	40 702
Kertyneet poistot	-7 923	-1 151	-9 074
Kirjanpitoarvo	31 386	242	31 629
31.12.2016			
Hankintamenot	26 836	1 452	28 288
Kertyneet poistot	-4 786	-729	-5 515
Kirjanpitoarvo	22 050	723	22 773

Konserni teki vuonna 2013 Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:n sairaalakiinteistöä koskevan 15 vuoden myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen, joka täytti rahoitusleasingsopimuksen kriteerit. Vuonna 2015 konserni myi viisi hoivakiinteistöään ja vuokrasi ne takaisin 15 vuodeksi. Niin ikään Koskiklinikan vuokrausopimus on tulkittu 12 vuoden myynti- ja takaisinvuokraussopimukseksi ja täyttää rahoitusleasingsopimuksen kriteerit. Vuoden 2017 lisäykset koostuvat kolmen hoivakodin vuokrausopimuksista, jotka tulkittiin rahoitusleasingsopimuksiksi.

Tilikaudella 2016 konsernin kolmen varsinaissuomalaisen hoivakodin toimitilavuokrausopimukset esitettiin muina vuokrausopimuksina. Konsernin velkaantuneisuutta tilikaudella nostaa kyseisten vuokrausopimusten korvaaminen uusilla 15 vuoden vuokrausopimuksilla, jotka tulkitaan rahoitusleasingsopimuksiksi.

Aineellisten hyödykkeiden hankintameno lisäykseen sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla vuokrattuja hyödykkeitä 12 473 tuhatta euroa (393 tuhatta euroa vuonna 2016).

Laadintaperiaatteet: 1.14 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet, 1.7.1 Konserni vuokralle ottajana

13. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1 000 €

	Liikearvo	Tavaramerkit	Kehittämismenot	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	92 270	7 762	2 659	17 859	122	120 673
Lisäykset			1 154	745	1 080	2 979
Liiketoimintojen yhdistäminen	11 622			2 527		14 149
Siirrot erien välillä				1 083	-1 083	0
Vähennykset						0
Hankintameno 31.12.2017	103 893	7 762	3 813	22 214	119	137 802
Kertyneet poistot 1.1.2017		-2 374	-503	-9 208	0	-12 085
Poistot		-776	-314	-4 131		-5 221
Kertyneet poistot 31.12.2017		-3 150	-817	-13 339	0	-17 305
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	92 270	5 389	2 156	8 650	122	108 588
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	103 893	4 613	2 997	8 876	119	120 496

1 000 €

	Liikearvo	Tavaramerkit	Kehittämismenot	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	76 056	7 153	1 613	12 391	1 506	98 719
Lisäykset				936	342	1 278
Liiketoimintojen yhdistäminen	16 214	610		3 579		20 403
Siirrot erien välillä			1 046	953	-1 726	273
Vähennykset						
Hankintameno 31.12.2016	92 270	7 762	2 659	17 859	122	120 673
Kertyneet poistot 1.1.2016		-1 603	-240	-5 694	0	-7 536
Poistot		-771	-263	-3 514		-4 548
Kertyneet poistot 31.12.2016		-2 374	-503	-9 208		-12 085
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	76 056	5 550	1 373	6 696	1 506	91 182
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	92 270	5 389	2 156	8 651	122	108 589

Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät lisenssejä, atk-ohjelmistoja sekä liiketoimintojen yhdistämisissä hankittuja asiakassopimuksia ja niihin liittyviä asiakassuhteita, kilpailukieltosopimuksia ja sertifikaatteja.

Konsernin poistamatta olevat aktivoituneet kehittämismenot liittyvät seuraaviin neljään hankkeeseen: Pihlajalinna-mobiili-sovellus ja omien verkkosivujen kehitys tavoitteena tekoäly-avusteisten digipalveluiden tarjoaminen kaikkien asiakkaiden saataville, Mänttä-Vilppulan sote-toiminnan haltuunotto ja toimintamallien kehittäminen vuonna 2013, Parkanon sote-yhteistoiminta-alueelle kehitetty erikoissairaanhoidon läheteohjauksen ja -koordinaation toimintamalli vuonna 2015 ja vuonna 2012 aloitettu Tekesin tuella rahoitettu kolmivuotinen SYKKI-projekti, jonka tarkoituksena oli luoda vaikuttava ja kustannustehokas julkisten sote-palveluiden malli.

Laadintaperiaatteet: 1.5 Aineettomat hyödykkeet

LIIKEARVOJEN KOHDISTAMINEN

Arvon alentumistestausta varten liikearvo on kohdistettu toimintasegmenteille Lääkärikeskukset ja erikoissairaanhoido (L & E) sekä Perusterveyden- ja sosiaalihuollon palvelut (P & S). Konserni on määrittänyt rahavirtaa tuottaviksi yksiköiksi (CGU) toimintasegmentit.

Liikearvon kirjanpitoarvot jakaantuivat seuraavasti toimintasegmenteille:

1 000 €	2017	2016
Lääkärikeskukset ja erikoissairaanhoido (L & E)	83 357	73 993
Perusterveyden- ja sosiaalihuollon palvelut (P & S)	18 960	18 278
Testattu liikearvo 30.11.2017	102 317	92 270
Alustavan hankintamenon uudelleenarviointi tarkastelujaksolla	995	
Määräsvallan saavuttaminen Dexra lapsettomuuskliniikka Oy:stä	581	
Taseen mukainen liikearvo tilikauden lopussa	103 893	

ARVONALENTUMISTESTAUS

Liikearvon arvonalentumistestauksen ajankohta tilikaudella oli marraskuun loppu. Edellisellä tilikaudella testaus on suoritettu tilikauden lopun 2016 tilanteesta hallitusaikataulujen johdosta.

Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu käyttöarvolaskelmiin. Rahavirtaennusteet pohjautuvat hallituksen hyväksymään tilikauden 2018 budjettiin ja rahavirta-arviot vuosille 2019–2022 perustuvat segmenttien johdon näkemyksiin liiketoiminnan kasvusta ja kannattavuudesta. Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset rahavirrat on kapitalisoitu tasaista 2 %:n kasvutekijää käyttämällä.

Käyttöarvon laskennassa käytetyt keskeiset oletukset ovat:

Budjetoitu ja ennustettu liikevoitto perustuvat toteutuneeseen keskimääräiseen liikevoittoon ja segmentin johdon käsitykseen volyymien kehityksestä. Mahdollinen kilpailun kiristyminen toimialalla on otettu huomioon tehtäessä arvioita liiketoiminnan volyymeista ja kannattavuudesta. Testaus on tilikaudella suoritettu liiketoiminnan jatkuvuuden periaatetta noudattaen.

Diskonttaus korko on määritetty keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen (WACC, weighted average cost of capital) avulla, joka kuvaa oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ottaen huomioon omaisuuseriin liittyvät erityiset riskit. Diskonttaus korko on määritetty ennen veroja. Käytetty diskonttokorko Lääkärikeskukset- ja erikoissairaanhoidon -segmentillä oli 8,63 % (8,37 %) ja Perusterveyden- ja sosiaalihuollon palvelut segmentin osalta 8,63 % (8,39 %).

Päätearvon laskennassa käytetty kasvuprosentti 2 % vastaa toimialan pitkän aikavälin toteutunutta kasvua.

Terminaalikauden osuus ennakoitujen rahavirtojen määrästä:

	2017	2016
Lääkärikeskukset ja erikoissairaanhoidon (L & E)	81 %	78 %
Perusterveyden- ja sosiaalihuollon palvelut (P & S)	76 %	76 %

ARVONALENTUMISTESTAUKSEN HERKKYYSANALYYSIT

Arvonalentumistestausten perusteella ei ole tarvetta arvonalentumiskirjauksiin. Kerrytettävissä oleva rahamäärä ylitti kirjanpitoarvon molemmissa segmenteissä (CGU).

Kukin seuraavista muutoksista muiden tekijöiden pysyessä ennallaan johtaisi siihen, että segmentin varojen kirjanpitoarvo olisi segmentin kerrytettävissä olevan rahamäärän suurin:

	2017	2016
Lääkärikeskukset ja erikoissairaanhoidon (L & E)		
- volyymin lasku	15,3 %	26,5 %
- liikevoitto %:n heikentyminen	1,3 % -yksikköä	2,3 % -yksikköä
- diskonttokoron nouseminen	2,5 % -yksikköä	4,4 % -yksikköä
Perusterveyden- ja sosiaalihuollon palvelut (P & S)		
- volyymin lasku	61,8 %	69,5 %
- liikevoitto %:n heikentyminen	5,4 % -yksikköä	4,8 % -yksikköä
- diskonttokoron nouseminen	30,5 % -yksikköä	45,0 % -yksikköä

Laadintaperiaatteet: 2.2 Arvonalentumistestaus

14. MUUT PITKÄAIKAISET SAAMISET

1 000 €	2017	2016
Lainasaamiset osakkuusyryksiltä		1 495
Maksetut vuokravakuudet	1 568	1 247
Siirtosaamiset		63
Yhteensä	1 568	2 805

15. MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

1 000 €	2017	2016
Myyntisaamiset	17 509	15 968
Myyntisaamiset osakkuusyryksiltä		11
Siirtosaamiset	5 291	6 945
Saamiset osakkuusyryksiltä		51
Korkosaamiset osakkuusyryksiltä		3 168
Muut saamiset	1 158	3 168
Yhteensä	23 959	26 143

Myyntisaamisten ja muiden saamisten kirjanpitoarvo vastaa niihin liittyvän luottoriskin enimmäismäärää tilinpäätöshetkellä.

Konserni on kirjannut tilikaudella myyntisaamisista arvonalentumistappiota 148 (337) tuhatta euroa.

Konsernilla on myyntisaamisissaan yhteensä 2,5 (1,2) miljoonaa euroa olennaisesti viivästyneitä maksuja merkittävältä asiakkaaltaan. Kyseessä on yksityisoikeudellinen sopimuskiista. Pihlajalinnan johdon arvion mukaan tilaajataholla ei ole perusteita maksujen pidättämiselle ja johto arvio edelleen, että asiakas tulee suorittamaan saatavat täysimääräisesti.

MYYNTISAAMISTEN IKÄJAKAUMA

1 000 €

	2017	Arvon- alentumis- tappiot	2017 netto	2016	Arvon- alentumis- tappiot	2016 netto
Erääntyneet	11 787		11 787	11 377		11 377
Alle 30 päivää	1 129		1 129	1 622		1 622
30–60 päivää	1 062		1 062	680		680
61–90 päivää	253		253	412		412
Yli 90 päivää	3 525	-247	3 278	2 213	-325	1 888
Yhteensä	17 757	-247	17 509	16 304	-325	15 979

1 000 €

	2017	2016
Luottotappiovaraus 1.1.	325	187
Kirjatut luottotappiot	148	337
Luottotappiovarauksen käyttö	-226	-337
Luottotappiovarauksen lisäys		138
Luottotappiovaraus 31.12.	247	325

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLEELLISET ERÄT:

1 000 €

	2017	2016
Myynti- ja tulojaksotukset	742	1 161
Henkilöstökulut	1 241	3 542
Kuluennakot	2 698	1 922
Muut	610	320
Yhteensä	5 291	6 945

Saamisten tasearvot vastaavat olennaisilta osin niiden käypää arvoa.

Laadintaperiaatteet: 1.14.3 Rahoitusvarojen arvon alentuminen

16. RAHAVARAT

1 000 €

	2017	2016
Käteinen raha ja pankkitilit	37 074	27 537
Yhteensä	37 074	27 537

Laadintaperiaatteet: 1.14.2 Rahavarat

17. VARAUKSET

1 000 €	Toimitilan ennallista- misvaraus	Tappiolliset sopimukset	Yhteensä
01/01/2016			
Varausten lisäykset	899		899
Varausten käyttö	-52		-52
31/12/2016	847		847
Varausten lisäykset	330	396	726
Käyttämättömien varausten peruutukset	-744		-744
31/12/2017	433	396	829

Toimitilojen ennallistamisvarausten perusteena ovat johdon arviot toimitilojen ennallistamiskustannuksista. Varaukset odotetaan käytettävän vuoden 2018 aikana.

Tappiolliset sopimukset sisältävät vuokrat tyhjiillään olevista vuokratiloista. Varaukset realisoituvat vuoteen 2024 mennessä.

Laadintaperiaatteet: 1.11 Varaukset ja ehdolliset velat

18. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

1 000 €	2017	2016
Ostovelat	12 573	8 020
Siirtovelat	38 800	36 658
Ennakkomaksut	366	342
Muut velat	10 084	10 013
Yhteensä	61 822	55 033
Siirtovelkoihin sisältyvät oleelliset erät:		
Palkat ja sosiaalimaksut	27 426	25 549
Lääkäripalkkiovelka	5 356	5 664
Myyntin jaksotus	1 505	43
Ostolaskujen jaksotus	3 919	4 944
Rahoituserät	8	71
Muut siirtovelat	587	387
Yhteensä	38 800	36 658

19. LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2017 aikana:

1 000 €

	1.1.2017	Kirjattu tuloslaskel- maan	Ostetut tytär- yritykset	31.12.2017
Laskennalliset verosaamiset				
Vahvistetut tappiot	93	109	281	483
Velka B-sarjan osakkeenomistajille	1 031	184		1 215
Myynti ja takaisinvuokrausjärjestelyiden myyntivoiton tuloutus	373	-30		343
Muut erät	93	67	23	184
Laskennalliset verosaamiset taseessa	1 589	331	304	2 224
Laskennalliset verovelat				
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	877	347		1 224
Toimitilan jälleenhankintavaraukset	917	-103		814
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvostus käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisessä	3 704	-762	436	3 378
Muut erät	51	-8		43
Laskennalliset verovelat taseessa	5 548	-526	436	5 457

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2016 aikana:

1 000 €

	1.1.2016	Kirjattu tuloslaskel- maan	Ostetut tytäryritykset	31.12.2016
Laskennalliset verosaamiset				
Vahvistetut tappiot	984	-891		93
Velka B-sarjan osakkeenomistajille	875	156		1 031
Myynti ja takaisinvuokrausjärjestelyiden myyntivoiton tuloutus	403	-30		373
Muut erät	255	-162		93
Laskennalliset verosaamiset taseessa	2 519	-927		1 589
Laskennalliset verovelat				
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	614	262		877
Toimitilan jälleenhankintavaraukset	938	-21		917
käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisessä	3 576	-689	817	3 704
Muut erät	59	-8		51
Laskennalliset verovelat taseessa	5 185	-456	817	5 548

Konsernilla oli 2415 (437) tuhatta euroa tappioita, joista on kirjattu laskennallista verosaamista 483 (87) tuhatta euroa. Laskennallisten verosaamisten kirjaaminen taseeseen on perusteltua, koska konsernille kertyy todennäköisesti ennen kyseisten tappioiden vanhenemista verotettavaa tuloa, jota vastaan tappiot pystytään hyödyntämään. Konsernissa on 254 (317) tuhatta euroa tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Kyseiset tappiot vanhenevat vuosina 2025–2026.

Konsernissa on 556 (254) tuhatta euroa tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Tämä tappio vanhenee vuonna 2025–2026.

Toimitilan jälleenhankintavaraukset on käytettävä vuoden 2018 aikana. Mikäli varausta ei ole käytetty 31.12.2018 mennessä, tulee se tulouttaa kirjapidossa. Tällöin verotettavaan tuloon lisätään 40 % varauksen määrästä.

Laadintaperiaatteet: 1.12 Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot ja laskennalliset verot

20. RAHOITUSVARAT JA -VELAT ARVOSTUSRYHMITTÄIN

1 000 €

31.12.2017	Liite	Käyvän arvon hierarkia	Lainat ja muut saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvelat	Myytävikissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot yhteensä	Käyvät arvot yhteensä
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Muut osakkeet ja osuudet			2		101		101	101
Vuokravakuustalletukset	14	2	1 568				1 568	1 568
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset	15	2	17 509				17 509	17 509
Muut saamiset	15	2	1 158				1 158	1 158
Rahavarat	16	2	37 074				37 074	37 074
Yhteensä			57 310		101		57 412	57 412
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Lainat rahoituslaitoksilta	22	2				34 555	34 555	34 555
Rahoitusleasingvelat	22	2				29 551	29 551	29 551
Muut velat	22	2				752	752	752
Ehdollinen vastike	26	3		1 478			1 478	1 478
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Lainat rahoituslaitoksilta	22	2				2 209	2 209	2 209
Luotollinen shekkitili	22	2				1 178	1 178	1 178
Rahoitusleasingvelat	22	2				2 993	2 993	2 993
Ehdollinen vastike	26	3		3 940			3 940	3 940
Ostovelat ja muut velat	18	2				18 648	18 648	18 648
Yhteensä				5 418		89 887	95 305	95 305

1 000 €

31.12.2016	Liite	Käyvän arvon hierarkia	Lainat ja muut saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvelat	Myytävikissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot yhteensä	Käyvät arvot yhteensä
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Muut osakkeet ja osuudet			2		46		46	46
Vuokravakuustalletukset	14	2	1 247				1 247	1 247
Lainasaamiset osakkuusyrityksiltä	14	2	1 495				1 495	1 495
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset	15	2	15 968				15 968	15 968
Myyntisaamiset osakkuusyrityksiltä	15	2	11				11	11
Muut saamiset	15	2	3 168				3 168	3 168
Rahavarat	16	2	27 537				27 537	27 537
Yhteensä			49 426		46		49 472	49 472
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Lainat rahoituslaitoksilta	22	2				24 877	24 877	24 877
Rahoitusleasingvelat	22	2				20 739	20 739	20 739
Muut velat	22	2				833	833	833
Ehdollinen vastike	26	3		1 887			1 887	1 887
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Lainat rahoituslaitoksilta	22	2				350	350	350
Luotollinen shekkitili	22	2				343	343	343
Rahoitusleasingvelat	22	2				2 520	2 520	2 520
Ehdollinen vastike	26	3		494			494	494
Ostovelat ja muut velat	18	2				13 176	13 176	13 176
Yhteensä				2 381		62 838	65 219	65 219

Konsernin soveltamat käyvän arvon määrittämisperiaatteet

Yhtiön johto on käyttänyt harkintaansa ja arvioinut saamiensa ennusteiden ja viimeisimmän kehityksen perusteella, että lainasaamisten osakkuusyrityksiltä alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa.

Lainat ja muut saamiset -erään sisältyvien rahoitusvarojen ja rahavarojen tasearvo vastaa olennaisilta osin käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole merkittävä saamisten maturiteetti huomioon ottaen.

Lisätietoja lyhytaikaisista saamisista esitetään liitetiedossa 15 Myyntisaamiset ja muut saamiset.

Rahoitusleasingvelkojen käyvät arvot perustuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Lainojen rahoituslaitoksilta käyvät arvot vastaavat olennaisilta osin niiden kirjanpitoarvoa, koska lainat ovat vaihtuvakorkoisia ja konsernin riskipremio ei ole olennaisesti muuttunut.

Muiden rahoitusvelkojen tasearvo vastaa olennaisilta osin niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole mer-

kittävä velkojen maturiteetti huomioon ottaen. Ehdollisista vastikkeista aiheutuville veloille ei makseta korkoa. Ehdollisista vastikkeista esitetään lisätietoja liitetiedossa 26 Hankitut liike-toiminnot.

Käyvän arvon hierarkiatasot

Taso 1: Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisille varoille tai veloille noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla.

Taso 2: Rahoitusinstrumenteilla ei käydä kauppaa aktiivisilla ja likvideillä markkinoilla. Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot ovat määritettävissä noteerattuihin markkinakursseihin ja -hintoihin perustuen sekä johdetun arvonmäärityksen avulla.

Taso 3: Rahoitusinstrumentin arvostus ei perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon eivätkä muutkaan instrumentin käypään arvoon vaikuttavat tekijät ole saatavilla tai todennettävissä.

Laadintaperiaatteet: 1.71 Konserni vuokralle ottajana, 1.14.1 Rahoitusvarat, 1.14.4 Rahoitusvelat

21. OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Osakkeiden lukumäärän täsmäytyslaskelma

1 000 €

	Osakkeiden lukumäärä kpl	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Yhteensä
31.12.2016	20 613 146	80	87 946	88 026
31.12.2017	20 613 146	80	87 946	88 026

Pihlajalinnalla on yksi osakesarja ja kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Yhtiön osakkeella ei ole nimellisarvoa. Kaikki osakkeet tuottavat yhtäläisen oikeuden osinkoon ja muuhun yhtiön varojenjakaon.

Osakkeet ovat arvo-osuusjärjestelmässä.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin kuin sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Jakokelpoiset varat

Emoyhtiön jakokelpoiset varat ovat 179 727 679,30 euroa, josta tilikauden voitto on 22 210 058,70 euroa.

Osingot

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 0,16 euroa osakkeelta.

Laadintaperiaatteet: 1.15 Oma pääoma

22. KOROLLISET RAHOITUSVELAT

1 000 €	2017	2016
Pitkäaikaiset korolliset velat		
Pankkilainat	34 555	24 877
Muut velat	752	833
Rahoitusleasingvelat	29 551	20 739
Yhteensä	64 858	46 449

1 000 €	2017	2016
Lyhytaikaiset korolliset velat		
Pankkilainat	2 209	350
Luotolliset shekkitilit	1 178	343
Muut velat	0	0
Rahoitusleasingvelat	2 993	2 520
Yhteensä	6 381	3 213
Korolliset rahoitusvelat yhteensä	71 239	49 662

Konsernilla on tilinpäätöshetkellä nostettavissa olevia sitovia lyhytaikaisia luottolimiittejä yhteensä 34,8 (45,2) milj. euroa. Konsernin valmiusluottosopimuksesta nostetut lainaerät ovat tosiasiallisesti pitkäaikaisia, vaikka nostettujen lainaerien maturiteetti on 1, 3 tai 6 kuukautta.

RAHOITUSLEASINGVELAT

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat:

1 000 €	2017	2016
Rahoitusleasingvelkojen bruttomäärä - vähimmäisvuokrat erääntymisajoit-tain		
Yhden vuoden kuluessa	3 993	3 249
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	14 552	11 275
Yli viiden vuoden kuluttua	20 325	13 124
Yhteensä	38 870	27 648
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	-6 326	-4 389
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo	32 544	23 259

Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo erääntyy seuraavasti

1 000 €	2017	2016
Yhden vuoden kuluessa	3 933	3 201
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	13 306	10 276
Yli viiden vuoden kuluttua	15 305	9 782
Yhteensä	32 544	23 259

Rahoitusleasingvelat koostuvat Kiinteistöjen ja koneiden ja lait-teiden vuokrasopimuksista. Kiinteistöjen vuokrasopimukset on pääsääntöisesti sidottu elinkustannusindeksiin.

23. KOROLLISTEN VELKOJEN EI-RAHAVIRTAVAIKUTTEISET MUUTOKSET

1 000 €

	2016	Rahavirrat	Hankitut liike-toiminnot	Uudet osamak-sut ja rahoitus-leasingit	Efektiivinen korko	2017
Pitkäaikaiset korolliset velat	25 710	7 343	1 635	578	42	35 308
Lyhytaikaiset korolliset velat	693	722	1 700	272		3 388
Rahoitusleasingvelat	23 259	-3 189		12 473		32 544
Kokonaisvelat rahoitustoiminnasta	49 662	4 876	3 335	13 323	42	71 239

24. PÄÄOMAN HALLINTA

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on varmistaa liiketoi-minnan normaali toimintaedellytykset, mahdollistaa konsernin strategian mukaiset investoinnit ja kasvattaa omistaja-arvoa pit-källä aikavälillä. Pääomarakenteeseen vaikutetaan pääasiassa osingonjaon ja osakeantien kautta

Keskeisimmät pääoman hallintaa koskevat tunnusluvut ovat omavaraisuusaste ja nettovelan suhde oikaistuun käyttökattee-seen.

1 000 €	2017	2016
Oma pääoma yhteensä	105 856	101 010
Taseen loppusumma - saadut ennako	253 215	217 401
Omavaraisuusaste	41,8 %	46,5 %
Korolliset rahoitusvelat	71 239	49 662
Rahavarat	-37 074	-27 537
Korollinen nettovelka	34 165	22 125
Käyttökate	33 312	27 906
Oikaisuerät*	749	1 011
Oikaistu käyttökate	34 061	28 918
Nettovelan suhde oikaistuun käyttö-katteeseen	1,0	0,8

* Määrältään merkittävät liiketapahtumat, jotka ovat tavanomai-seen liiketoimintaan kuulumattomia, harvoin toistuvia tai raha-virtaan vaikuttamattomia arvostuseriä, käsitellään raportointi-kausien väliseen vertailukelpoisuuteen vaikuttavina oikaisuerinä. Pihlajalinnan määritelmän mukaan tällaisia eriä ovat esimerkiksi rakennejärjestelyt ja konsernin uudelleenrahoitus, omaisuuden arvonalentumiset ja tytäryhtiöiden aikaisemman omistuksen uudelleen arvostamiset, liiketoimintojen ja toimipisteiden lopet-tamiskulut tai liiketoiminnan myynnistä aiheutuvat myyntivoi-tot ja -tappiot, toiminnan uudelleenjärjestelyistä ja hankittujen

liiketoimintojen integroimisesta aiheutuvat kulut, työsuhteiden päättämiseen liittyvät kulut ja sakot sekä sakonluonteiset kor-vaukset.

Lisätietoja tunnusluvusta oikaistu käyttökate liitetiedossa 7 Oikaistu käyttökate ja oikaistu liikevoitto -tunnusluvut.

25. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konsernin pääasialliset rahoitusriskit ovat korko- ja maksuval-miusriskit sekä luotto- ja vastapuoliriski. Konserni toimii pää-asiassa Suomen alueella eikä näin altistu toimintoissaan merkit-täville valuuttakurssiriskeille. Konsernin riskienhallinnan yleiset periaatteet ovat hallituksen hyväksymät ja rahoitusriskien tun-nistamisesta ja käytännön riskienhallinnasta vastaa konsernin talous- ja rahoitusjohtaja yhdessä liiketoimintajohdon kanssa. Konsernin riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa riittävä maksuvalmius ja minimoida rahoituskustannukset sekä tuottaa johdolle säännöllisesti informaatiota konsernin rahoitukselli-sesta tilanteesta ja riskeistä.

Konsernin talous- ja rahoitustoiminto seuraa aktiivisesti kon-sernin taloudellisten kovenanttien toteuma-arvoja sekä ennakoii rahoituksellista liikkumavaraa suhteessa kovenanttien maksimi-arvoihin osana konsernin liiketoiminnan suunnittelua.

Korkoriski

Konsernin tulot sekä operatiiviset rahavirrat ovat pääosin riip-pumattomia markkinakorkojen vaihtelusta. Konserni altistuu korkoriskille lähinnä konsernin ulkoisen lainasalkun kautta. Ris-kienhallinnan periaatteiden mukaisesti hallitus päättää konser-nin luottokannan korkosuojausten kattavuudesta. Konsernilla ei

tilinpäätöshetkellä ole voimassaolevia korkosuojauksia. Tilinpäätöspäivänä 50 (50) prosenttia korollisista veloista on kiinteäkorkoista. Konsernin korollisten velkojen keskimääräinen vuosikorko tilikaudella oli noin 2,19 (2,10) prosenttia. Rahoitussalkun duraatio eli korkosidonaisuusaika oli 3,1 (3,0) vuotta.

Alla olevassa taulukossa on esitetty konsernin korkopositio tilikauden lopussa.

1 000 €	2017	2016
Kiinteäkorkoiset rahoitusvelat	35 509	25 088
Vaihtuvakorkoiset rahoitusvelat	35 845	24 731
Vaihtuvakorkoinen positio yhteensä	35 845	24 731

Alla olevassa taulukossa on esitetty vaikutukset konsernin voittoon ennen veroja, mikäli markkinakorot nousisivat tai laskisivat ja muut tekijät säilyisivät muuttumattomina. Herkkyyshanalyysi perustuu raportointikauden päättymispäivän korkopositioon.

	2017	2017	2016	2016
Muutos	0,5 % -yksikköä korkeampi	0,5 % -yksikköä matalampi	0,5 % -yksikköä korkeampi	0,5 % -yksikköä matalampi
Vaikutus voittoon ennen veroja	-179	0	-124	0

Koska konsernilla ei ole merkittäviä korollisia varoja, konsernin tuotot ja operatiiviset kassavirrat eivät olennaisesti altistu markkinakorkojen vaihtelulle.

Maksuvalmiusriski

Konsernissa seurataan liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää analysoimalla myynnin rahavirtaennusteita, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi ja erääntyvien lainojen takaisinmaksuun.

Konsernin rahoituslimitit sisältävät viisivuotisen 60 miljoonan euron valmiusluottosopimuksen ja 10 miljoonan euron tililiimitisopimukset. Valmiusluottosopimus siltää vain yhden taloudellisen kovenantin, nettovelat / oikaistu käyttökate.

Konsernin rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan riittävien luottolimiittien, lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman ja riittävän pitkien laina-aikojen avulla sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita rahoitusmuotoja. Konsernilla oli tilinpäätöshetkellä rahoitusvaroja 37,1 (27,5) miljoonaa euroa, jonka lisäksi konsernilla oli tilinpäätöstilanteessa käytettävissään 34,8 (45,2) miljoonaa euroa käyttämättömiä luottolimiittejä.

Konsernin omavaraisuusaste oli tilikauden päättyessä 42,0 (46,5) prosenttia. Konsernissa ei vakavaraisuuteen ja kannattavaan liiketoimintaan pohjautuen ole tunnistettu merkittävää riskiä lisärahoituksen saatavuuteen liittyen.

Seuraava taulukko kuvaa sopimuksiin perustuvaa maturiteettianalyysiä. Luvut ovat diskonttaamattomia ja sisältävät sekä koronmaksut että pääoman takaisinmaksut.

RAHOITUSVELKOJEN TAKAISINMAKSUAIKATAULU

1 000 €	Tasearvo 31.12.2017	alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-3 vuotta	3-4 vuotta	yli 4 vuotta
Lainat rahoituslaitoksilta	36 764	-36 399	-410	-176	-40	-40
Rahoitusleasingvelat	32 544	-3 993	-3 901	-3 807	-3 710	-23 459
Muut korolliset velat	752	-20	-93	-57	-57	-916
Ehdollinen vastike	5 418	-3 946	-1 122	-357		
Shekkiluottolimiitti	1 178	-1 209				
Ostovelat	12 573	-12 573				
Muut velat, B-sarja	6 075	-6 075				
Yhteensä	95 305	-64 216	-5 526	-4 396	-3 806	-24 416

1 000 €	Tasearvo 31.12.2016	alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-3 vuotta	3-4 vuotta	yli 4 vuotta
Lainat rahoituslaitoksilta	25 227	-24 954	-281	-131	-27	-99
Rahoitusleasingvelat	23 259	-3 249	-3 225	-3 154	-3 081	-14 939
Muut korolliset velat	833	-20	-93	-57	-57	-1 041
Ehdollinen vastike	2 381	-508	-1 035	-529	-453	
Shekkiluottolimiitti	343	-361				
Ostovelat	8 020	-8 020				
Muut velat, B-sarja	5 156	-5 156				
Yhteensä	65 219	-42 268	-4 634	-3 869	-3 618	-16 079

Lainakovenantit

Konsernin tärkeimmät lainakovenantit raportoidaan rahoittajille vuosineljänneksittäin. Jos konserni rikkoo lainakovenanttiehtoja, velkoja voi vaatia lainojen nopeutettua takaisinmaksua. Johto tarkkailee ja raportoi hallitukselle lainakovenanttiehtojen täyttymistä säännöllisesti.

Konsernin valmiusluottosopimukseen liittyvä finanssikovenantti perustuu konsernin nettovelan ja pro forma käyttökatteen suhteeseen. Kovenanttiehdon maksimiarvo on 3,75. Lainan marginaali nousee mitä lähempänä maksimiarvoa konsernin kovenanttiehto on. Konserni täytti tilinpäätöstilanteessa kovenanttiehdot tunnusluvun ollessa 1,03 (0,78).

Lainamäärä tilinpäätöksessä 31.12.2017 johon kovenanttiehdot sovelletaan, on 34,0 milj. euroa.

Luottoriski

Konsernin luottoriski koostuu pääasiassa liiketoimintaan liittyvien asiakkasaamisten luottoriskistä. Konsernilla ei ole erityistä asiakkasaamisten luottoriskikeskittymiä, sillä merkittäville kunta- ja julkisyhteisöasiakkailta sekä suurimmilla työterveys- huoltoasiakkailta on tarkistettu ja hyvä luottoluokitus.

Konsernilla on myyntisaamisissaan yhteensä 2,5 (1,2) miljoonaa euroa olennaisesti viivästyneitä maksuja merkittävältä asiakkaaltaan. Kyseessä on yksityisoikeudellinen sopimuskiista, johon on liittynyt tilaajatahon ennakkoratkaisun hakeminen KHO:lta. Pihlajalinnan johdon arvion mukaan tilaajataholla ei ole perusteita maksujen pidättämiselle ja johto arvio edelleen, että asiakas tulee suorittamaan saatavat täysimääräisesti.

Yritys- ja henkilöasiakkaiden maksutiedot tarkistetaan joka käynnin yhteydessä. Perintäprosessissaan konserni käyttää pääsääntöisesti ulkopuolista perintätoimistoa. Konsernilla on yksityisasiakkaille käytössä myös erityinen Joustotili, jonka avulla palveluiden rahoitus on yksityishenkilölle joustavaa ja sisältää asiakkaan luottokelpoisuuden tarkistuksen.

Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 15 Myyntisaamiset ja muut saamiset. Tilikauden tulosvaikutteisten luottotappioiden määrä ei ole ollut merkittävä. Konsernin luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa (ks. liitetieto 20 Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin).

Valuuttariski

Konserni toimii pääasiassa Suomen alueella eikä näin altistu toimintoissaan merkittäville valuuttakurssiriskille. Konsernilla on vähäisiä ulkomaanvaluutan määräisiä hankintoja vuosittain.

Vaiheittaiset hankinnat

Entisestä yhteisyrityksestä Insta Care Oy:stä tuli Pihlajalinnan kokonaan omistama tytäryhtiö 1.6.2017. Samalla yhtiön nimi muutettiin Pihlajalinn Solutions Oy:ksi. Pihlajalinn yhdistelee yhtiön tilinpäätöksessään tytäryhtiönä vaiheittain toteutetun hankinnan mukaisesti. Aiempi omistusosuus kirjattiin käypään arvoon ja syntynyt voitto kirjattiin tulosvaikutteisesti.

Pihlajalinn käytti 31.12.2017 oikeuttaan vaihtaa Dextra Lapsettomuuskliniikka Oy:n liikkeelle laskemasta vaihtovelkakirjalainasta lainan ehtojen mukaisen osuuden yhtiön uusiin osakkeisiin. Pihlajalinn yhdistelee Dextra Lapsettomuuskliniikka Oy:n tytäryhtiönä tilinpäätöksessään vaiheittain toteutuvan hankinnan mukaisesti. Aiempi omistus kirjattiin käypään arvoon ja syntynyt voitto kirjattiin tulosvaikutteisesti. Pihlajalinnan omistusosuus yhtiössä on vaihdon jälkeen noin 51 %.

Aiemman omistuksen käypää arvoon arvostamisesta on kirjattu liiketoiminnan muihin tuottoihin (296 tuhatta euroa) ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (16 tuhatta euroa).

Seuraavat osittain alustavat tiedot yrityshankinnoista on esitetty yhdistettynä, koska hankinnat eivät ole yksittäin tarkasteltavina olennaisia:

1 000 €	2017
Alustava vastike	
Käteinen raha, peruskauppahinta	10 052
Ehdollinen vastike	3 435
Kokonaishankintameno	13 487

Hankittujen varojen ja vastattavaksi otettujen velkojen alustavat arvot hankintahetkellä olivat seuraavat:

1 000 €	Liite	2017
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	12	2 857
Aineettomat hyödykkeet	13	2 527
Laskennallinen verosaaminen		304
Vaihto-omaisuus		196
Myytavissä olevat rahoitusvarat		1
Myyntisaamiset ja muut saamiset		1 424
Rahavarat		1 622
Varat yhteensä		8 932
Laskennallinen verovelka		-436
Korolliset rahoitusvelat		-3 335
Muut velat	23	-3 336
Velat yhteensä		-7 107
Alustava nettovarallisuus		1 826

26 HANKITUT LIIKETOIMINNOT

TILIKAUDEN 2017 HANKINNAT

Pihlajalinn hankki Kuopion alueella toimivan Itä-Suomen Lääkäritalo Oy:n koko osakekannan 2.1.2017. Itä-Suomen Lääkäritalo on tehnyt Lääkärikeskus ITE -nimen alla läheistä yhteistyötä Itä-Suomen Lääkärikeskus Oy:n kanssa, jonka Pihlajalinn osti 1.2.2016.

Pihlajalinn osti 6.7.2017 kuopiolaisen Sataman Röntgen Oy:n ja joensuulaisen Joen Magneetti Oy:n osakekannat.

Pihlajalinn osti 3.8.2017 oululaisen Caritas Lääkärit Oy:n.

Samalla yhtiön nimi muutettiin Pihlajalinn Madetojanpuisto Oy:ksi.

Pihlajalinn osti 4.12.2017 Paraisten Lääkärikeskus Oy:n.

1 000 €	Liite	2017
Liikearvon syntyminen hankinnassa		
Luovutettu vastike		13 487
Aiempi omistus käypään arvoon arvostet- tuna		312
Määräysvallattomien omistajille kuuluva osuus hankinnasta		-355
Hankittujen kohteiden yksilöitävissä oleva nettovarallisuus		-1 826
Alustava liikearvo	13	11 617
Rahana maksettu kauppahinta		10 052
Hankinnan kohteiden rahavarat		-1 622
Alustava rahavirtavaikutus*		8 429

Aineettomina hyödykkeinä erilleen liikearvosta hankinnassa kirjattiin asiakassopimuksia, kilpailukieltosopimuksia ja potilastietokantaa. Aineettomien hyödykkeiden käypä arvo on määritetty yrityskaupoissa vakiintuneen hintatason ja tulevien kassavirtojen diskontattujen arvojen perusteella. Jäljelle jäävä liikearvo muodostuu tuotto-odotuksista, hankittujen yritysten ammattitaitoisesta työvoimasta sekä synergiaeduista.

Hankintoihin liittyvät kulut 350 tuhatta on kirjattu liiketoiminnan muihin kuluihin.

Hankittujen liiketoimintojen liikevaihto ja tulokset hankintahetkestä alkaen, liikevaihto yhteensä 8 786 tuhatta euroa ja liikevoitto yhteensä 438 tuhatta euroa, sisältyvät konsernin laajaan tuloslaskelmaan. Mikäli tilikaudella hankitut liiketoiminnat olisi yhdistelty konsernitiilin päätökseen tilikauden 2017 alusta, olisi konsernin liikevaihto ollut 433 656 tuhatta euroa ja tilikauden liikevoitto 19 700 tuhatta euroa.

Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta

Pihlajalinna kasvatti omistusosuuttaan Mäntänvuoren Terveys Oy:ssä heinäkuun alussa ostamalla sitoumuksensa mukaan 15 prosenttia yhtiön osakekannasta Mänttä-Vilppulan kaupungilta. Konsernin omistusosuus kaupan jälkeen on 66 prosenttia.

Pihlajalinna kasvatti omistusosuuttaan Kolmostien Terveys Oy:ssä joulukuussa ostamalla sitoumuksensa mukaan 10 prosenttia yhtiön osakekannasta Parkanon kaupungilta. Konsernin omistusosuus kaupan jälkeen on 71 prosenttia.

TILIKAUDEN 2016 HANKINNAT

Konserni laajeni tilikaudella 2016 useilla yrityskaupoilla.

Pihlajalinna toteutti 8.2.2016 Itä-Suomen Lääkärikeskus Oy:n (ITE) osakekaupan. Toteutuspäivänä rahana maksettu kauppahinta oli 6, 8 miljoonaa euroa. Heinäkuun alussa maksettiin kauppaan liittynyt lisäkauppahinta 1,5 miljoonaa euroa sekä kaupantekohetken nettokassa 0,4 miljoonaa euroa. Lisäkauppahinta perustui kohteen vuoden 2015 vahvistetun tilin päätöksen mukaiseen tuloskehitykseen, joka oli ennakoitua parempi.

Pihlajalinna vahvisti lääkäriasematoimintaansa Lappeenrannassa ostamalla enemmistön Lääkäriasema DokTori Oy:stä 9.2.2016.

Etelä-Pohjanmaan ja Seinäjoen toimintoja vahvistettiin 7.3.2016 ostamalla enemmistöt Etelä-Pohjanmaan Sydäntutkimuspalvelu Oy:stä, Kompassi Hammaslääkärikeskus Oy:stä ja Kompassi Lääkärikeskus Oy:stä Kauppa toteutettiin 1.4.2016.

Etelä-Pohjanmaan Sydäntutkimuspalvelu Oy:n ja Kompassi Lääkärikeskus Oy:n määräysvallattomien omistajien osuudet lunastettiin 30.12.2016 tehdyllä kaupalla.

Suunterveydenhuollon palvelualueita vahvistettiin pääkaupunkiseudulla toteuttamalla 6.6. 2016 Ala-Malmin Hammaslääkärit Oy:n osakekauppa.

Pihlajalinna hankki 1.11.2016 Jämsän Lääkärikeskus Oy:n osakekannan vahvistaakseen asemaansa ja palveluitaan Keski-Suomen alueella. Lisäksi Pihlajalinna hankki 30.11.2016 MediApu Oy:n koko osakekannan. MediApu on oululainen rekrytointipalvelu, joka rekrytoi lääkäreitä kuntiin suoriin työ- ja palkkasuh-teisiin.

Seuraavat osittain alustavat tiedot yritys Hankinnoista on esitetty yhdistettynä, koska hankinnat eivät ole yksittäin tarkasteltuina olennaisia:

1 000 €	2016
Luovutettu vastike	
Käteinen raha, peruskauppahinta	22 213
Käteinen raha, ehdollinen vastike	1 895
Ehdollinen vastike	2 360
Kokonaishankintameno	26 469

Hankittujen varojen ja vastattavaksi otettujen velkojen arvot hankintahetkellä olivat seuraavat:

1 000 €	Liite	2016
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	12	1 329
Aineettomat hyödykkeet	13	4 189
Vaihto-omaisuus		413
Myytavissä olevat rahoitusvarat		2
Myyntisaamiset ja muut saamiset		3 358
Rahavarat		5 420
Varat yhteensä		14 712
Laskennallinen verovelka		-817
Rahoitusvelat		-1 355
Muut velat		-2 286
Velat yhteensä		-4 457
Nettovarallisuus		10 255

Liikearvon syntyminen hankinnassa

Luovutettu vastike		26 469
Hankitun kohteen yksilöitävissä oleva nettovarallisuus		-10 255
Liikearvo	13	16 214
Rahana maksettu kauppahinta		24 108
Hankinnan kohteiden rahavarat		-5 420
Rahavirtavaikutus*		18 688

Aineettomina hyödykkeinä erilleen liikearvosta hankinnassa kirjattiin asiakassopimuksia, kilpailukieltosopimuksia, tavaramerkki sekä potilastietokantaa. Aineettomien hyödykkeiden käypä arvo on määritetty yrityskaupoissa vakiintuneen hintatason ja tulevien kassavirtojen diskontattujen arvojen perusteella. Jäljelle jäävä liikearvo muodostuu tuotto-odotuksista, hankittujen yritysten ammattitaitoisesta työvoimasta sekä synergiaeduista.

Hankintoihin liittyvät kulut 465 tuhatta on kirjattu liiketoiminnan muihin kuluihin.

Hankittujen liiketoimintojen liikevaihto ja tulokset hankintahetkestä alkaen, liikevaihto yhteensä 15 522 tuhatta euroa ja liikevoitto yhteensä 1 781 tuhatta euroa, sisältyvät konsernin laajaan tuloslaskelmaan. Mikäli tilikaudella hankitut liiketoiminnat olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen tilikauden 2016 alusta, olisi konsernin liikevaihto ollut 402 895 tuhatta euroa ja tilikauden liikevoitto 16 135 tuhatta euroa.

EHOLLINEN VASTIKE

Konserni on sitoutunut maksamaan ehdollisena vastikkeena tilikauden 2017 hankinnoista 2300 tuhatta euroa. Vastikkeen toteutuminen riippuu erilaisista tuloksenteckokykyä kuvaavista mittareista.

Ehdollisten vastikkeiden käypä arvo on määritetty hallituksen hyväksymän tilikauden 2017 budjetin ja johdon laatimien ennusteiden 2018–2019 pohjalta. Arviot perustuvat 3 %:n diskonttauskorkoon.

Ehdollisen vastikkeen käyvän arvon muutos on kirjattu liiketoiminnan muihin kuluihin. Diskonttaamisesta aiheutuva arvostusero on kirjattu tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

1 000 €	2017	2016
Ehdollinen vastike 1.1.	2 381	2 982
Ehdollisen vastikkeen lisäys liiketoimintojen hankinnasta	2 300	2 360
Ehdollisen vastikkeen käyvän arvon nousu tarkastelujakson aikana	1 135	
Ehdollisen vastikkeen realisoitumaton käyvän arvon lasku		-661
Diskonttauksen purkautumisen vaikutus	103	70
Tilikaudella maksettu ehdollinen vastike *	-500	-2 370
Ehdollinen vastike 31.12.	5 418	2 381

Tilikaudella 2016 hankitun Mediapu Oy:n hankinnan käsittelyä on tarkastelujaksojaksolla päivitetty siten, että yksilöitävissä oleviin varoihin lisättiin 1 000 tuhannen euron kilpailukieltosopimus, 200 tuhannen euron laskennallinen verovelka ja ehdollista vastiketta kirjattiin lisää 1 135 tuhatta euroa. Näiden seurauksena liikearvo kasvoi 335 tuhatta euroa.

* Konsernin rahavirtalaskelmassa rivillä tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla on esitetty seuraavat erät nettona:

1 000 €	2017	2016
Tilikauden hankinnat, rahavirtavaikutus	8 429	18 688
Tilikaudella maksettu ehdollinen vastike	500	2 370
Yhteensä	8 929	21 059

Laadintaperiaatteet: 2.1 Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittujen hyödykkeiden ja ehdollisen vastikkeen käyvän arvon määrittäminen

27. TYTÄRYHTIÖT JA OLENNAISET MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUDET

KONSERNIN RAKENNE

Konsernilla on 32 (31) tytäryritystä vuonna 2017. Tytäryrityksistä 24 (26) on 100 % omistettuja ja 7 (5) tytäryritystä on osittain omistettuja.

Luettelo konsernin kaikista tytäryrityksistä on esitetty liitetiedossa 31 "Lähipiiritapahtumat".

Vuonna 2017 konsernilla on 1 (1) yhteisyritys ja 1 (1) yhteinen toiminto.

ERITTELY OLENNAISISTA MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUKSISTA KONSERNISSA

1 000 €		Määräysvallattomien omistajien osuus äänivallasta		Määräysvallattomien omistajien osuus voitosta tai tappiosta		Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta	
Tytäryritys	Pääasiallinen toimipaikka	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Jokilaakson Terveys Oy	Jämsä	49 %	49 %	1 249	265	1 838	1 080
Mäntänvuoren Terveys Oy	Mänttä-Vilppula	34 %	49 %	771	895	1 029	371
Jämsän Terveys Oy	Jämsä	49 %	49 %	426	206	752	326
Kuusiolinna Terveys Oy	Alavus	49 %	49 %	1 977	1 044	2 043	1 046
Kolmostien Terveys Oy	Parkano	29 %	39 %	168	316	288	417
Pihlajalinna Erityisasumispalvelut Oy	Hämeenlinna	30 %		-38		-32	
Dextra Lapsettomuuslinikka Oy	Helsinki	49 %				-355	
				4 553	2 726	5 563	3 240

**TALOUDELLISEN INFORMAATION YHTEENVETO TYTÄRYRITYKSISTÄ,
JOISSA ON OLENNAINEN MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUS**

1 000 €	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2017
	Jokilaakson Terveys Oy		Mäntänvuoren Terveys Oy		Jämsän Terveys Oy		Kuusiolinna Terveys Oy		Kolmostien Terveys Oy		Pihlaja- linna Erityis- asumis- palvelut Oy	Dextra Lapset- tomuus- klinikka Oy
Lyhytaikaiset varat	6 087	4 047	8 154	6 550	8 745	7 336	16 150	13 069	4 217	4 329	151	777
Pitkäaikaiset varat	1 132	1 344	1 248	1 336	421	345	722	400	1 138	1 093	149	1 622
Lyhytaikaiset velat	3 319	3 008	6 318	7 081	7 561	6 979	12 597	11 285	4 343	4 344	256	3 124
Pitkäaikaiset velat											150	
Liikevaihto	26 180	24 302	42 375	40 931	73 587	72 807	91 259	81 014	34 255	33 504		
Liikevoitto	3 146	662	2 840	2 277	1 101	547	5 068	2 705	731	1 034	-157	
Voitto / tappio	2 548	540	2 267	1 827	870	421	4 034	2 131	578	810	-126	
Emoyrityksen omistajien osuus voitosta/tappiosta	1 300	276	1 496	932	444	215	2 058	1 087	411	494	-88	
Määräysvallattomien omistajien osuus voitosta/tappiosta	1 249	265	771	895	426	206	1 977	1 044	168	316	-38	
Liiketoiminnan nettorahavirta	3 088	2 565	3 948	-19	2 117	2 714	4 633	10 501	2 590	605	-234	
Investointien nettorahavirta	-143	-519	-78	-93	-203	-274	-299	-400	-221	-189	-117	
Rahoituksen nettorahavirta, josta määräysvallattomille omistajille maksetut osingot	-1 000	-603	-1 901	647	-1	-2	-2 001	-57	-704	932	351	
	-490	-294	-931	-49			-980		-343			

Laadintaperiaatteet: 1.1.1 Tytäryritykset

28. OSUDET OSAKKUUS- JA YHTEISJÄRJESTELYISSÄ

1 000 €		2017	2016
Osuudet osakkuusyrietyksissä			0
Osuudet yhteisyrietyksissä	Röntgentutka Oy	3 011	2 795
Osuudet yhteisissä toiminnoissa		40	40
Tasearvo yhteensä		3 051	2 835

OSUDET OSAKKUUS- JA YHTEISYRIETYKSISSÄ

Nimi	Pääasiallinen toimipaikka	Toimiala	2017	2016
Dextra Lapsettomuuslinikka Oy	Helsinki	Lääkäriasemat, yksityislääkärit ja vastaavat erikoislääkäripalvelut		49 %
Pihlajalinna Solutions Oy (ent.Insta Care Oy)	Tampere	Ohjelmistojen suunnittelu ja valmistus		50 %
Röntgentutka Oy	Tampere	Kuvantaminen	50 %	50 %

1 000 €	2017	2016	2017	2016	2017	2016
	Röntgentutka Oy		Insta Care Oy		Dextra Lapsettomuuslinikka Oy	
Lyhytaikaiset varat	2 343	1 642		138		1 013
Lyhytaikaisiin varoihin sisältyvät rahavarat	1 850	1 013		74		400
Pitkäaikaiset varat	883	1 173		269		1 669
Lyhytaikaiset velat	677	633		2 35		2 143
Lyhytaikaisiin velkoihin sisältyvät rahoitusvelat	71	71		85		1 700
Pitkäaikaiset velat	280	345		200		1 345
Pitkäaikaisiin velkoihin sisältyvät rahoitusvelat	280	345		200		1 345
Liikevaihto	3 986	3 905		483		3 292
Poistot	-290	-291		-90		-338
Liikevoitto	791	518		-270		195
Voitto / tappio	631	412		-275		97
Korkotuotot	1	0		0		0
Korkokulut	-3	-4		-5		-99
Tuloverokulu tai -tuotto	-157	-101				
Osakkuusyrietyksen nettovarot	2 269	1 837		-28		-806
Konsernin omistusosuus	50 %	50 %		50 %		49 %
Osakkuusyrietyksen tasearvo konsernin taseessa				0		0
Yhteisyrietyksen tasearvo konsernin taseessa	3 011	2 795				

Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta esitetään Osuus osakkuus- ja yhteisyrietysten tuloksesta -erässä, mutta vain siihen määrään asti, kuin konsernin osakesijoituksella oli tasearvoa. Konserni on tilikaudella 2017 hankkinut määräysvallan Pihlajalinna Solutions Oy:stä (ent. Insta Care Oy) sekä Dextra Lapsettomuuslinikka Oy:stä.

OSUDET YHTEISISSÄ TOIMINNOISSA

Konserni omistaa 31 % Kiinteistö Oy Levin Pihlajasta, joka yhdistellään konserniin yhteisenä toimintona omistusosuuden mukaan.

Laadintaperiaatteet: 1.1.2 Osakkuus- ja yhteisjärjestelyt

29. MUUT VUOKRASOPIMUKSET

KONSERNI VUOKRALLE OTTAJANA

Konserni on vuokrannut lähes kaikki käyttämänsä toimitilat. Vuokrasopimusten pituudet vaihtelevat muutamasta vuodesta viiteentoista vuoteen ja normaalisti niihin sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen. Sopimukseen sisältyy yleensä indeksiehto.

Ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

1 000 €	2017	2016
Yhden vuoden kuluessa*	8 278	6 853
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua*	22 752	15 969
Yli viiden vuoden kuluttua	19 057	7 750
Yhteensä	50 087	30 571

Vuokravastuiden määrä on kasvanut merkittävästi yrityshankintojen ja uusien toimipisteiden avaamisen seurauksena. Konserni avasi Ouluun ja Turkuun toimipisteet 2018 alussa ja Seinäjoella avataan toimipiste myöhemmin keväällä 2018.

Laadintaperiaatteet: 1.7 Vuokrasopimukset

KONSERNI VUOKRALLE ANTAJANA

Konserni vuokraa osia toimitiloistaan tavanomaisin vuokrasopimuksin. Vuokratuottojen merkitys ei ole olennainen.

Laadintaperiaatteet: 1.7.1 Konserni vuokralle ottajana

30. EHDOLLISET VELAT JA VARAT SEKÄ SITOUMUKSET

1 000 €	2017	2016
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Kiinnitetty panttivelkakirjat	1 300	1 300
Takaukset	3 099	320
Osakkuusyritysten puolesta annetut vakuudet		
Muut vastuut		3 443

Muut vastuut ja sitoumukset

Konsernin tytäryhtiöt Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy, Pihlajalinna Terveys Oy ja Pihlajalinna Tampere Oy ovat antaneet omavelkaisen takauksen emoyhtiön lainajärjestelyssä. Tilinpäätöksessä lainan saldo oli 34 milj. euroa.

Tiettyjen kriteerien täyttyessä konserni on sitoutunut lunastamaan vielä 10 % Kolmostien Terveys Oy:n osakkeista ja 15 % Mäntänvuoren Terveys Oy:n osakkeista vuoden 2018 aikana.

Laadintaperiaatteet: 1.11 Varaukset ja ehdolliset velat

Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

Konsernilla ei ole tilinpäätöshetkellä vireillä olevia oikeudenkäyntejä eikä viranomaismenettelyjä.

31. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Konsernin lähipiiriin kuuluvat tytäryritykset, osakkuusyrittukset ja yhteisyrittukset. Johdon avainhenkilöinä lähipiiriin luetaan myös hallituksen ja johtoryhmän jäsenet mukaan lukien toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja.

KONSERNIN EMO- JA TYTÄRYRITYSSUHTEET

Konsernin emoyritys on Pihlajalinna Oyj, joka omistaa kaikki Pihlajalinna Terveys Oy:n A-sarjan osakkeet. Pihlajalinna Terveys Oy omistaa muiden tytäryritysten osakkeet.

YRITYS	Kotipaikka	Omistusosuus	Osuus äänivallasta
Emoyritys Pihlajalinna Oyj	Tampere		
Pihlajalinna Terveys Oy	Tampere	100 %	100 %
Ikipihlaja Johanna Oy	Jämsä	100 %	100 %
Jokilaakson Terveys Oy	Jämsä	51 %	51 %
Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy	Helsinki	100 %	100 %
Mäntänvuoren Terveys Oy	Mänttä-Vilppula	66 %	66 %
Hämeenlinnan Hoivapalvelu Ky	Hämeenlinna	100 %	100 %
Ikipihlaja Kuusama Oy	Kokemäki	100 %	100 %
Ikipihlaja Sofianhovi Oy	Mänttä-Vilppula	100 %	100 %
Wiisuri Oy	Jyväskylä	100 %	100 %
Hoivakoti Nestori Oy	Tampere	100 %	100 %
Ikipihlaja Matinkartano Oy	Lieto	100 %	100 %
Ikipihlaja Setälänpiha Oy	Lieto	100 %	100 %
Ikipihlaja Oiva Oy	Raisio	100 %	100 %
Kolmostien Terveys Oy	Parkano	71 %	71 %
Jämsän Terveys Oy	Jämsä	51 %	51 %
Kuusiolinnat Terveys Oy	Alavus	51 %	51 %
Pihlajalinna Tampere Oy	Tampere	100 %	100 %
Lääkäriasema DokTori Oy	Lappeenranta	100 %	100 %
Etelä-Pohjanmaan Sydäntutkimuspalvelu Oy	Seinäjoki	100 %	100 %
Kompassi Hammaslääkärikeskus Oy	Seinäjoki	100 %	100 %
Kompassi Lääkärikeskus Oy	Seinäjoki	100 %	100 %
Ala-Malmin Hammaslääkärit Oy	Helsinki	100 %	100 %
Mediapu Oy	Oulu	100 %	100 %
Pihlajalinna Oulu Oy	Oulu	100 %	100 %
Pihlajalinna Seinäjoki Oy	Seinäjoki	100 %	100 %
Pihlajalinna Turku Oy	Turku	100 %	100 %
Pihlajalinna Solutions Oy	Tampere	100 %	100 %
Pihlajalinna Erityisasumispalvelut Oy	Hämeenlinna	70 %	70 %
Pihlajalinna Madetojanpuisto Oy	Oulu	100 %	100 %
Paraisten Lääkärikeskus Oy	Parainen	100 %	100 %
Dextra Lapsettomuusklinikka Oy	Helsinki	51 %	51 %
Hattulan Hyvinvointi Oy	Hattula	100 %	100 %

Tiedot osakkuusyrittuksista on esitetty liitetiedossa 28 "Osuudet osakkuus- ja yhteisyrittöksissä".

MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEESSA

Osana Pihlajalinnan brändiuudistusta seuraavat konserniyhtiöiden toiminimet on tilikaudella muutettu: Dextra Oy:stä tuli Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy, Tampereen Lääkärikeskus Oy:stä tuli Pihlajalinna Tampere Oy, Hoivakoti Johanna Oy:stä tuli Ikipihlaja Johanna Oy, Kuusama-Koti Oy:stä tuli Ikipihlaja Kuusama Oy, Hoitokoti Matinkartano Oy:stä tuli Ikipihlaja Matinkartano Oy, Hoitokoti Setälänpihasta tuli Ikipihlaja Setälänpiha Oy ja Raision Oiva Oy:stä tuli Ikipihlaja Oiva Oy.

Tilikaudella on toteutettu seuraavat sisaryhtiöfuusiot: Sataman Röntgen Oy ja Joen Magneetti Oy sulautuivat Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:hyn vuoden lopussa, Suomen Keinojuuriklinikka Oy sulautui Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:hyn 1.11.2017, Jämsän Lääkärikeskus Oy sulautui Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:hyn 1.9.2017, Itä-Suomen Lääkäritalo sulautui Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:hyn 1.6.2017, Dextra Medical Spa ja Plas-

tiikkakirurginen sairaala Oy sekä Itä-Suomen Lääkärikeskus Oy sulautuivat Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:hyn 1.5.2017, Laser Tiikka Oy sulautui Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:hyn 1.3.2017 ja Oikare Oy sulautui Ikipihlaja Setälänpiha Oy:hyn 1.3.2017.

Pihlajalinna perusti tilikaudella yhtiöt Pihlajalinna Oulu Oy, Pihlajalinna Seinäjoki Oy, Pihlajalinna Turku Oy ja Pihlajalinna Erityisasumispalvelut Oy. Kyseisten yhtiöiden liiketoiminta alkaa tilikaudella 2018.

Entisestä yhteisyrittuksesta Insta Care Oy:stä tuli Pihlajalinnan kokonaan omistama tytäryhtiö 1.6.2017. Samalla yhtiön nimi muutettiin Pihlajalinna Solutions Oy:ksi. Pihlajalinna yhdistelee yhtiön tilinpäätöksessään tytäryhtiönä vaihteittain toteutetun hankinnan mukaisesti. Aiempi omistusosuus kirjattiin käypään arvoon ja syntynyt voitto kirjattiin tulosvaikutteisesti.

Gyne-Praxis Oy:n liiketoiminta siirtyi liiketoimintakaupalla Pihlajalinnna Lääkärikeskukset Oy:hyn 31.5.2017. Yhtiö purettiin 31.10.2017.

Pihlajalinnna käytti 31.12.2017 oikeuttaan vaihtaa Dextra Lapsettomuusklinikka Oy:n liikkeelle laskemasta vaihtovelkakirjalainasta lainan ehtojen mukaisen osuuden yhtiön uusiin osakkeisiin. Pihlajalinnna yhdistelee Dextra Lapsettomuusklinikka Oy:n tytäryhtiönä tilinpäätöksessään vaiheittain toteutuvan hankinnan mukaisesti. Aiempi omistus kirjattiin käypään arvoon ja syntynyt voitto kirjattiin tulosvaikutteisesti. Pihlajalinnan omistusosuus yhtiössä on vaihdon jälkeen noin 51 %.

Koskisairaala Oy purettiin 1.1.2017.

Laadintaperiaatteet: 1.1.1.Tytäryritykset

JOHDON TYÖSUHDE-ETUDET

1 000 €	2017	2016
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet, johtoryhmä	853	1 092
Neuvonantajapalkkiot, Mikko Wirén	87	116
Neuvonantajapalkkiot, Leena Niemistö	16	124
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet, johtoryhmä		51
Yhteensä	955	1 383

Palkat ja palkkiot

1 000 €	2017	2016
Toimitusjohtaja Joni Aaltonen (11.12.2017 alkaen)	7	
Toimitusjohtaja Aarne Aktan (8.8.2016-10.12.2017)	332	127
Toimitusjohtaja Mikko Wirén (8.8.2016 asti)		195
Varatoimitusjohtaja Leena Niemistö (29.4.2016 asti)		63
Hallituksen jäsenet		
Leena Niemistö	54	53
Aarne Aktan (hallituksen jäsen 8.8.2016 asti)		30
Jari Sundström	35	43
Mikko Wirén (alkaen 8.8.2016)	212	22
Seija Turunen (alkaen 4.4.2016)	35	27
Jari Eklund (alkaen 4.4.2016)	35	27
Timo Everi (alkaen 4.4.2016)	34	26
Mika Uotila (hallituksen jäsen 4.4.2016 asti)		19
Marjatta Rytömaa (hallituksen jäsen 4.4.2016 asti)		20
Heikki Dunder (hallituksen jäsen 4.4.2016 asti)		18
Veli-Matti Qvintus (hallituksen jäsen 4.4.2016 asti)		18
Matti Ala-Härkönen (hallituksen jäsen 1.6.2015-4.4.2016)		20
Yhteensä	743	705

Toimitusjohtajasopimuksen mukainen irtisanomisaika on 3 kuukautta. Yhtiö on velvollinen korvaamaan toimitusjohtajalle sopimuksen päättämistä kertakorvauksen joka vastaa 6 kuukauden kokonaispalkkaa. Toimitusjohtajan eläke-edut ovat lakisääteiset. Toimitusjohtaja ei ole hallituksen jäsen.

Hallituksen puheenjohtajalla on lakisääteisen eläkevakuutuksen lisäksi maksupohjainen lisäeläkejärjestelmä.

Lähipiirin kanssa toteutuneet liiketoimet sekä lähipiirisaamiset ja -velat:

1 000 €	2017	2016
Johdon avainhenkilöt		
Maksetut vuokrat	1 057	822
Ostetut palvelut	1 289	1 572
Ostovelat	64	218
Muut velat		235
Muut lähipiiriin kuuluvat osapuolet		
Ostetut palvelut		
Osakkuusyrietykset		
Myydyt palvelut	9	56
Ostetut palvelut	1 022	1 311
Saadut vuokrat	241	275
Saadut korot	88	39
Saadut osingot	100	250
Ostovelat	83	97
Muut velat		64
Myyntisaamiset		11
Korkosaamiset		51
Lainasaamiset		1 495

Konserni on tilikaudella vuokrannut useita toimitilojaan johdon avainhenkilöiltä: liiketilat Nokialta, Karkusta, Tampereen Kehäsaaresta ja Klingendahlista sekä Kangasalta.

Konsernin yhtiöllä on johdon avainhenkilön kanssa sopimus, jolla konserni ostaa terveydenhuollon ammattilaisten palveluita.

Konsernin lakisääteinen tapaturmavakuutus on otettu muulta lähipiiriin kuuluvalta osapuolelta.

32. RAPORTOINTIKAUDEN PÄÄTTYMISPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Nokian kaupunginvaltuusto päätti 12.2.2018 aloittaa selvitystyön Nokian kaupungin liittämiseksi Mänttä-Vilppulan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen. Jos kaupungit pääsevät sopimukseen liittymisestä, Pihlajalinna tuottaisi Mänttä-Vilppulan kanssa aiemmin solmitun palvelutuotosopimuksen mukaisesti sote-palveluita myös Nokialle. Yhteistoiminta-alueeseen liittyminen vaatii Nokian, Mänttä-Vilppulan ja Juupajoen kunnanvaltuustojen hyväksynnän.

Tilikauden jälkeen julkistettu Forever-liikuntakeskusketjun osto laajentaa Pihlajalinnan toimintaa hyvinvointipalveluihin. Liikuntakeskustoiminta täydentää erinomaisesti esimerkiksi ennaltaehkäisevää toimintaa työterveyshuollossa ja kuntoutumista erikoissairaanhoidon operaatioiden jälkeen.

Pihlajalinna Oyj:n osakkeenomistajien nimitystoimikunta toimitti 1.2.2018 yhtiön hallitukselle ehdotuksensa varsinaiselle yhtiökokoukselle 2018. Nimitystoimikunta ehdottaa Pihlajalinna Oyj:n 5.4.2018 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että hallituksen jäsenten määräksi vahvistettaisiin seitsemän.

Nimitystoimikunta ehdottaa, että hallituksen nykyisistä jäsenistä Timo Everi, Leena Niemistö, Jari Sundström, Seija Turunen ja Mikko Wirén valitaan uudelle toimikaudelle.

Jari Eklund on ilmoittanut, että hän ei ole käytettävissä uudelleenvalintaa varten. Nimitystoimikunta ehdottaa, että uusiksi hallituksen jäseniksi valitaan Matti Bergendahl ja Kati Sulin. Nimitystoimikunta ehdottaa lisäksi, että yhtiökokous valitsee Mikko Wirénin hallituksen puheenjohtajaksi ja Matti Bergendahlin hallituksen varapuheenjohtajaksi.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta ehdottaa, että hallituksen palkkiot pysyvät ennallaan, ja että yhtiökokouksessa valittaville hallituksen jäsenille maksetaan vuoden 2019 varsinaiseen yhtiökokoukseen päätyvältä toimikaudelta seuraavat vuosipalkkiot: kokopäivätoimiselle hallituksen puheenjohtajalle 250 000 euroa vuodessa, varapuheenjohtajalle 48 000 euroa vuodessa ja muille jäsenille 24 000 euroa vuodessa.

Lisäksi nimitystoimikunta ehdottaa, että kullekin hallituksen jäsenelle maksetaan jokaiselta hallituksen ja sen valiokuntien kokoukselta kokouspalkkiona 500 euroa. Lisäksi korvataan hallituksen jäsenten kohtuulliset matkakulut yhtiön matkustussääntö mukaisesti.

Pihlajalinna osti 30.1.2018 Kymijoen Työterveys Oy:n koko osakekannan Kotkan kaupungilta. Kymijoen Työterveyden toimipisteet sijaitsevat Kouvolassa, Kotkassa, Karhulassa ja Haminaassa. Lisäksi yrityksellä on työterveysvastaanotot Miehikkälän ja Virolahden terveysasemien yhteydessä.

Pihlajalinna hankki 2.2.2018 hämeenlinnalaisen Linnan Klinikka Oy:n. Linnan Klinikkan lääkärikeskukset ja sairaala tukevat Pihlajalinnan nykyistä toimintaa alueella. Pihlajalinna laajentaa terveystalvelujen tuotantoa Hattulan kunnassa kevään 2018 aikana.

Pihlajalinna tiedotti 19.1.2018 aloittavansa yhteistoimintaneuvottelut rakenneuudistukseen liittyen. Yhtiö harkitsee muuttavansa toimintamallinsa liiketoimintapohjaisesta organisaatiosta aluepohjaiseksi organisaatioksi. Muutoksella pyritään parantamaan yhtiön toimintaedellytyksiä ja kilpailuasemaa. Pihlajalinnan nykyinen organisaatio perustuu kahteen eri liiketoimintasegmenttiin: Lääkärikeskukset ja erikoissairaanhoidon ja Perus-

terveyden- ja sosiaalihuollon palvelut. Molemmat segmentit jakautuvat palvelualueisiin. Yhtiö arvioi, että nykyinen toimintarakente ei täysin vastaa tulevaisuuden asiakastarpeita

Pihlajalinna harkitsee siirtyvänsä neljän maantieteellisen toiminta-alueen (Etelä-Suomi, Väli-Suomi, Pohjanmaa sekä Muut alueet) organisaatiomalliin. Toiminta-alueen johtaja vastaisi alueensa palvelutarjonnasta sekä yksityiselle että julkiselle sektorille. Pihlajalinna tiedottaa uudesta toimintarakenteesta alkuvuoden 2018 aikana.

Rakenneuudistukseen liittyen Pihlajalinna käynnisti yhteistoimintaneuvottelut tuotannollisista ja toiminnan uudelleenjärjestelystä johtuvista syistä. Yt-neuvottelut koskevat Pihlajalinna Oyj:n tytäryhtiöitä Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:tä, Pihlajalinna Terveys Oy:tä ja Pihlajalinna Tampere Oy:tä ja niissä pääsääntöisesti hallintoa sekä pääliikkö- ja johtotasoa. Neuvotteluseityksen mukaan uudelleenjärjestelyt voivat johtaa enintään 50 työntekijän vähennykseen. Yt-neuvottelut koskevat noin 240:tä henkeä. Pihlajalinna-konserni työllistää kaikkiaan noin 4 800 henkeä

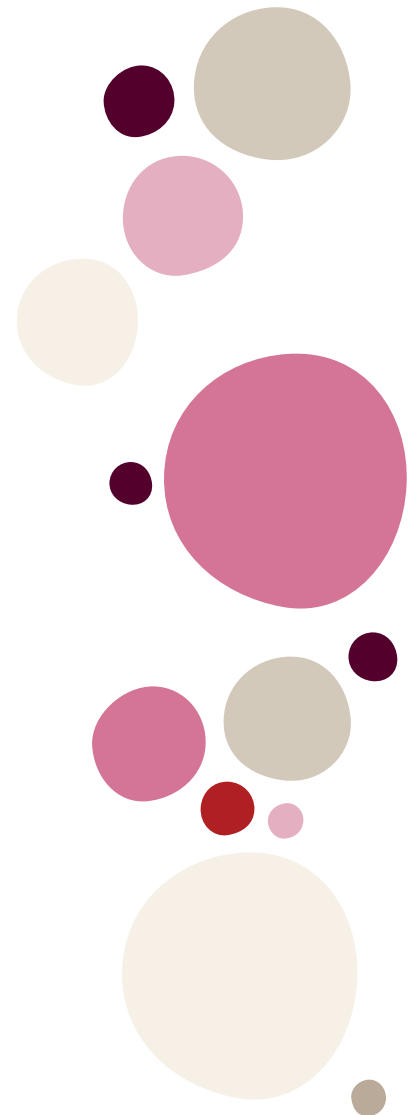
Hattulan kunnanvaltuusto valitsi 15.1.2018 Pihlajalinnan Hattulan perusterveydenhuollon ja työterveyshuollon palveluntuottajaksi. Palvelutuotanto käynnistyy 1.4.2018. Hankinnan kohteena ovat kunnan avoterveydenhuolto (ml. henkinen hyvinvointi, kouluterveydenhuolto ja neuvolat), suunterveydenhuolto, vuodeosasto, työterveyshuolto, erikoislääkäripalvelut ja tukipalveluita. Sopimuksen vuotuinen arvo on kilpailutuksen mukaan noin 3,5 miljoonaa euroa. Sopimuksen kesto on vähintään viisi ja enintään kahdeksan vuotta. Ulkoistus koskee noin 20:tä prosenttia kunnan tai kuntayhtymän vastuulla olevista sote-palveluista, joten sopimuksen arvo ei ylitä ulkoistuksia koskevan rajoituslain 30 prosentin rajaa. Pihlajalinna tuottaa tällä hetkellä Hattulan kunnan avoterveydenhuollon ja vuodeosaston palvelut. Nykyinen sopimus päättyy 31.3.2018.

Pihlajalinna tiedotti 9.1.2018 sopineensa ostavansa puolet yhteisyhtiönsä Röntgentutka Oy:n osakekannasta. Pihlajalinnalla oli ennestään puolet osakkeista. Kaupan jälkeen Pihlajalinna omistaa koko Röntgentutka Oy:n osakekannan. Kauppa tulee voimaan arviolta 15.2.2018. Röntgentutka toimii Koskiröntgen- ja Koskimagneetti-nimillä Tampereen Koskikeskuksessa Pihlajalinna Koskiklinikan yhteydessä. Toiminta siirtyy osaksi Pihlajalinna Koskiklinikan toimintaa.

Pihlajalinna osti Lääkäriasema Sallab -nimellä tunnetun Salon Lääkintälaboratorio Oy:n sekä sen sisaryrityksen Someron Lääkärikeskus Oy:n koko osakekannan 2.1.2018.

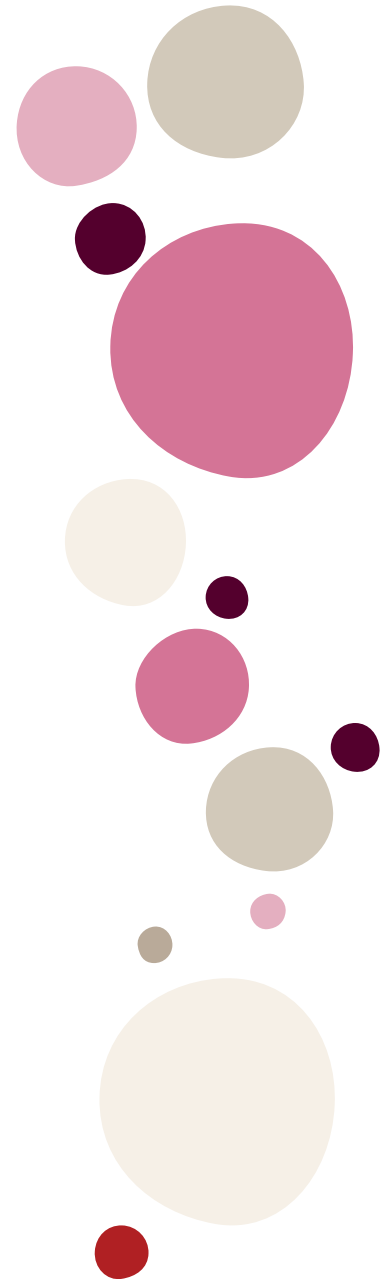
EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA, FAS

1 000 €	Viite	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
LIKEVAIHTO	1.1.	1 556	441
Henkilöstökulut	1.2.	-1 749	-1 158
Poistot ja arvonalentumiset	1.3.	-310	-97
Liiketoiminnan muut kulut	1.4.	-2 000	-1 055
LIKEVOITTO (-TAPPIO)		-2 503	-1 869
Rahoitustuotot ja -kulut	1.5.	20 476	9 695
VOITTO (-TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		17 972	7 826
Tilinpäätössiirrot			
Poistoeron muutos	1.6.	-13	
Konserniavustus		4 795	5 176
Tuloverot	1.7.	-545	-740
TILIKAUDEN VOITTO (-TAPPIO)		22 210	12 262

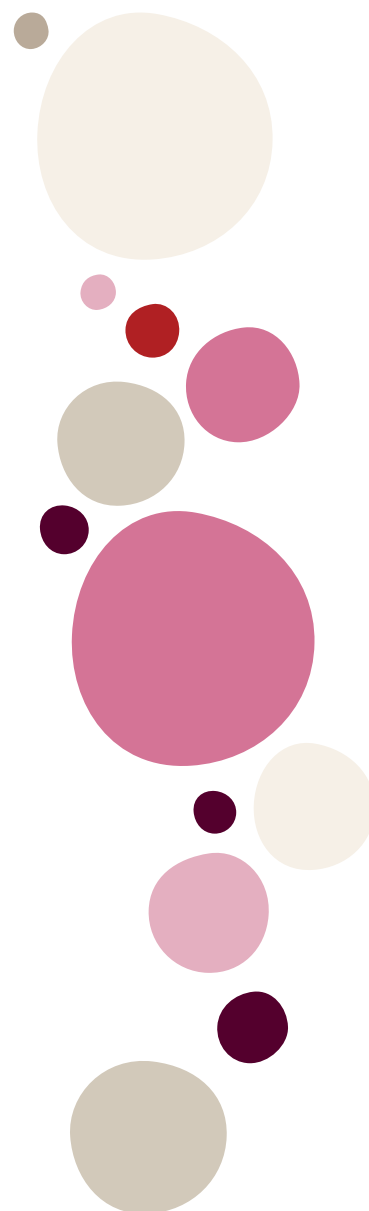
EMOYHTIÖN TASE, FAS

1 000 €	Viite	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	2.1.	2 712	1 067
Aineelliset hyödykkeet	2.2.	121	
Sijoitukset	2.3.	173 791	173 791
		176 624	174 858
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Pitkäaikaiset saamiset	2.4.	61	19
Lyhytaikaiset saamiset	2.5.	48 926	37 227
Rahat ja pankkisaamiset		21	1
		49 008	37 247
VASTAAVAA YHTEENSÄ		225 633	212 105
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
	2.5.		
Osakepääoma		80	80
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		153 085	153 085
Edellisten tilikausien voitto/-tappio		5 535	-3 635
Tilikauden voitto/-tappio		22 210	12 262
		180 911	161 793
Tilinpäätössiirtojen kertymä	2.7.	13	
VIERAS PÄÄOMA			
	2.8.		
Pitkäaikainen vieras pääoma		34 037	24 500
Lyhytaikainen vieras pääoma		10 672	25 813
		44 709	50 313
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		225 633	212 105

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA, FAS

1 000 €	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Myyntistä saadut maksut	877	452
Maksut liiketoiminnan kuluista	-3 988	-2 393
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoitustuottoja ja veroja	-3 111	-1 941
Saadut korot	1 251	1 408
Maksetut verot	-841	
Liiketoiminnan rahavirta	-2 701	-532
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 453	-307
Saadut osingot	20 031	8 709
Investointien rahavirta	18 578	8 402
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Maksullinen oman pääoman lisäys		
Konsernilainojen muutos	-16 809	11 812
Konsernisaamisten muutos	-10 875	-32 197
Lyhytaikaisten lainojen nosto	835	343
Pitkäaikaisten lainojen nosto	14 500	14 500
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksu	-5 034	-2 000
Saadut konserniavustukset	5 176	400
Maksetut korot	-560	-784
Maksetut osingot	-3 092	
Rahoituksen rahavirta	-15 858	-7 926
RAHAVAROJEN MUUTOS		
	19	-56
Rahavarat tilikauden alussa	1	58
Rahavarat tilikauden lopussa	21	1

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 31.12.2017

LAATIMISPERIAATTEET

Pihlajalinna Oyj (2617455-1), kotipaikka Tampere, on Pihlajalinna -konsernin emoyhtiö.
Yhtiö on perustettu 15.4.2014 .

ARVOSTUSPERIAATTEET

Pysyvien vastaavien arvostusperiaatteet

Aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoonsa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Koneet ja kalusto	3-5 vuotta
Muut aineettomat oikeudet	
Kehittämismenot	5-7 vuotta
Lisenssimaksut	7 vuotta
Atk-ohjelmat	3-5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5-7 vuotta

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenot, joiden todennäköinen taloudellinen käyttöaika on alle 3 vuotta, sekä pienhankinnat (alle 850 euroa) on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikauden kuluksi.

Laskennallisten verojen kirjaaminen

Laskennallinen verovelka- tai saaminen on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen välisille väliaikaisille eroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa. Taseeseen sisältyy laskennallinen verovelka kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen arvioidun todennäköisen saamisen suuruusena.

Tuottojen jaksottaminen

Tuotteiden ja palveluiden myynti on tuloutettu niiden luovutuksen yhteydessä.

Poistamatta olevia aktivoituja kehittämismenoja koskeva selvitys (KPA 2:4, 1, 3-4)

Yhtiön aktivoituiden tuotekehitysmenot koskevat Pihlajalinna Mobiiliin ja yhtiön verkkosivujen kehitystä. Pihlajalinna-mobiilisovellus on otettu tilikaudella käyttöön Pihlajalinnan työterveys- huollon asiakkuuksissa sekä vakuutusasiakkailla. Mobiilisovellus mahdollistaa nopean ja helpon tekoälyavusteisen etälääkäri- palvelun chat-palveluna sekä videona. Verkkopalvelut tukevat brändiuudistusta ja mahdollistavat ajanvarauksen sekä pääsyn omiin terveystietoihin niin yksityis-, vakuutus- kuin työterveys- asiakkaille.

Selvitys kehittämismenojen poistoajasta (7 v.)

Pihlajalinna Mobiiliin poistoajaksi on määritelty sen taloudellinen käyttöikä 7 vuotta. Kehittämishankkeiden aktivoituiden kustannukset vuonna 2017 olivat yhteensä 1 164 tuhatta euroa. Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvä poistamaton kehittämismeno, joka rajoittaa voitonjakoa, oli tilikauden lopussa 1 103 tuhatta euroa.

Eläkkeiden kirjaaminen

Henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on hoidettu ulkopuolissa eläkevakuutusyhtiössä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

1.1. LIIKEVAIHTO

1 000 €	2017	2016
Liikevaihto toimialoittain		
Palveluiden myynti	1 556	441
	1 556	441

1.2. HENKILÖSTÖKULUT

1 000 €	2017	2016
Palkat ja palkkiot	-1 516	-1 000
Eläkekulut	-210	-132
Muut henkilösivukulut	-23	-25
	-1 749	-1 158

1.3. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

1 000 €	2017	2016
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat hyödykkeet	-286	-97
Aineelliset hyödykkeet	-23	
	-310	-97

1.4. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

1 000 €	2017	2016
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	-83	-12
Toimitilakulut	-44	
Ajoneuvokulut	-47	
ICT kulut	-999	-368
Kone- ja kalustokulut	-6	
Myynti-, markkinointi- ja matkakulut	-26	-21
Hallintokulut	-796	-655
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-2 000	-1 055
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastuspalkkiot	-63	-64
Oheispalvelut	-2	
	-65	-64

1.5. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

1 000 €	2017	2016
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	20 031	8 709
Osinkotuotot yhteensä	20 031	8 709
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	907	1 475
Muilta	27	8
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista yhteensä	933	1 483
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille		
Muille	-489	-497
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä	-489	-497
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	20 476	9 695

1.6. TILINPÄÄTÖSSIIRROT

1 000 €	2017	2016
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	-13	
Saadut konserniavustukset	4 795	5 176
	4 782	5 176

TASEEN LIITETIEDOT

2.1. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1 000 €	31.12.2017	31.12.2016
Muut aineettomat oikeudet		
Hankintameno tilikauden alussa	1 183	432
Lisäykset	1 446	67
Siirrot erien välillä		684
Hankintameno lopussa	2 629	1 183
Kertyneet sumu-poistot tilikauden alussa	-115	-18
Sumu-poistot tilikaudella	-266	-97
Kirjanpitoarvo lopussa	2 247	1 067
Muut pitkävaikutteiset menot		
Lisäykset	470	
Hankintameno lopussa	470	
Sumu-poistot tilikaudella	-20	
Kirjanpitoarvo lopussa	451	
Ennakkomaksut aineettomista hyödykkeistä		
Hankintameno alussa		443
Lisäykset	15	241
Siirrot erien välillä		-684
	15	0
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		
Hankintameno tilikauden alussa	1 183	876
Lisäykset	1 931	307
Hankintameno lopussa	3 114	1 183
Kertyneet sumu-poistot tilikauden alussa	-115	-18
Sumu-poistot tilikaudella	-286	-97
Kirjanpitoarvo lopussa	2 712	1 067

2.2. AINEELLISET HYÖDYKKEET

1 000 €	31.12.2017	31.12.2016
Koneet ja kalusto		
Lisäykset	144	
Hankintameno lopussa	144	
Kertyneet sumu-poistot tilikauden alussa		
Sumu-poistot tilikaudella	-23	
Kirjanpitoarvo lopussa	121	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		
Hankintameno tilikauden alussa		
Lisäykset	144	
Hankintameno lopussa	144	
Sumu-poistot tilikaudella	-23	
Kirjanpitoarvo lopussa	121	

1.7. TULOVEROT

1 000 €	2017	2016
Laskennallisen verosaamisen muutos	-19	295
Tuloverot tilikaudelta varsinaisesta toiminnasta	-526	-1 035
Tuloverot yhteensä	-545	-740

2.3. SIOITUKSET

1 000 €	31.12.2017	31.12.2016
Tytäryhtiöosakkeet		
Hankintameno tilikauden alussa	173 791	68 791
Lisäykset		105 000
Hankintameno lopussa	173 791	173 791
Sijotukset yhteensä	173 791	173 791

Luettelo konsernin kaikista tytäryrityksistä on esitetty konsernin liitetiedossa 31 "Lähipiiritapahtumat".

2.4. PITKÄAIKAISET SAAMISET

1 000 €	31.12.2017	31.12.2016
Saamiset muilta		
Annetut vuokratuodot	61	
Laskennalliset verosaamiset		19
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	61	19

2.5. LYHYTAIKAISET SAAMISET

1 000 €	31.12.2017	31.12.2016
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset		11
Muut saamiset	143	44
Siirtosaamiset	985	277
	1 128	332
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä	691	2
Lainasaamiset	42 271	31 396
Siirtosaamiset	4 836	5 497
	47 798	36 895
Siirtosaamisten oleelliset erät		
Konserniavustus	4 795	5 176
Jaksotetut välittömät verot	315	
Jaksotetut henkilösivukulut	98	
Jaksotetut korkotuotot	11	329
Muut	602	269
	5 821	5 774
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	48 926	37 227

2.6. OMA PÄÄOMA

1 000 €	31.12.2017	31.12.2016
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma alussa	80	80
Osakepääoma lopussa	80	80
Sidottu oma pääoma yhteensä	80	80
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto alussa	153 085	153 085
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto lopussa	153 085	153 085
Edellisten tilikausien voitto/-tappio alussa	8 627	-3 635
Osingonjako	-3 092	
Edellisten tilikausien voitto/-tappio lopussa	5 535	-3 635
Tilikauden voitto	22 210	12 262
Vapaa oma pääoma yhteensä	180 831	161 713
Oma pääoma yhteensä	180 911	161 793
Jakokelpoinen vapaa oma pääoma		
Edellisten tilikausien voitto/-tappio	5 535	-3 635
Tilikauden voitto	22 210	12 262
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	153 085	153 085
Aktivoidut kehittämisenot	-1 103	
	179 728	161 713

2.7. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

1 000 €	31.12.2017	31.12.2016
Kertynyt poistoero	13	

2.8. VIERAS PÄÄOMA

1 000 €	31.12.2017	31.12.2016
2.8.1 Pitkäaikaiset velat		
Velat muille		
Lainat rahoituslaitoksilta	34 000	24 500
Muut pitkäaikaiset velat	37	
	34 037	24 500
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	34 037	24 500

1 000 €	31.12.2017	31.12.2016
2.8.2 Lyhytaikaiset velat		
Velat muille		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 178	343
Ostovelat	301	53
Muut velat	99	128
Siirtovelat	402	287
	1 980	811
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	500	0
Muut velat	8 193	25 002
	8 692	25 002
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Henkilöstökulujaksotukset	166	125
Korkojaksotukset		71
Muut erät	236	91
	401	287
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	10 672	25 813

MUUT LIITETIEDOT

1 000 €	31.12.2017	31.12.2016
Vakuudet ja vastuusitoumukset		
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut vakuudet		
Muut takaukset	1 700	
Osakkuusyriyten puolesta annetut vakuudet		
Muut takaukset		1 700

Konserniyhtiöt Pihlajalinna Terveys Oy (2303024-5), Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy (0107418-3) ja Pihlajalinna Tampere Oy (0153655-2) (2678086-9) ovat antaneet omavelkaisen takauksen yhtiön valmiusluottosopimusjärjestelyssä (material group companies).

Lainamäärä tilinpäätöksessä 31.12.2017, johon kovenanttiehtoja sovelletaan, on 34,0 milj. euroa.

Valmiusluottosopimus sisältää vain yhden taloudellisen kovenantin, nettovelat / oikaistu käyttökate.

Yhtiön valmiusluottosopimukseen liittyvä finanssikovenantti perustuu konsernin nettovelan ja pro forma käyttökateen suhteeseen. Kovenanttiehdon maksimiarvo on 3,75. Lainan marginaali nousee mitä lähempänä maksimiarvoa konsernin kovenanttiehto on. Konserni täytti tilinpäätöstilanteessa kovenanttiedot tunnusluvun ollessa 1,03 (0,78).

Leasingvastuiden yhteismäärä		
Yhden vuoden kuluessa	38	31
Yli yhden enit. 5 vuoden kuluessa	54	76
Vuokravastuiden yhteismäärä		
Yhden vuoden kuluessa	204	
Yli yhden enit. 5 vuoden kuluessa	554	
Yli viiden vuoden kuluessa	611	

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUKSET

Turussa 12. päivänä helmikuuta 2018

Mikko Wirén
puheenjohtaja

Leena Niemistö

Jari Eklund

Timo Everi

Seija Turunen

Jari Sundström

Joni Aaltonen
toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Tampereella 12. päivänä helmikuuta 2018

KPMG Oy Ab

Lotta Nurminen
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS PIHLAJALINNA OYJ:N YHTIÖKOKOUKSELLE

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

LAUSUNTO

Olemme tilintarkastaneet Pihlajalinna Oyj:n (y-tunnus 2617455-1) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2017. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

LAUSUNNON PERUSTELUT

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä

palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 6.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

OLENNAISUUS

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyysien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyysien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 c -kohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisyyden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän on sisällynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA

Liikearvon arvostaminen (konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetieto 13)

• Konserni on viime vuosien aikana laajentanut toimintaansa yrityshankintojen kautta, minkä seurauksena konsernin taseeseen sisältyvän liikearvon määrä on merkittävä. • Liikearvosta ei kirjata poistoja, vaan se testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vähintään vuosittain. Arvonalentumistestausten taustalla olevien rahavirtaennusteiden määrittäminen edellyttää johdon harkintaa, joka koskee mm. liikevaihdon kasvua, diskonttaus korkoa, pitkän aikavälin kasvutekijää ja inflaatiota. • Testauksissa käytettäviin ennusteisiin liittyvistä johdon arvioista ja tasearvojen merkittävydestä johtuen liikearvon arvostus on tilintarkastuksessa keskeinen seikka.	• Olemme mm. arvioineet keskeisiä laskelmissa käytettyjä oletuksia, kuten liikevaihdon kasvu, kannattavuus ja diskonttaus korko suhteessa emoyhtiön hallituksen hyväksymiin budjetteihin, konsernin ulkopuolisiin lähteisiin ja omiin näkemyksiimme. Olemme verranneet johdon aiemmin laatimien ennusteiden toteutumista vertaamalla toteutuneita rahavirtoja aiempiin ennusteisiin. • Tarkastukseen on osallistunut KPMG:n arvonmäärityksen asiantuntijoita, jotka ovat arvioineet laskelmien teknisen oikeellisuuden ja verranneet käytettyjä oletuksia markkina- ja toimialakohtaisiin tietoihin. • Lisäksi olemme arvioineet konsernitilinpäätöksen liikearvoa ja arvonalentumistestausta koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT**KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA****Konsernin rakennemuutokset ja niiden kirjanpidollinen käsittely (konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetiedot 26, 27, 28)**

- Konsernirakenteessa on tapahtunut tilikaudella useita muutoksia yrityshankintojen, vaiheittaisten hankintojen sekä tytäryritysten sulautumisten, purkujen ja perustamisten myötä.
- Yrityshankinnoissa hankitun kohteen varat ja velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin, mihin liittyy johdon arvioita. Järjestelyyn saattaa liittyä myös mahdollisia vastikkeita, joiden määrittäminen edellyttää myöskin johdon arvioita esimerkiksi yhtiön tulevasta tuloskehityksestä ja jotka arvostetaan kunkin raportointipäivän käypään arvoon.
- Määräysvaltamuutosten yhteydessä kirjanpitokäsittelyyn saattaa liittyä johdon arvioita vaativia aiemman omistussuuden uudelleenarvostuksia.
- Konsernin sisäiset rakennejärjestelyt vaativat säädösten mukaisen dokumentaation, mutta niiden osalta tulee varmistua, että ne eivät vaikuta konsernin tuloslaskelmaan tai taseeseen.
- Konsernin rakennemuutoksiin liittyvät kirjaukset ja hallinnollinen dokumentaatio ovat tarkastuksessa keskeinen seikka johtuen kirjauksiin liittyvästä arvionvaraisuudesta, dokumentaation vaaditusta määrämuotoisuudesta sekä muutosten lukumäärästä.
- Yrityshankintojen yhteydessä olemme perehtyneet kauppakirjoihin, käyneet läpi hankitun kohteen varojen ja velkojen arvostusperiaatteet ja niiden taustalla olevat oletukset sekä arvioineet hankintamenolaskelmien teknistä oikeellisuutta. Olemme myös arvioineet aineettomien hyödykkeiden olemassaoloa kaupassa siirtyneen liiketoiminnan perusteella sekä syntyneen liikearvon perusteita.
- Tarkastuksessa on arvioitu myös mahdollisten lisäkauppahintojen ja ehdollisten vastikkeiden käypiä arvoja sekä kuluvalle tilikaudella että aiempina tilikausina toteutettujen hankintojen osalta.
- Vaiheittaisissa hankinnoissa olemme arvioineet määräysvaltamuutosten toteutumista hankinnan kirjanpitokäsittelyn asianmukaisuutta.
- Tarkastukseen on osallistunut KPMG:n arvonnäilytyksen asiantuntijoita, jotka ovat arvioineet sovellettujen arvostusperiaatteiden asianmukaisuutta.
- Konsernin sisäisissä rakennejärjestelyissä olemme käyneet läpi muutoksiin liittyvän hallintoaineiston asianmukaisuutta ja kirjanpidollista jatkuvuutta sekä varmistaneet, että järjestelyt eivät aiheuta muutoksia konsernin tuloslaskelmaan tai taseeseen.
- Lisäksi olemme arvioineet konsernitilinpäätöksen liitetietojen asianmukaisuutta konsernirakenteen muutosten osalta.

Kuntaulkoistussopimusten tuloutusten ja arvionvaraisten erien tarkastus (konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetiedot 1 ja 15)

- Huomattava osuus konsernin liikevaihdosta perustuu pitkäaikaisiin kuntaulkoistus-sopimuksiin. Sopimuksiin sisältyy sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden kokonaisulkoistussopimuksia että muita ulkoistussopimuksia.
- Osassa kokonaisulkoistussopimuksia sopimusten todellisten kustannusten toteumat, jotka vaikuttavat myös tuloutettavan liikevaihdon määrään, eivät aina ole konsernin tiedossa raportointihetkellä. Näin ollen kyseisten sopimusten perusteella kirjattava liikevaihto edellyttää johdon arvioita.
- Sopimusten monimutkaisuus ja liikevaihdon kytkytyminen osittain konsernin ulkopuolisiin kustannuksiin sekä sopimusten pituus muodostavat kuntaulkoistussopimusten perusteella kirjattavista tuloutuksista tarkastuksen keskeisen seikan.
- Tarkastustoimenpiteisiimme on sisällynyt konsernin tuloutusperiaatteiden sekä arvionvaraisten tuotto- ja kuluerien kirjausperiaatteiden arviointi. Olemme perehtyneet konsernitilinpäätöksen kirjattuihin arvionvaraisiin eriin keskusteluihin johdon kanssa, analyttisesti sekä soveltuvin osin aineistotarkastuksena.
- Merkittäviä kuntaulkoistussopimuksia hallinnoivia tytäryhtiöitä, joissa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus, tarkastaa toinen tilintarkastusyhteisö. Olemme osallistuneet kyseisen tilintarkastusyhteisön tekemään riskiarviointiin, jotta tunnistetaan merkittävät riskit myös konsernitilinpäätöksen olennaisesta virheellisyydestä. Olemme ohjeistaneet tilintarkastusyhteisöä raportoimaan kuntayhtiöiden tilintarkastuksista, keskustelleet päävastuullisen tilintarkastajan kanssa merkittävistä havainnoista sekä arvioineet tilintarkastusyhteisön työn asianmukaisuuden konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen näkökulmasta.

TILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VELVOLLISUUDET

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös selaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUKSESSA

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi

tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuva tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen olettukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomukssamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuva tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten vuoksi kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koitua yleinen etu.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana Pihlajalinna Oyj:n perustamisesta 15.4.2014 alkaen yhtäjaksoisesti neljä vuotta ja Pihlajalinna Terveys Oy:ssä 31.12.2010 päättyneestä tilikaudesta alkaen. Pihlajalinna Oyj:stä on tullut yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö 8.6.2015. Olemme toimineet yhtiön tilintarkastajana koko sen ajan, kun se on ollut yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdesämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttööme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Tampereella 12. helmikuuta 2018
KPMG OY AB

Lotta Nurminen

KHT

Tietoja osakkeenomistajille

YHTIÖKOKOUS

Pihlajalinna Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 5.4.2018 kello 11.00 alkaen Tampereella Tampere-talossa kokoustilassa Duetto 2, osoitteessa Yliopistonkatu 55, 33100 Tampere. Kokoukseen ilmoittautuneiden vastaanottaminen aloitetaan klo 10.00.

OSALLISTUMISOIKEUS

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on yhtiökokouksen täsmäytyspäivänä 22.3.2018 rekisteröitynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

ILMOITTAUTUMINEN

Yhtiön osakasluettelon merkityn osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittautua yhtiölle viimeistään 30.3.2018 klo 10.00, mihin mennessä ilmoittautumisen on oltava perillä. Ilmoittautuminen voi tapahtua joko

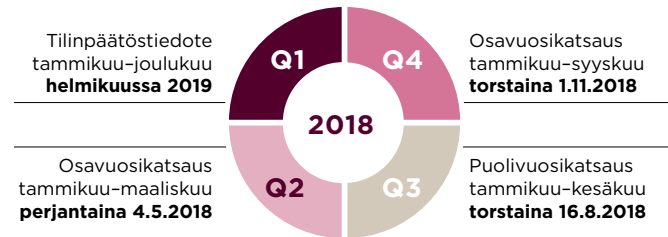
- verkkosivuilla olevan ilmoittautumislinkin kautta osoitteessa investors.pihlajalinna.fi,
- kirjeitse osoitteella Pihlajalinna Oyj, yhtiökokous2018, Kehräsaari B, 33200 Tampere,
- sähköpostitse osoitteeseen yhtiokokous@pihlajalinna.fi tai puhelimitse numeroon 020 770 6896 (klo 9-16).

Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan alkuperäisinä ennen ilmoittautumisajan päättymistä osoitteeseen Pihlajalinna Oyj, Yhtiökokous 2018, Kehräsaari B, 33200 Tampere.

OSINGONMAKSU

Hallitus ehdottaa, että 31.12.2017 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella jaettaisiin osinkona 0,16 euroa osakkeelta. Osinko maksettaisiin osakkeenomistajalle, joka osingonmaksun täsmäytyspäivänä 9.4.2018 on merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa, että osinko maksettaisiin 16.4.2018.

PIHLAJALINNAN TULOSTIEDOTUS 2018

Osavuosikatsaukset julkaistaan noin klo 8.00 suomeksi sekä englanniksi ja ne ovat luettavissa Pihlajalinnan verkkosivuilta osoitteessa investors.pihlajalinna.fi.

Pihlajalinnan johto järjestää säännöllisesti analyytikoille ja tiedotusvälineille tiedotustilaisuuksia.

Pihlajalinna noudattaa 30 päivän hiljaista jaksoa ja suljetua ikkunaa ennen tulosten julkistamista.

SIJOITUSTUTKIMUS

Pihlajalinnan tietojen mukaan seuraavat investointipankit ja osakevälittäjät seuraavat Pihlajalinnaa ja julkaisevat yhtiöstä raportteja. Pihlajalinna ei vastaa analyyseissä esitetystä arvioista.

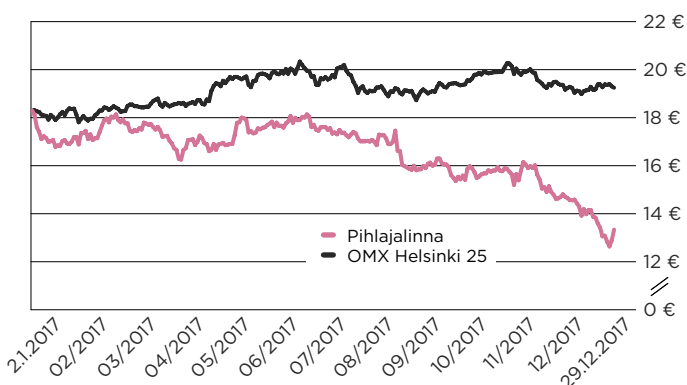
- Danske Bank
- Carnegie
- Inderes
- OP
- SEB
- Evli

YHTEYSTIEDOT:

Viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja Siri Markula,
+358 40 743 2177, siri.markula@pihlajalinna.fi

Lisätietoja saatavilla sijoittajaosiossa osoitteessa investors.pihlajalinna.fi

PIHLAJALINNAN KURSSIKEHITYS 2017

Pihlajalinna